

Itota nänö da godongaïnäni Näni Cægaïnö

*Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa,
ante*

¹ Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmöninque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odömonte apænegacäi, ante yewæmontabopa. Mänömaïnö ante do yewæmönimo inte botö adobo Odoca ïnömo inte ñöwo godömenque yewæmömo ae. ² Itota do ïnömö, ïänäni botö ïmotedö ante në apænequïnäni ïänipa, ante cædinque tömënäni ïänite apænte æninque da godongacäimpa. ïnique tömengä nänö æite goquïönæ ïñonte tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota ïñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni ïänite, Botö dæ gobo ate münitö ïimaï cæcæminimpa, ante apænegacäimpa. ïnique apænecä ate tömengä ingante Wængongui do ænte mæicä inque ingä æigacäimpa. ïnique mäninganca tömengä nänö cægaïnö ante do yewæmönimo inte botö ïñömö, Bitö Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætë yewæmömopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni ömæmonte ate coadenta eönæ manimpoönæ inguipoga quëwëninque tömënäni weca müngä inte wæætë pö wæætë pö cædinque mä poni cædongäimpa. ïnique, Tömengä näwangä müngä

inte mänömaï cæcampä, ante adinque tömënäni ædö cæte wadö ante pönenguïnänii. Ayæ tömënäni weca a ongöninque tömengä tömënäni ïnänite, Wængongui Awënë Odeye nempo quëwencämïnimpa, ante tömänö ante adodö adodö ante apænecä ëñengadänimpa.

4 Tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iïmaï angantapa.

—Wii wayömö goedäni, Eedotadëe ïñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo æninque ëwocacämïnimpa, ante do apænebo ëñeminitawo. Tömengä, Da pönonguiümo, ante nänö në angaingä ingante ante ænte ëwocacæte ante mïnitö ñöwo wänö çöedäni. **5** Edæ Wäö wodi iñömö æpænë guidongacäimpa. Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquenë mïnitö baonga wantæ iñö pö guicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota öönædë æcicampa

6 Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa.

—Itota ëñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengaïmæ iñonte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñöwo wæætë adobæ æninque mönitö Awënë Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitö nempo oo poni godongämæ quëwencämönimpa, ante cæbitawo, ante ëñencæte ante wæmönipa.

7 Ancaa äñönäni,

—Iñæmpa mïnitö ante wæïnö baï, AEyedënö baquïi, ante, AEpogadö baquïi, ante mïnitö wii ëñenguïnämïni ïmïnipa. Mæmpoque në angaingä inte mäninö ante ëñengampa. **8** Wæætë Wængongui

Tæiyæ Waëmō Önöwoca pö guiidinque pönö cæcä ate münitö wæætë tæi piñænte ëwocamini edæ bacæminimpa. Ìnique, Botö æbänö cægaboï, ante në adimini inte mäninö botö cægaïnö ante münitö tåno Eedotadëe iñömö quëwente apænedinque ayæ Oodeabæ mäo apænedinque ayæ Tämadiabæ mäo apænedinque godömenque tömämæ mäo apænemini ëñencædänimpa, ante Itota angacäimpa.

⁹ Mänömaïnö ante apænecä ëñente a ongöñönäni Itota mäniñömö ongonte æi boguïmancodë ingæ æicä æmö agadänimpa. ¹⁰ Öönædë æite ingæ gocä æmö ayönäni edæ onguïñæna näämænta weoccoo mongæna tömënäni weca a ongöninque edæ, ¹¹ tömënäni ìnänite apænedinque,

—Gadideabæ quëwemini inte onguïñæmimi ëñeedäni. Quïnante æmonga a cõmïnii. Edæ Itota münitö tönö ongöninque öönædë æicä amïnitawo. Edæ öönædë æicä mïni adi baï adocä Itota iincayæ ate ocæ ëmænte poncæcäimpa, ante apænedatapa.

Codaa nänö cæquenënö wacä cæcæcäimpa, ante cædäni

¹² Oodeoidi näni guëmanguïönæ cöwë näni goganca mäningancaque ï ìnique wiï gobæ ï ìnique tömënäni Odibowænquidi näni anquidi ongöninque ocæ ëmænte wææt Eedotadëe pönänitapa. ¹³ Tömënäni ëmöwo Pegodo tönö Wäö, Tantiago tönö Æntade, Pedipe tönö Tömato, Batodömëe tönö Mäateo, Adepeo wengä Tantiago, wacä, Mönö ömæ ingæimpa, ante në änongä Timönö, Tantiago wengä Codaa. Mänömaï ëmönäni inte pö guiidinque tömënäni näni wänoncönë æmongapaa

æi guiidänitapa. ¹⁴ Ayæ ïinäni tönö wadäni Wængonguï ingante godongämæ apænecæte ante cöwë pö pö cægadänimpa. Onquiyænäni adobaï Itota badä Määdiya tönö ayæ Itota biwiidi tönö cöwë ponte apænedönänimpa.

¹⁵ Mäniñedë Itota ingante näni tee empote quëwënäni tiento bæinte ganca ïnäni inte ongöñönäni Pegodo tæcæguedë ængæ gantite apænecantapa. ¹⁶ “Íñänäni eñeedäni. Nöwocä Codaa wodi Itota wodi ingante në æncædäni ïnänite në godö odömongä ingantawo. Edæ tömengä ingante ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca wëenëñedë apænecä eñenique awënë Dabii wodi nänö yewæmongainö baï cöwë ïnque baquïnö anguënë. ¹⁷ Edæ Itota mönitö ïmönite apænte ænique Codaa ingante adobaï apænte ængacäimpa. ïnique mönö cabo mönö në cæquenëño ante Codaa wodi adocä incæ mönö tönö godongämæ cæcä ingacäimpa. ¹⁸ Tömengä wïwa cæte tiguitamö nänö ænintamö incæ adodö godongä ænänitapa. Tömänäni wæætë tiguitamö ænique, Waodändo bacæimpa, ante ömæ godonte ænänitapa. Tömengä iñömö guidömämæ wæænte ömengö tæi æbæ godente æmæwo wængantapa. ¹⁹ Mänömaï wængä eñenique Eedotadëë quëwënäni tömänäni, ‘Wepæ onguipo ba awædö,’ ante tömänäni näni tededö Atedämæ pemönänitapa. ²⁰ Edæ Ämotamïni näni Angaintaa ïimaï ante dobæyedë yewæmongatimpa.

‘Tömengä oncö æmæwo önonconque bacæimpa.

Wacä mänincönë cöwë quëwënämaï incæcäimpa.’

Ante näni Ämotamïni Angainta baï do batimpa.
 Ayæ,
 ‘Tömengä në aacä bate nänö cæquënënö incæ wacä
 badinque cæcæcäimpa,’
 ante yewæmonte ongompa,”

²¹ Ante apænedinque Pegodo godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Mänömaï ii ïninque Codaa wodi në nänö cæquënënö incæ edæ wacä cæcæcäimpa, ante ñöwo mönö apænte angæimpa. Awënë Itota ïmæca mönö tönö guëa cægongäñedë wadäni godongämæ në cægönänäni ïnänite adinque mönö iïmaïnö ante apænte ængæimpa. ²² Wää wodi nänö guidöñedë cægöninque ñöwoönæ Itota nänö æite goönæ ganca æcänö æcänö mönö tönö godongämæ cægönänäni ïnänii, ante adinque mönö adocanque ingante apænte ængæimpa. Apænte æmö ate tömengä, Itota dobæ ñäni ömæmongantapa, ante në againgä inte wæætë mönö tönö godongämæ apænecä incæcäimpa.” ²³ Ante Pegodo angä ëñente cædinque tömänäni wæætë, Æcänö æcänö në agaïnäni ïnänii, ante adinque mënaa ïnate apænte ænänitapa. Adocanque Ootee, Badatabato näni änongä inte tömengä mæmæ beyæ, Yoto, ante näni pemongaingä iñongante tömänäni tömengä ingante apænte æninque edæ wacä ingante Mäatiya ingante apænte ænte gönüänitapa. ²⁴ Mänömaï apænte æninque Wængongui ingante apænedänitapa. “Awënë ëñëmi. Mönitö æbänö pönëmönii, ante tömää ëñëmi inte bitö iïna ïnate adinque æcänö ingante do apænte ængabii, ante odömömi amönii. ²⁵ Edæ Codaa wodi tömengä nänö pante wænguinque oda cæcantapa. ïnique

bitö ñöwo wacä ingante da godömi godinque
Codaa wodi nänö cæquënëno ante cæcæcäimpa,
ante ämii, ante wämönipa.”

26 Ante Wængonguï ingante apænedinque tömënäni, Æcänö inaa, ante eñencæte ante cædinque dicamö ñenique, Wo godö wo godö cæyömö to ta wææ acæï, ante cæte ayönäni Mäatiya nänö cæ to ta wæænca adinque, Mönö ïmonte Itota da godongä næ godümö önompo tipæmpoga go adocanque ïñömonte tömengä mönö cabø badinque godongämæ cæcæcäimpa, ante cægadänimpa.

2

Wængonquï Tœiyǣ Waëmö Önöwoca pongampa

¹ Tömëmö incadepo ba ate Pentecotee ææmænoca näni äönæ iñonte tömënäni näni cabô adoyömö ponte godongämæ ongönänitapa.
² Ongonte eñëñönäni woboyæ nanguï pæmænte ä baï iñontobæ öönædë pö eñëñönäni oncönë näni ongoncönë tömancönë wææ guiite baï woboyæ nanguï pæmænte ä baï eñëñänitapa. ³ Ayæ waodäniya incæ gonga baï onguënë onguënë bæco adänitapa. ⁴ Ayönäni Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömänäniya pö guiicä ëwocadänitapa. Pö guiidinque Wængonguï Önöwoca pönö cæcä beyænque tömënäni wadäni näni tededö baï wadäni näni tededö baï mä apænedänitapa.

5 Mäniñedë oodeoidi Wængongui^ü ingante
guiñente quëwënäni inte edæ wabæca wabæca
tömämæ quëwëninqe ñöwo Eedotadëë ponte
quëwënönänimpa. **6** Iïnäni iñömö woboyæ

nanguï pæmænte baï ä ëñente wædinque ponte
 ëñëñönäni Itota ingante nē pönänäni iñömö ñöwo
 pönäni näni tededö baï tededäni ëñenänitapa.
 Adocanque nänö tededö baï wacä nänö tededö baï
 tededäni ëñeninqe tömänäni, Æbänö cæte tömämö
 tededö baï tededäni ëñemönii, ante wædänitapa.
⁷ Tömänäni nämäneque apænedinque,

—Iñæmpa Gadideabæ quëwënänäniqte inte
 iñäni mänömaï tededäni awædö. ⁸ Iñinque
 aedö cæte mönö ëñagaïomæ mönö tededö baï
 tededäni ëñemöö, ante ancai guïñente wædänitapa.
⁹ Edæ iñömö nē ongomö iñomonte pancadäniya
 Padatiabæ quëwente pöñömö wadäni guiquenë
 Méediabæ, Edämæ, Mëetopotämiabæ, Oodeabæ,
 Capadotiaabæ, Pontobæ, Atiabæ quëwente
 pönäni iñänipa. ¹⁰ Wadäni guiquenë Pidiguiabæ,
 Pampidiabæ, Equitobæ quëwente pönäni iñänipa.
 Wadäni guiquenë dibiabædi iñäni inte Tidene
 iñömö quëwente pönäni. Wadäni guiquenë
 Odömä iñömö quëwëninqe ëñacæ ante ponte
 owodänipa. ¹¹ Odömä iñömö nē quëwënänäni
 iñömö pancadäniya oodeoidi ëñagaïnäni iñönäni
 pancadäniya wæætë wadäni incæ oodeoidi
 pönänäni baï adodö pönente oodeoidi baï
 bagaïnäni iñänipa. Ayæ wadäni guiquenë
 codetenteidi tönö adabeidi inte pönäni iñänipa.
 Iñinque mönö wabæca wabæca quëwëninqe
 wadäni näni tededö baï wadäni näni tededö
 baï nē tedemö imompa. Incæte iñäni guiquenë,
 Wængonguï waa pöni cæcä ingampa, ante mönö
 tededö baï mä pöni tededinque apænedäni
 ëñemompa töö.

12 Ante wædinque tömënäni näni cabo nämäneque apænedinque,

—Æbänö ëñämöö, ante wæmönipa töö.

13 Ante wæyonäni pancadäniya babæ apænedinque,

—Biiñömäe müimäe tömo pöni bedinque dowænäni inte tededänipa, ante badete togadänimpa.

Pegodo tömënäni ïnänite apænecampa

14 Mänömaï tedeyönäni Pegodo iñömö önompo tipæmpoga go adocanque ïnäni tönö ængæ gantid-inque nanguï tedecä ëñengadänimpa. “Oodeoidi ëñeedäni. Ayæ wamini guiquenë Eedotadëe iñömö ñöwo ponte owomini inte münitö oodeoidi tönö tömämäni ëamonca ongonte ëñeedäni. Botö, Æbänö i, ante edonque apænebo ëñencämänimpa,” angantapa.

15 “Gäwadecæ impa diyæ ti nämæ bete dowænte baquïnäni. Iñæmpa nænque ayaönää ææñongä ædö cæte mïni änö baï bete dowænte baquïnäni.

16 Wæætë Wængonguï beyæ né apænegacingä Oedo wodi do nänö angainö baï ñöwo cædänipa, ante apænebo ëñeedäni. Oedo wodi iñömö iïmaïnö ante yewæmongacäimpa.

17 ‘Wængonguï iïmaï angampa, angacäimpa.

Iñque bayedë botö Önöwoca ingante tömänäniya ämo pö guicä ëwocacædänimpa.

Mäniñedë onquiyænäni incæ onguïñænäni incæ münitö wënäni ïnönäni inte botö beyæ apænecædänimpa.

Edënïnäni iñömö ate baï mä pöni acædänimpa.

Picænäni guiquenë nö wïimonte baï acædänimpa.

18 Ayæ botö Önöwoca ingante ämo pö guicä
 ëwocadinque

onguiïñäenäni incæ onquiyænäni incæ
botö beyænque në cædäni ïnönäni inte botö beyæ
 apænecædänimpa.

19 Edæ müni ææmö ate pönenguinque ante botö
 öönædë mä cæbo acæmïnimpa.

Ayæ ïmæca adobaï pönö cæbo ate wepæ
 gonga tæemä nanguï mongæ adinque
 ëñencæmïnimpa.

20 Edæ nænque täno wentamö bayö apäicä wepæ
 ëmö ba acæimpia.

Ayæ ate tömengä nänö ponguiïönæ ïñonte
Wængonguï Awënë incæ tæi piñængä ïnongä inte
ñää apäite baï ëmöninque poncæcäimpa.

21 Ìnique botö ëmöwo ante në aa pedäni ïñömö
tömänäni botö æmo beyænque quëwencædänimpa.
Ante Wængonguï Awënë cæcæcäimpa, ante Oedo
wodi yewæmongacäimpa.”

22 Ante apænedinque Pegodo godömenque
 ïlmaï ante apænecantapa. “Idægoidi, apænebo
 ëñeedäni. Itota Näatadeta në quëwengaingä
 näwangä botö në da pönongä ingampa, ante
 pönencæmïnimpa, ante mä cædinque Wængonguï
 Itota tönö godongämæ tæi piñænte nanguï cæcä
 ate Itota mïnitö weca bamönengæ cædinque nanguï
 cægacäimpa. Ìnique mänömaï cæcä në agaïmïni
 inte mïnitö, Nåwangä Itota ingante Wængonguï
 da pönongä ponte cæcamp, ante do ëñemïnipa.

23 Wængonguï nämä pönëninque, Codito ingante
 tömänäni nempo pædæ godoncæboimpa, ante do
 angaingä inte, Mïnitö tömengä ingante æninqe

mänömaï cæcæmïnimpa, ante do ëñengacäimpa. Ìninque mïnitö iñömö Itota ingante bæi ongonte æninque ëñente cædämäi ïnäni nempo pædæ godöningue, Mïnitö tömengä ingante awää timpodinque wææ tiwate wænöedäni, ante ämini wænönänitapa. Mänömaï önönecaque tedete beyæ mïnitö tömëmïni edæ né wænömïni baï bamïnipa töö. ²⁴ Mïnitö mänömaï wadäni tönö cædinque wænömïni beyæ Itota iñömö mönö wænguenämämo teëmë mongænte caate wædinque wængacäimpa. Ayæ pæ opate öñöñongante Wængongui wæætë, Idæwaa, ante wi ænote baï cædinque angä ate Itota ñäni ömæmonte ta pongantapa. ²⁵ Adocä Codito beyæ ante apænedinque awënë Dabii wodi iïmaï ante yewæmongacäimpa.

‘Botö, Mönö Awënë cöwë botö weca mæ on-gongampa, ante atabopa.

Ìninque tömengä botö tömëmæ ïnö töö æmænte on-gongä ìninque botö ïmote aedö cæte bæ tadäni wæquimoo.

²⁶ Mänömaï beyæ botö, Watapæ bacæimpa, ante mïmönë pönëmo inte botö önöneca ämotamïni ante baï nanguï tobopa.

Botö ñäni ömæmonguinque né wæwocabo ïmopa, ante pönëmo inte botö guïñëñate wædämäi inte baö ëñate quëwencæboimpa.

²⁷ Wængongui ëñëmi. Botö waodäni näni wænte ongöñömö öñöñömote bitö ëmö cæte godämäi incæbiimpa.

Bitö ïmite né cæbo inte botö tömëmi cædö ante cöwë cæbo iñömote bitö aedämö wææ aabi ate

botö baö ñömäädämaï incæboimpa, ante edæ botö do ëñemopa.

²⁸ Taadö botö quëwenguïnö ante bitö do odömömi agaboimpa.

Bitö weca æidinque bitö awinca adinque watapæ tocæboimpa,
ante awënë Dabii wodi ämotamïni ante baï apænegacäimpa.”

²⁹ Ante apænedinque Pegodo godömenque apænecantapa. “Iñänäni ñöwo edonque apænebo ëñenguënë quëwämïni. Mönö mæmæ Dabii wodi do wængacäimpa. Tömengä mäo do daga wengadänimpa. Edæ tömengä wodido näni wengaïñömö ñöwo ganca a ongö amïnipa.

³⁰ Incæte tömengä ingante Wængongui, Dabii ëñëmi, angacäimpa. Bitö pæinäni wææ pæyönäni adocanque ingante botö bitö awënë contaimpaa pönö cönömo contadinque tömengä iñömö né Awënë bacæcäimpa, ante apænecä ëñenique awënë Dabii wodi Wængongui beyæ né apænegaingä ïnongä inte edæ, Wængongui tömengä nänö änö baï cöwë cæcæcäimpa, ante do ëñengacäimpa. ³¹ Ayæ, Æbänö cæquingä, ante do ëñengaingä inte tömengä, Mönö Codito iñömö waodäni näni wænte ongöñömö öñöñongante Wængongui ëmö cæte godämaï inte wææ aacä beyænque tömengä baö incæ ñömäädämaï ingæimpa, ante apænegacäimpa. Mänömaïnö ante apænedinque awënë Dabii wodi, Mönö Codito näni ömæmoncæcäimpa, ante do apænegacäimpa.

³² Itota ingante Wængongui, Näni ömæmoe, angä näni ömæmongantapa. Iñinque mäninö tömengä

nänö ñäni ömæmongaïnö ante në adïmöni inte mönitö tömämöni edæ, Nåwangä impa, ante në apænemöni ïmönipa.”

³³ “Íninque Wængonguü angä beyænque Itota inque ingä öönædë æidinque Wængonguü tömämæ ïnö tæ contate ongongampa. Ayæ Mæmpo Wængonguü, Botö Önöwoca ingante æncædänimpa, ante nänö në angaingä ingante do godongä æninque Itota wæætë mönitö ïmönite ñöwo da pönongä ænte ëwocamönipa. Íninque mïnitö guiquenë gonga bæco ate wæmïnitawo. Wadäni näni tede baï tedemöni ëñente wæmïnitawo. Edæ Wængonguü Önöwoca pönö cæcä beyænque gonga bæco amïnipa. Wængonguü Önöwoca pönö cæcä beyænque wadäni näni tede baï tedemöni ëñemïnipa. ³⁴ Itota öönædë inque ingä æicä baï awënë Dabii wodi wiï adobai æigacäimpa. Incæte tömengä godömenque apænedinqe ïimaï ante yewæmongacäimpa.

‘Awënë Wængonguü incæ botö Awënë ingante apænedinqe,

Në Awënë ïmi ëñemi. Botö tömämæ ïnö tæ contayomi,

³⁵ botö bitö ïmite në piiinte cædäni ïnänite bæ tabo ate bitö tömänäni ïnänite pïnä gäwate baï cæcæbiimpa,’ ante Awënë Wængonguü angacäimpa,” ante Dabii wodi yewæmongacäimpa.

³⁶ Ante apænedinqe Pegodo godömenque ïmaï angantapa. “Mänömaï beyæ mïni idægocabo tömämïni, ïmaïnö ante nåwangä pönü impa, ante ëñencæmïnimpa. Mäningä Itota ingante mïnitö

ñænquedimæ gönonte wænömïni në wæningä ingante ante apænedinque Wængonguï incæ, Itota në Awënë ïnongä ingampa, ante ayæ, Në Codito ïnongä ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

37 Ante Pegodo apænecä ëñeninque tömänäni, Æ, wënæ wënæ cæte awædö, ante ancai guïñente wædinque Pegodoidi ïnänite,

—Íñänäni, æbänö cæquënëmöni ïmönii.

38 Äñonänite Pegodo wæætë,

—Ímaï cæedäni. Mïnitö wënæ wënæ mïni cædïnö ante Wængonguï pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wënæ wënæ cætabopa, ante Itota Codito ëmöwo ante apænedinque æpænë guïiedäni. Mänömaï cæmïni adinque Wængonguï tömengä Önöwoca ingante da pönongä ænte ëwocacæmïnimpä. **39** Edæ mïnitö ïmïnite aa pecä incæ mïni wënäni ïnänite aa pecä incæ gobæ quëwënäni ïnänite aa pecä incæ ayæ ate quëwënäni ïnänite aa pecä incæ mönö Awënë Wængonguï nänö në aa pedäni ïnänite apænedinque, Botö änö baï cöwë cæcæboimpa, angampa.

40 Ante apænedinque Pegodo godömenque nanguï änique, Ëñenguënenë quëwënäni, ante wantæpiyæ apænecantapa.

—Ñowodäni ïñömö nämanque näni cæinënö ante idiquibæ näni cæi baï mïnitö adobaï cædämaï inte nöingä cæte waa quëwëedäni.

41 Ante Pegodo ancaa angä ëñeninque pancadäniya Ao änique æpænë do guïidänitapa. ïnique edæ mäniönæ todee müdo ganca ïnäni mänimpodäni wede pönéninque do pönengaïnäni tönö adocabodäni bagadänimpa. **42** Íñäni ïñömö

adocabodäni badinäni inte cōwē ñimpo cædämäï ïninque godongämæ pō pō cæyonänite Itota nänö da godongaïnäni apænedäni ëñenönänimpa. Ayæ näni pönencabo ïnönäni inte wacä ingä wacä ingä watapæ apænedinque pää pää ænte godongämæ cæninque Wængongui ingante cōwē apænete quëwënönänimpa.

Näni pönencabo godongämæ waa cæte quëwënänipa

43 ïninque edæ tömänäni guïñente wædinque ee quëwënönänimpa. Ayæ Itota nänö da godongaïnäni ïñömö, Tömänäni pönencædänimpa, ante cædinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Öñowoca tönö cædinque tömënäni näni pönëninqué ante mä cædinque bamönengæ nangui cædönänimpa. **44** Në pönänäni tömänäni adoyömö pō pō cædinque tömënäni näni mänincoo incæ, Tömämö qui impa, ante né pönëninqué, Wacä ingä wacä ingä mönö godongämæ godonguinque mämompa, ante cædönänimpa. **45** Mäincloo tönö ömæ näni éadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadäni né ömaadäni inte wædäni ïnänite pancæ pancæ godönänimpa. **46** I ïninque ïimö ïñö ïimö ïñö adoyömö pöninqué Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë né guii guii cædäni inte mümöno nö pönëninqué tömënäni oncönë adobaï pää pää ænte watapæ todinque godongämæ cænönänimpa. **47** Tömënäni edæ Wængongui ingante, Waa pöni né cæbi ïmipa, ante ancaa äñönäni wadäni edæ tömënäni ïnänite waa adönänimpa. Ayæ mönö Awënë pönö cæcä ate tömënäni edæ, Itota Codito ængä beyænque mönö quëwengæimpæ,

ante pönënинque iimö iñö wacabomö iimö iñö wacabomö në pönënäni badinque edæ tæiyænäni bagadänimpa.

3

Cömäwaingä ingante äna waa bawacampa

¹ Iincayæ ate nænque ædæ wæicä ate oodeoidi näni cöwë Wængongui ingante apænedöñedë Pegodo tönö Wäö iñömö Wængongui oncönë ñænæncö yabæcönë guicæte ante æidatapa.

² Äite ayöna wadäni pöninque cömäwaingä eñate në pædingä ingante næænte mämönäni pongä adatapa. Iingä cömäwaingä iñömö në pö guiidäni ïränite, Pönömi æmoe pönömi æmoe, ancæcäimpa, ante cædinque tömenäni tömengä ingante iimö iñö iimö iñö næænte pö næænte pö cædinque edæ Wængongui oncö ñænæncö boyæ yabædemö, Waïnemö, näni änemö yabæque cö cædönänimpa.

³ Iñinque ñöwo Pegodo tönö Wäö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guicæ cæda adinque tömengä tömena ïnate, Pönömina æmoeda, angantapa. ⁴ Angä eñeninque Wäö tönö tömengä ingante cöwä adinque Pegodoque apænecantapa.

—Mönatö ïmönate ææmö ae.

⁵ Angä eñeninque cömäwaingä, Botö ïmote wabänö pönöna ænguïmo, ante pönëninque ææmö ayongä ⁶ Pegodo iñömö,

—Quïnö mämopa pönömo ænguïmii. Edæ oodo incæ tiguitamö incæ ömæpobo ïmopa. Wæætë tæiyæ waëmö botö ëwocadö ante bitö imite pönö apænebo ate bitö æe. Näatadeta quëwengaingä

Itota Codito ëmöwo beyænque bitö dao dao goe, angacäimpa.

⁷ Äninque Pegodo cömäwaingä tömämäë ïnö pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmængä ate cömäwadingä önöwa tönö önoncaiwatæi piñæwacä.
⁸ Ate iñontobæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wäö tönö Pegodo miñæ Wængongui onco ñænæncönë yabæcönë godongämäë go guiidinque dao dao go togæi togæi godinque Wængongui ingante waa ate apænedinque, Wængongui, bitö cöwë waa pöni ïnömi inte pönö cæbi æmopa, ante nanguï apænecantapa. ⁹ Wængongui mänömaï waa cæcampä, ante nanguï pöni tededinque dao dao gocä adinque edæ tömänäni, ¹⁰ Æ, iñgä iñömö, Pönömi æmoe pönömi æmoe, ante Wængongui onco ñænæncö boyæ yabædemö, Waïnemö, mönö änemö gääne mönö në äneconingä adocä ingampa. Ante adinque, Quïnö baï cæte waa bacäi, ante ancai guïñente wægadänimpa.

*Tadömöö yabætaa ongonte Pegodo
apænecampä*

¹¹ Mänii cömäwaingä iñingä incæ Pegodo tönö Wäö ïnate wïnämä wïnämä cæcä adinque wadäni tömänäni guïñente wædinque Tadömöö yabætaa näni änömö pogodo ponte tömänäni weca guiidänitapa. ¹² Guiidäni adinque Pegodo, “Mini idægocabo eñeedäni. Mönatö ïmönate quïnante waa amïnii. Mänömaï waa bawacä adinque edæ quïnante guïñente wæmïnii. Mönatö edæ, Tömengä dao dao gocæcäimpa, ante cædinque tæiyæ waëmöna ïmönapa diyæ tæi piñænte cæquïmönaa. ¹³ Abadäö wodi Itæca wodi Aacobo wodi tömänäni,

Mönö Wængonguï ïnongä ingampa, ante näni nē angaingä inte Wængonguinque cæcä ate waa bawacampa. Mönö wæmæidi Wængonguï incæ, Itota botö ïmote nē cædongä ñao baï ëmöñongante tömengä ingante waa acædänimpa, ante mänömaï cæcampä. Adocä Itota ingante mïnitö ïñömö, Wænongæimpa, änique pædæ godöminitapa. Ayæ Pidato, Ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante apænte angä ate mïnitö wæætë Pidato weca ongöningue adocä ingante ante Baa äminitapa. ¹⁴ ïnique nē Tæiyæ Waëmö ïnongä inte nö cæyongante mïnitö Baa änique wæætë nē wænöningä ingante ante änique, ïngä ingante ïmipo cæbi pongä, äminitapa töö. ¹⁵ ïnique mönö quëwenguïmämo nē pönongä ingante Baa änique mïnitö nē wænöniñi ïmipä. Incæte Wængonguï tömengä ingante, Näni ömæmoe, angä ñani ömæmongantapa. ïnique tömengä ñani ömæmongä nē adimoni inte mönitö, Æbänö cægacäimpa, ante adodö ante nē apænemöni ïmipä. ¹⁶ Adocä Itota ëmöwo ante apænemöna ëñente pönëningue mäningä cömawadingä mïni nē adingä ïñömö ñöwo tæi piñæwacampa. Edæ Itota pönö cæcä beyæ mänii onguïñængä nē pönengä badinque Itota ëmöwo beyænque ædæmö waa bawate tæi piñængä bacä amipä,” ante Pegodo apænecantapa.

¹⁷ Ayæ godömenque apænedinqe Pegodo, “Ñöwo botö tönïñamïni ëñeedäni. Mïnitö awënëidi ëñenämaï nani cæi baï cædinque mïnitö ïñömö adobaï, Æbänö nö cæquïi, ante ëñenämaï inte cæmïnitapa, ante awædö. ¹⁸ Incæte mïnitö mänömaï ëñenämaï cædinque Wængonguï beyæ

në apænegaïnäni tömänäni näni apænegaï baï do iinque cæminipa. Tömänäni, Mönö Codito caate wæte wæncæcäimpa, ante näni angaïnö baï münitö cædï beyæ ñöwo iinque batimpa. ¹⁹ Iinque münitö wënæ wënæ mïni cædinö ante wæwente pönenente ñimpo cædinque wentamö mïni mongænö mïni ñä mënongaquinque Wængonguï gämænö pöedäni. ²⁰ Mönö Awënë weca mïni wampo pönenguinque pöedäni. Ayæ Wængonguï, Münitö Codito poncæcäimpa, ante do nänö angaingä ïnongä inte Itota münitö weca poncæcäimpa, ante tömengä gämænö pöedäni.”

²¹ “Incæte edæ, Tömancoo do ingaï baï adobaï bacoocæimpa, ante Wængonguï badoncæcäimpa, ante tæiyæ waëmö ingainäni Wængonguï beyæ doyedë apænegadänimpa. Wængonguï mänömaï nänö badompoga Itota iñömö mänimpoga öönædë quëwencæcäimpa anguënë. ²² Edæ Möitee wodi, ‘Botö wænte gobo ate münitö Awënë Wængonguï wæætë münitö beyæ cædinque mïni cabo iñöminite adocanque ingante apænte Ao ante æncæcäimpa. Tömengä ingante änrique, Möitee wodi botö beyæ né apænecä ingaingä baï bitö adobaï edæ botö beyæ né apænebi bacæbiimpa, ancæcäimpa. Wængonguï mönö Codito ingante mänömaï angä ïnique tömengä wæætë né apænecä bagacäimpa. Iinque münitö iñömö tömengä quiëmë ante apæneyongä éamonca ongonte tömänö ante eñencæmïnimpa. ²³ Iinque edæ mäningä Wængonguï beyæ né apænecä ingante æcänö eñenämaï ïna iñömö, tömengä guiidënäni weca quëwënämaï edæ wæncæcäimpa,’ ante Möitee wodi

apænegacäimpa," ante Pegodo apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque Pegodo, "Æpodänidö Wængonguï beyæ né apænegainäni ïnänii. Edæ tömënäni Tämoedo tönö ayæ pönäni tönö tömänäni adoyömö apænedinque Codito ñöwoönæ nänö cædö ante apænegadänimpa. ²⁵ Ìnique mïnitö guiquenë Wængonguï beyæ né apænegainäni wëmïni ïnömïni inte tömënäni näni angaïnö ante né ænguümïni ïmînipa. Ayæ edæ Wængonguï, Botö pönö cæbo ate Ao ämïni ìnique mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante nänö angaïnö ante mïnitö edæ mïni quëwenguinque èñente quëwencæmïnimpa. Abadää wodi ingante apænedinque Wængonguï, 'Abadää èñëmi. Mïnitö mïni quëwencabo tönö wadäni tömämæ quëwënäni näni cabö näni cabö tönö tömämïni ïñömïnite bitö Pæingä pönö waadete cæcä beyænque waa quëwëninquæ tocæmïnimpa,' ante apænegacäimpa. ²⁶ Wængonguï, Botö Wengä pönö aa pecä èñëninquæ mïnitö wæætë wënæ wënæ cæte mïni gogaïnö ocæ èmænte wadæ pöninquæ wæætë waa quëwenguïnö cægöninquæ waa tocæmïnimpa. Ante cædinque tömengä tänö mïnitö beyæ ante tömengä ingante né cædongä mönö Codito ingante da pönongä pongacäimpa," Ante Pegodo ïnque apænegacäimpa.

4

*Pegodo tönö Wäö awënëidi weca gongænte
apænedapa*

¹ Pegodo tönö Wäö tömänäni ïnänite tæcæ apæneyöna wadäni tömëna weca mäo godongämæ pönänitapa. Ìnäni ïñömö né, Wængonguï qui, ante

godönäni tönö Tadoteoidi tönö Wængonguï oncö ñænæncö ante në wææ wänönäni awënë tönö mäninäni pongadänimpa. ² Itota ñäni ömæmongä baiï mönö adobaï ñäni ömæmongæimpä, ante Pegodo tönö Wäö apænedapa, ante do wædönäni inte tömänäni ñöwo piïnte mämö pönänitapa.

³ Pöinque tömänäni ïñäna ïnate bæi ongönänitapa. Ayæ wëmö ba ïnique baänæ ate näna taquinque tömäna ïnate tee mönedäni guiidatapa. ⁴ Incæte tömäna äna në ëñenänäni guiquënë pancadäniya nanguï ïnäni incæ në pönänäni bagadänimpa. ïnique onguïñænäni näni në pönencabo ïñömö wodo tinco müido ganca ïnäni mänimpodäni baiï bagadänimpa.

⁵ Baänæ ate oodeoidi awënëidi tönö tömänäni ïnäni në aadäni näni Picæncabo tönö në odömönäni tönö Eedotadëe ïñömö godongämæ ponte ongönänitapa. ⁶ Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä poni Änato ponte a ongöñongä tömengä guiidënäni Caiapato Wäö Adecantodo tönö wadäni tömengä guiidënäni incæ tömengä weca godongämæ pö guiidänitapa. ⁷ Pö guiidinque edæ Wäö tönö Pegodo ïnate tæcæguedë mämö gönönäni gongæñöna änänitapa.

—Minatö æcänö tönö tæi piñænte cæmïna ate cömäwadingä waa bawacantawo. Edæ æcänö ëmöwo apænete cæmïnaï.

⁸ Ante äñönäni Pegodo ïñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö apænedinque,

—Awënëidi ïmïni ëñeedäni, në aamïni mïni Picæncabo ëñeedäni. ⁹ Cömäwaingä æbänö cæte waa bawacäi, ämïnitawo. Edæ cömäwaingä ingante möna waa cædï beyænque mïnitö ñöwoönæ

pönö apænte ämïni awædö. ¹⁰ Ìnique mïnitö töönö idægodi wadäni töönö botö tömämïni ïmïnite adoyömö apænebo ëñencæmïnimpa. Itota Codito Näatadeta quëwëningä ingante awæ ñænqedïmæ cæte mïni në wænöningä ingante Wængongü angä do ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä adocä Itota ëmöwo beyænque cömåwaingä ïningä tæi pïñængä badinque mïnitö weca a ongongä apa änewëmïnii. ¹¹ Edæ wainca në mænönäni näni wido cædinca incæ wacä, Tæcæ manca pöni tæi manguimpa, ante cönongampa. Itota ïñömö mäninca baï ææmonga pöni ongongampa.

¹² Ìnique Itota, Quëwencæmïnimpa, ante mënö ïmonte ængä baï wacä ædö cæte adobaï ænguingää. Itota ëmöwo beyænque quëwencæmïnimpa, ante pönö cægaingä inte Wængongü wæætë, Wawo adobaï i, ante dicæ pönö cæcantawogaa. Ìñæmpa inguipoga tömämæ ïñömö edæ æcämenque incæ adobaï në tæi pïñænte ëmönongä ïñömö edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo töönö Wäö önönaque ïna inte nanguï adämaï ïna incæte edæ guïñënämäi edonque apænedapa, ante adinque tömënäni, Äebänö cæte edæ do ëñenatawoo, ante wædinque, Itota miñæ në godïna inte do ëñenapa. Näwangä impa, ante wædänitapa. ¹⁴ Edæ cömäwadingä ïningä tömënäni weca a ongongä adinque tömënäni ædö cæte wadö ante tedequïnänii. ¹⁵ Ìnique tömëna ïnate, Mönitö godongämæ Apænte Äincabo weca ongönämäi godömenque goeda, änäni goda ïnique, Tömëna ïnate æbänö cæquïi, ante pönënique godongämæ tedecönänitapa. ¹⁶ Ìimaï

ante apænedänitapa.

—Mänïna ïnate quïnö cæquïmöö. Ìñæmpa tömëna tæï piñænte bamönengæ cædatapa, ante Eedotadëe quëwënäni, Nåwangä impa, ante tömänäni do ëñenänipa. Ìnique, Waa cædämaï ïnatapa, ante mönö ædö cæte anguïi. ¹⁷ Incæte mänïnö näni apænedö ante wadäni wii godömenque ëñencædänimpa, ante wææ cædinque mönö tömëna ïnate wææ angæimpä. Mänïi ëmöwo ante mïnatö mïna wæquinque apænemïnapa. Wacä æcämenque ingante apænedämaï ïmæewedä, ante mönö wææ angæimpä, ante nämäneque tededänitapa.

¹⁸ Ayæ ïnque tededinque Wää töönö Pegodo ïnate äñete mämönäni pöna adinque tömëna ïnate wæætë, Ëñenguënë quëwëmïnaa, änänitapa. Edæ mïna panguinque ante Itota ëmöwo ante apænemïna. Ìncayæ ate tömengä ëmöwo ante apænedinque edæ adopoque incæ odömönämaï ïmæewedä. ¹⁹ Ante äñönänite Pegodo töönö Wää wæætë,

—Ìñæmpa æcänö ingante ëñente cæquïmöna, ante pönemïni. Mïnitö änö ëñeninqwe wæætë Wængongui nänö änö ëñenämaï inte cæmöna adinque Wængongui edæ, Nö cæmïna abopa, anguingä. ²⁰ Edæ möna adinö ante möna ëñenö ante ædö cæte apænedämaï inguïmönaa.

²¹ Ante apænedämaï ëñente wædinque awënëidi wæætë, Mïni panguinque, ante ancaa apænedänitapa. Incæte wadäni, Cömäiningä ingante Wængongui waa pöni cæcantapa, ante watapæ apænedäni ate wædinque awënëidi wæætë Wää töönö Pegodo ïnate pancæte ante

cædinäni inte, ïñæmpa waodäni piiñäni ïninque mönö æbänö cæte panguimöö, ante guïñente wædinque pänämäi inte ñimpo cædäni godatapa. ²² Edæ waa né bawadingä ïñömö do coadenta wadepo ayæ godömenque tömengä nänö eñadi ïñonte Wængongui bamönengæ cæcä waa bacä adinque tömänäni ædö cæte wadö ante pönenguïnnäni.

Wede pönente tæi piiñänte cæcæmönimpa, ante Wængongui ingante apænedänipa

²³ Mäniï ñimpo cædäni godinque Pegodo töö Wäö ïñömö tömëna töö godongämæ pönënäni weca ponte apænedinqüe, Wængongui qui, ante né godörnäni ñænænäni töö né aadäni näni Picæncabo ïñömö mönatö ïmönate iïmaï änäni wætamönapa, ante tömänö ante adodö ante apæneda. ²⁴ Eñenique tömënäni näni pönencabo adoyömö pönëninqüe Wængongui ingante adotedæ tedete apænegadänimpa. “Awënë Wængongui eñëmi. Tæiyæ Awënë ïnömi inte bitö öönæ owocoo tömanc oo inguipoga tömämæ gäwapæntibæ tömämæ badöninque öönædë owodäni yæipodë quëwënäni gäwapää owodäni aeyömömë quëwënäni tömänäni ïnänite bitö adobique badongabiimpa. ²⁵ ïninque mönitö mæmæ Dabii wodi ingante apænedinqüe bitö, Dabii eñëmi, Bitö botö ïmote né cædömi ïñomite botö Tæiyæ Waëmö Önöwoca apænecä eñenique bitö wæætë iïmaï ante apænecæbiimpa.

‘Wadäni né eñenämäi ïnäni incæ quïnante ænguï badinque wido cæcæte ante cædäni.

Waodäni näni cabo waodäni näni cabo incæ idiquibæ ante quinante pönénänitawo.

²⁶ Inguipoga awënë odehyeidi, Wido cæcæimpa, ante tæï gongænte ongönänipa.

Pancabaa awënëidi adobaï, Æbänö cæquïmöö, ante godongämæ pönéninque

mönö Awënë ingante ayæ tömengä näno nœ öni pæcadongä Codito ingante piïnte änewënänipa töö, ante apænebi eñeninque mæmæ Dabii wodi wæætë bitö beyæ apænegacäimpa."

²⁷ Ante Wængongui ingante apænedinque ñowodäni näni pönencabo godömenque apænedänitapa. "Wængongui eñëmi. Tömëmi Wengä bitö Tæiyæ Waëmö ïnongä iñongante bitö, Botö imote nœ cæbi bacæbiimpa, ante öni pæcagabiimpa. Nåwangä impa. Incæte bitö imite nœ cædongä iñongante Itota bitö nœ öni pæcadongä ingante edæ Edode tönö Pontio Pidato tönö idægoidi tönö wadäni tönö piïnte adoyömö ponte möni quëwëñömö incæ ongöninque bitö imite nœ cædongä ingante, Æbänö cæte wido cæquïi, ante do cædänitapa. ²⁸ Edæ bitö tæï piñæmi ïnömi inte nämä pönéninque edæ, ïimaï baquïnö anguënë, ante do angabiimpa. Tömänäni guiquënë bitö angainö baï wæætë cædinque piïnte pö gongænte cædänitapa. ²⁹ Ñowo iñömö bitö imite nœ cæmöni iñömönite ñowodäni pönö piïnte änäni ate wædinque bitö wæætë pönö cæbi ate mönitö tæï piñæninque bitö änö ante guïñenämaï apænecæmönimpa. ³⁰ Ayæ nœ wënæ wënæ ïnäni ïnänite bitö önompoca pönö gampobi ate waa bacædänimpa, ämönipa. Ayæ bitö Wengä Itota Tæiyæ Waëmö iñongante

mönitö tömengä ëmöwo apænedinque, Wadäni pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ cæmöni adinque töménäni guïñente wæcædänimpa ämönipa," ante Wængonguï ingante apænedänitapa.

³¹ Ínque apænedäni ate töménäni näni godämæ ongöñömö incæ iñontobæ ocæ ocæ cætapa. Cæyö tömänäni iñänite Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä æninque ædæmö ëwocadinqe töménäni Wængonguï nänö änö ante guïñenedämäi inte edonque apænegadänimpa.

Tömämö mönö quincoo impa, ante cœdänipa

³² Ayæ tömänäni näni pönencabo incæ töménäni näni ëwocadö adodö ëwocate baï iñäni inte mímönë adodö ante pönéninque töménäni éadincoo incæ, Botö qui impa, ante änämäi iñäni inte, Tömämö mönö qui impa, ante pæ gompodämäi iñönänimpa. ³³ Ayæ Itota nänö da godongaïnäni iñömö tæi piñænte apænedinque, Itota Codito ñäni ömæmongantapa, ante cówë näni apænedi baï apænedönänimpa. Edæ Wængonguï töménäni iñänite waadete pönö cæcä ate watapæ quëwënönänimpa. ³⁴ Ayæ töménäni näni cabø incæ æcämenque ömæpocä i iñömö edæ dæ angantapa. Edæ ömæ näni éadi incæ godonte æninque oncö mænonte näni éadi incæ godonte æninque töménäni näni godonte æninta ænte pöninque ³⁵ Itota nänö da godongaïnäni weca ænte mämö ñö cædäni æninque töménäni wæætë ömæpodäni iñänite godönäni eyepæ eyepæ ænönänimpa. ³⁶ Ínque Itota nänö da godongaïnäni iñönäni adocanque Debii wodi pæingä Ootee ingacäimpa. Tömengä iñömö, Wadäni wampo

pönente quëwencædänimpa, ante nē ædæmō apænedongä iñongante wadäni tömengä ingante Bedënabee ante pönö pemongadänimpa. Iñgä Ootee Bedënabee näni pemöningä iñömö Tipidebæ quëwente pöningä inte edæ, ³⁷ tömengä ömæ éadï godonte æninque tömengä nänö godonte æninta Itota nänö da godongaïnäni weca mämö ñö cægacäimpa.

5

Änäniya töönö Tapidæ

¹ Mäniñedë Änäniya näni änongä tömengä nänöogængä Tapidæ töönö tömënäni näni cæi baï cædinque ömæ näna éadimæ godonte ænatapa. ² Ayæ nänöogængä éñëñongä tömëna godonte näna æninta incæ Änäniya iñömö pancataa pæ gompote æninque wæatë pancataa ænte mämö Itota nänö da godongaïnäni weca ñö cæcantapa. ³ Ñö cæcä adinque Pegodo,

—Änäniya éñëmi. Tatäna ingante ædæmō entawëmi inte ömæ beyæ bitö æninta pancataa, Botö quï, ante awëmō ñö cædinque edæ pancataa ænte mämö ñö cædinque bitö, Tömanta impa, ante quïmæ änewëe. Iñæmpa, babæ cædïmi inte bitö Wængongui Tæiyæ Waëmō Önöwoca ingante babæ ämipa töö. ⁴ Edæ bitö ömæ iñi incæ bitö quï cöwë intapa. Ayæ ñöwo mäninta æninque, Æbänö cæquïi, ante tömëmi nē ämi ïmitapa. Iñinque edæ mïmöno pönëningue quïmæ wapiticæ cæbitawo. Bitö mänömaï cædinque waodäni iñänite wii

babæ apænedinque Wængonguü ingante babæ apænebitapa töö.

⁵ Angä eñente wædinque Änäniya iñömö tæ wæænte æmæwo wængantapa. Wængä adinque tededäni eñeninque tömänäni guïñente wædänitapa.

⁶ Wængä iñinque edëniñäni ponte wïni caate næænte mäo daga wénänitapa. ⁷ Dobæ wængä ate todee ooda go ate tömengä æbänö wængä ante eñenämaï iñingä inte tömengä nänöogængä incæ pö guicä. ⁸ Adinque Pegodo tömengä ingante,

—Apænebi eñëmoe. Mïnatö ömæ godöninque mänimpota æmïnatawoo. Äñongä,

Ao, mänimpota.

⁹ Angä eñeninque Pegodo wæætë,

Mïnatö iñæmpa edæ guëa pönënique, Mönö Awënë Önöwoca æbänö panguingää, ante quïmæ cæmïnatawo. Edæ bitö nänöogængä baö iñi në daga wéninäni incæ do dao dao pönäni eñëmii. Edæ bitö baö adobaï ænte gocædänimpa töö.

¹⁰ Tæcæ ante äñongä onquiyængä iñömö tömengä önöwa gäänë tæ wææninque näñe wængantapa. Wængä ate mänii edeninäni pö guite ayönäni dobæ wænte a öñongä adinque tömengä baö iñi æninque tömengä nänöogængä wodido gäänë mäo daga wénänitapa. ¹¹ Mänömaï näñe wænapa, ante tededäni eñeninque Codito ingante näni në godongämæ pönencabo tönö wadäni tömänäni ancai guïñente wægadänimpa.

Ate eñencædänimpa, ante bamönengæ nanguü cædänipa

¹² Mänïñedë Itota nänö da godongaïnäni iñömö Wængonguü Önöwoca tönö cædinque, Ate

pönencædänimpa, ante wadäni ayönäni mä cædinque bamönengæ nanguï cædönänimpa. Ayæ adoyömö pönéninque tömänäni Wængonguï oncö Tadömöö yabæcönë näni änoncönë pö guii pö guii cædönänimpa. ¹³ Wadäni tömänäni ïnänite adinque, Në pönénäni waa quëwënäni ïnänipa, ante pönénäni incæte guïñente wædinque godongämæ pö guiidämaï gomö adönänimpa. ¹⁴ Pancadäniya guiquenë onguïñænäni töönö onquiyænäni töönö nanguï ïnäni mönö Awënë ingante ñöwo pönänitapa. ïnäni ïñömö do pönänäni töönö adocabodäni bacoo ïnäni bagadänimpa. ¹⁵ ïnique mäniï bamönengæ cædäni adinque wadäni wënæ wënæ ïnäni ïnänite ænte pöninque möïmoga möincodë ñö cædänitapa. Edæ, Pegodo nænque pämo wodo pænta goyongä tömengä gänëñömö öñöninque adocanque adocanque waa bacædänimpa, ante cædinque Pegodo nänö goquïnö ante ænte mämö ñö cædäni öñönänitapa. ¹⁶ Ayæ adobaï Eedotadëe eyequeï wayömö näni quëwënömö wayömö näni quëwënömö quëwënique wadäni wënæ wënæ ïnäni ïnänite næænte mämö næænte mämö cönönäni ate tömänäni waa badänitapa. Ayæ wënæ né wentamö ëwocadäni inte yewænte wæwënäni ïnänite adobaï ænte mämö pöninque waa badänitapa.

Itota nänö da godongaïnäni ïnänite püinte tee mönedänipa

¹⁷ Wængonguï qui, ante né godongä ñænængä pöni ïnongä töönö wadäni tömengä töönö godongämæ cædäni incæ Tadoteoidi ïnönäni inte, Ñäni ömæmönämaï ingæimpa, ante né pönänäni

ïnönänimpa. ïninque Itota nänö da godongaïnäni mänömaï waa cädäni ate wædinque awënë tönö Tadoteoidi iñömö tömänäni ïnänite püinte agadänimpa. ¹⁸ ïninque Itota nänö da godongaïnäni ïnänite yao ongonte ænique tömänäni ayönäni tee mönedänitapa. ¹⁹ Tee mönedäni wæcöñönänite Wængongui anquedo woyowotæ ponte odemö wi ænete mantacä tayönänite apænecantapa. ²⁰ “Goedäni. Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guiite næ gongæninqe mïnitö mäniñömö pönäni ïnänite apænedinqe, Wængongui pönö cæcä beyænque mönö quëwengæimpa, ante ædämö apænemïni èñencædänimpa.” ²¹ Angä èñente cædinque tömänäni baönæ ñää bayonte Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë do go guiidinqe odömonte apænedäni èñenänitapa.

Mänömaï do go guiite apænedänipa, ante èñenämaï ïnäni inte edæ, Wængongui qui, ante næ godongä ñænængä poni ïnongä guiquenë tömengä tönö godongämæ cädäni tönö adoyömö pö guiidänitapa. Pöningue tömänäni idægoïdi ïnänite næ Aadäni Picænäni godongämæ näni Apænte Änoncabo tömänäni ïnänite äñete pönänitapa. Iïnäni wæætë tontadoidi awënëidi ïnänite äníque, Mïnitö tee möneincönë gote Itota nänö da godongaïnäni ïnänite äñete mämömïni poncædänimpa. ²² Änäni tee möneincönë gote ayönäni edæ dæ änäni ante wædinque wææ wänönäni awënëidi gode ancæ pöningue, ²³ iïmaï ante apænedänitapa.

—Gote ayömöni oncö ædämö tee mönete intapa. Ayæ tontadoidi odemö poni a ongönäni adinque mönitö go wi ænete guiiyömöni edæ dæ

änäni ate wædinque wadæ pömönipa. ²⁴ Ante tededäni ëñeninqe, Wængongui qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö Wængongui onco ñænæncö ante nē wææ wänönäni tæiyæ awënë tönö guïñente wædinque, Ñöwo quïemë baï bacæimpa. ²⁵ Ante wæyönäni wacä do pö guidinque tömänäni ïnänite,
—Aquenë quëwëmïni. Mäninäni mïni tee mönedinäni incæ Wængongui onco ñænæncö yabæcönë go guiite a ongöninqe mäniñömö pönäni ïnänite odömonte apænedäni ëñenäni ataqueedäni.

²⁶ Ante apænecä ëñente wædinque wææ wänönäni awënë tömengä nänö wææ wänoncabo tönö Itota nänö da godongaïnäni ïnänite æncæ godinque, Godongämæ ongönäni incæ piiute tacadäni wæcæ wæ, äninqe pänämaï inte ee ænte pönänitapa. ²⁷ Ænte pöninqe nē aadäni Picænäni godongämæ näni Apænte Änoncabo weca ænte mämö gönönäni gongæñönänite, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä poni ïnongä iñömö tömänäni ïnänite angantapa.

²⁸ —Mäningä Itota ëmöwo apænedinque wadäni ïnänite odömönämaï ïmäewedäni, ante ancaa antamönipa töö. Incæte mïnitö mäniñe mïni odömonte ånewënö ante Eedotadëe tömäo odömonte apænemipä. Ayæ godömenque tedeweninqe mïnitö, Mäningä nē wængaingä ingante awënëidi nē wënæ wënæ cædinäni ïnänipa, ante mönitö ïmönitedö ante ånewëmipä töö.

²⁹ Ante nē ñænængä piiñongä Pegodoidi wæætë,
—Mönitö guiquenë waomïni ïmïnite ëñenämaï inte Wængongui ingante ëñente cæquenëmöni ïmönipa. ³⁰ Mïnitö Itota ingante

ñænquedimæ timpote wænömïni wængä ate mönö wæmæidi Wængongui incæ angä ñäni ömæmongantapa. ³¹ Ayæ në ñäni ömæmöningä ingante apænedinque Wængongui, Bitö, Quëwencædänimpa, ante në Æmi bacæbiimpa, angacäimpa. Në Æmi iñömite idægoidi tömänäni, Idæwaa wënæ wënæ cæte quëwente awædö, ante botö gämænö poncædänimpa, ante cæcæbiimpa. Bitö æmi beyænque botö tömänäni ïnänite pönö waadete ñimpo cæcæboimpa. Ante cædinque edæ Itota nänö Awënë baquinque Wængongui æmonga ænte mæicä æidinque Wængongui tömämæ ïnö tæ contate ongongampa. ³² Itota ingante Wængongui ænte mæicä æigacäimpa, ante në adimöni inte mönitö mäninö ante në apænemöni ïmönipa. Ayæ në èñëmö cæmö iñömonte Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä ænte èwocamompa. Tömengä Önöwoca adobaï mönitö tönö godongämæ në apænecä ingampa, ante Pegodoidi apænedänitapa.

³³ Mänömaï apænedäni èñëninque awënëidi ængui badinque tömänäni ïnänite edæ wænoncæ cædänitapa. ³⁴ Mäniñedë adocanque Paditeocä incæ tömengä èmöwo Gämadiedo tömänäni näni wææ angaïnö ante në èñengä iñongante tömänäni tömengä ingante waa addönänimpa. ïnique tömänäni näni Apænte Äincabo wænoncæ cæyönäni mäningä iñömö tömänäni näni në waadecä ïnongä inte ængæ gantidinque, Itota nänö da godongaïnäni ïnänite oncodoo mantamïni wantæ ongoncædänimpa. ³⁵ Angä dæ godäni ïnique Gämadiedo wæætë awënëidi ïnänite

apænecantapa.

—Idægoidi ëñeedäni. Mäninäni ïnänite æbänö cæquii, ante ædæmō pönente ate edæ ee cæedäni.
36 Edæ doyedë wacä Teodo adobaingä ængæ gantidinque, Botö nē nanguü cæbo imopa, ante äñongante edæ tömengä müñæ coatodo tiento ganca ïnäni godänitapa, ante pöneedäni. Tömengä ingante wadäni mäo wænönäni wængä ate tömengä émiñænnäni wæætë näwæ godäni ate edæ dæ batimpa. **37** Ayæ ate edæ awënë, Minitö ëmöwo ponte yewæmoncæminipa, ante nänö äniñedë wacä Gadideabæ quëwëningä Oodaa adobaï awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantiyongä nanguü ïnäni tömengä müñæ goyonäni tömengä ingante wænönäni wængä ate näwæ adobaï gogadänipa. **38** Ìnique, Mänömaï batimpa, ante pönente cæedäni. Ñöwo ïñomö ïñäni adobaï ængæ gantidäni adinque münitö töménäni ïnänite ee ate gomö aedäni ämopa. Töménäni waodänique inte cædäni baï ædö cæte cæquïnnäni. Edæ dæ bacæimpia. **39** Wæætë Wængonguü angä ëñente cædäni baï münitö ædö cæte Baa ante wido cæquïminii. Edæ münitö mänömaï cædinque Wængonguü ingante püimini inte wæbaïmïnipa.

Ante wææ angä ëñente wædinque Ao ante tömengä nänö änö baï cædänitapa. **40** Itota nänö da godongaïnäni ïnänite aa pedäni pönäni ate awënëidi, Pædäni, änäni ëñeninque nē wææ wänönäni æmontaimenca tæi tæi pänänitapa. Ayæ awënëidi godömenque, Itota ëmöwo ante apænedämaï ïmæewedäni, ante äninque Itota nänö da godongaïnäni ïnänite ñimpo cædäni godänitapa.

41 Në Apænte näni Äincabo weca ongonte tao godinque tömënäni wæætë, Wængonguï mönö ïmonte adinque, Botö Wëñængä ëmöwo beyæ wadäni wënæ wënæ änäni ate mïnitö eyepæ inte caate wæcæmïnimpa, ante do cæcamp, ante pönënique edæ nanguï togadänimpa. **42** Ìnique Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë incæ waodäni oncönë incæ tömënäni ñimpo cædämäi inte cöwë go guii go guii cædinque cöwë odömonte apænedinque, Itota tömengä näwangä mönö Codito ingampa, ante watapæ apænedäni eñengadänimpa.

6

Tiæte ganca ïnäni në nénempodäni badänipa

1 Itota ingante në tee empote quëwënäni mäniñedë nanguï ïnäni badäni ate pancadäniya guidiego tededö në tededäni iñömö ebedeo tededö në tededäni ïnänite piiñte änique, Mïnitö mïni cabo owæmpoïnäni ïnänite iñmö iñö iñmö iñö cænguï eyepæ godöñique möni cabo owæmpoïnäni ïnänite pönönämäi ïmïnipa töö, ante änäni. **2** Itota nänö në da godongaïnäni iñömö dote ganca ïnäni iñönänite wadäni, Dote ïnänipa, ante pemonte bai apænedönänimpa. Ìnäni iñömö guidiegoidi mänömaïnö ante wædänipa, ante eñente wædinque wadäni Itota ingante në tee empote quëwënäni ïnänite äñete godongämæ pönäni ate tömënäni ïnänite,

—Wængonguï nänö apænedö ante në apænequëñemöni inte mönitö ædö cæte möni cæquëñenö ante ñimpo cædinque cænguinque ante godonguïmönii. **3** Ìnique botö töniñamïni

ëñeedäni. Mïni pönencabo nämä cöwä adinque, Æcänö æcänö Wængongui Önöwoca tönö äawoquaue baï ëwocate nö cädäni ïnänii, ante adinque münitö tiæte ganca ïnäni mänimpodäni ïnänite apænte æedäni. Apænte æmïni adinque mönitö tömënäni ïnänite, Cængui næ godömïni bacæmïnimp, ämöni ëñente cæcædäniimp.
⁴ Mönitö wæætë Wængongui ingante cöwë apænedinque Wængongui nänö apænedö ante godömenque odömonte apænedinque mänïnonque cæte quëwencæmönimp.

⁵ Mänömaïnö ante ëñeninque tömënäni nanguï ïnäni ïnönäni inte tömänäni Ao ante edæ, ïinäni mänömai ïnänipa, ante adinque iïmaï ëmönäni ïnänite apænte ængadäniimp. Adocanque Etebä næ wede pönengä inte Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö äawoquaue baï ëwocacä ïnongäimp. Tömengä tönö Pedipe, Podocodo tönö Niicänodo, Timönö tönö Padömëna, ayæ Antioquiya iñömö næ quëwëningä Niicodato. ïingä iñömö oodeoidi näni pönënö baï pönengä inte do oodeo baï bacä ïnongäimp. Mänimpodäni ïnänite apænte ænänitapa. ⁶ Apænte æninqüe Itota nänö næ da godongaïnäni weca ænte mämö gönönäni ongöñönäni iïnäni iñömö, Münitö næ godömïni bacæmïnimp, ante cædinque tömënäni ïnänite gampodinque Wængongui ingante apænedäniimp.

⁷ ïninqüe Wængongui nänö apænedö ante gode ä gode ä cædinque mäo apænedäni ëñenönäniimp. ïninqüe Eedotadëe iñömö Codito miñæ näni tee empote quëwencabo tæiyænäni yebænte bagadäniimp. Wængongui quï, ante næ godönäni

incæ adobaï nanguï ïnäni wede pönëninque ëñente bagadänimpa.

Etebä ingante bœi ongönänipa

8 Etebä ïñömö Wængonguï waadete pönö cæcä ate tæï piñänte ëwocadongä inte bamönengæ nanguï cædongäimpa. Ayæ, Cæbo ate pönencædänimpa, ante mä cæcä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya, Æbänö cæcää, ante wædänitapa. **9** Wadäni guiquenë Etebä tönö guëa wæætedö wæætë ancæte ante cædänitapa. ïnäni ïñömö oodeoidi ïnönäni incæ pancadäniya Tidënebæ quëwënïnäni ïnönäni pancadäniya Adecantodia ïñömö quëwënïnäni ïnönäni pancadäniya Tiditiabæ quëwënïnäni ïnönäni pancadäniya Atiabæ quëwënïnäni ïnönänimpa. Töménäni doyedë wadäni ïnänite në cægaïnäni ïnönäni inte ñöwo abæ tawænte godïnäni ïnönäni inte godongämæ pöninque adocabodäni baiï badïnäni ïnönänimpa. Töménäni odömöincö ante, Möni në Abæ Tawænte Gocabo Odömöincö impa, ante pemönönänimpa. ïnique töménäni pancadäniya Etebä ingante wæætedö wæætë ante cæyonäni, **10** tömengä në nö ëñenongä inte Wængonguï Önöwoca töön godongämæ apænecä ëñeninque töménäni, Æ mönö wæætë ædö cæte wææ anguïi, ante wædänitapa.

11 ïnique në wæætedö wæætë änäni adodäni incæ wadäni ïnänite godö awëmö änänitapa. Minitö babæ ante i incæte, Möitee wodi ingante ante Etebä godö wënæ wënæ apænecä ëñentamönipa, ante önonque äedäni. Ayæ Wængonguï ingante adobaï tömengä godö wënæ wënæ ante babæ

apænecä ëñentamönipa töö, ante incæ äedäni, ante në abæ tawænte godinäni änänitapa. Mänömaïnö änäni Ao ante tömënäni näni angainö bai cædinque Etebä ingante ante babæ ante piiñänitapa. ¹² Mänömaïnö ante babæ ante piiñäni ëñeninqe wadäni önonänique incæ në aadäni näni Picæncabo incæ në odömönäni incæ tömänäni ænguü badänitapa. Mänömaï ænguü badinque tömënäni Etebä wodi ingante bæi ongonte në Apænte näni Äincabo weca ænte mao gönönäni ongongantapa. ¹³ Pancadäniya Etebä ingante ante babæ apænedinqe iimai änänitapa. Iingä iñomö ñimpo cædämaï inte cöwë Wængonguü oncö tæiyæ waëmö oncö iñonte wiwa tedeweninqe tömengä godömenque Möitee wodi nänö wææ angainö ante godö wiwa ante babæ apænecä ëñentamönipa. ¹⁴ Iñomö oncö ante apænedinqe adocä Etebä iñomö, Itota Näatadeta në quëwëningä ii oncö bæ tadete wido cæcæcäimpa, ante ännewengampa. Ayæ adocä Itota iñomö, iimai cæedäni, ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante Ao änämaï inte edæ, Wadö ante cæquënenimi ïmïnipa, ante odömongampa, ante iingä Etebä iñomö adobaï ännewengä ëñentamönipa töö, ante babæ apænegadänimpa.

¹⁵ Mänömaï babæ apænedäni ëñeninqe në Apænte näni Äincabo incæ Etebä ingante cöwæ ayönäni tömengä awinca Wængonguü anquedo nänö ëmönö bai ëmongä agadänimpa.

7

Etebä nämä wææ apænecampa

¹ Ìninque, Wængonguï qui, ante nē godongä ñænængä pönü ïnongä iñömö Etebä ingante äninqué, Bitö imitedö näni änönö näwangä intawoo.

² Äñongante Etebä wæætë ïimaï ante nämä wææ apænecantapa. “Botö wæmpoidi eñeedäni. Botö töñiñamini eñeedäni. Mönö wæmæ Abadäö wodi Mæetopotämiabæ ayæ quëwëningue Cadäna iñömö ayæ quëwencæ godämaï ïñongante Wængonguï nē ñäo apäite baï ëmönongä inte Abadäö weca ponte a ongongä agacäimpa. ³ Ayæ Abadäö ingante apænedinqüe Wængonguï, ‘Bitö guiidënäni ïnänite ëmö cæte bitö ömæ ëmö cæte godinque wabæca botö odömonguïmæca æmæwo wadæ goe,’ angacäimpa. ⁴ Angä eñente cædinque Abadäö wodi mäniömæ Cadeabæ ëmö cæte wadæ godinque Cadäna näni quëwëñömö ganca pöninqüe quëwengacäimpa. Ayæ tömengä wæmpo wodi wængä ate Wængonguï tömengä ingante angä eñeninqüe Abadäö ïlmæca mönö ñöwo quëwämæ ponte quëwengacäimpa.”

⁵ “Incæte Wængonguï, Tömëmi ömæ, ante Abadäö wodi ingante cabo incæ ömæ pönönämäi ingacäimpa. Wæætë Abadäö wodi wëñængä mæmpo ïnämaï ïñongante Wængonguï, ïlmæ incæ bitö ænguïmæ iñonte bitö pæïnäni adobæ tömäo quëwencædänimpa, ante odömongacäimpa. ⁶ Ayæ godömenque apænedinqüe Wængonguï, Bitö pæïnäni iñömö wabæca gote mäniämæ quëwënäni weca quëwëñönänite ïnäni wæætë bitö pæïnäni ïnänite edæ ö ænte baï cædinque, Mönitö beyænque cæedäni, ante nanguï änäni wæcædänimpa. Ayæ tömänäni nempo wantæpiyæ coatodo tiento wadepo ganca mäniimpoga quëwëñönänite adodäni

wënæ wënæ cædäni beyæ caate wæcædänimpa.
⁷ Ante Wængonguï godömenque apænedinque, ‘Bitö pæinäni ïnänite në ö ænte wënæ wënæ cædäni ïnänite botö wæætë apænte äningue pancæboimpa. Ayæ iincayæ ate bitö pæinäni mäniömæ tömänäni näni caate wædiömæ èmö cæte wadæ pöninque ïlmæca wæætë pöninque botö Wængonguïmo ïñomote botö beyæ cæquïnäni ïnänipa.’ ⁸ Äninque Wængonguï, Mönö godongämæ cæcæimpaa, ante pönö cæbo ate mïnitö wæætë Ao ante èñente cæcæmïnimpaa. Mänömaï ante cædinque mïnitö onguïñäemïnique èö togænte caate wædinque èñencæmïnimpaa. Angä èñeninque Abadää wodi wëñængä Itæca èñacä ate tömengä nänö èñadï adoque Wængonguï itædë go ate tömengä ingante èö togængacäimpaa. Itæca wodi pæte wææ Aacobo wæmpo bagacäimpaa. Aacobo wodi pæte wææ dote ganca ïnäni tapæicä wææ mönö wæmæidi wodi baquinque pægadänimpa.’

⁹ Ante apænedinque Etebä godömenque, ‘Mäninäni mönö wæmæidi ingainäni ïñomö tömänäni biwi Ootee ingante ante adinque püinte wædinque tiguitamö beyænque pædæ godönäni ö æninque Equitobæ ænte mäodäni gogacäimpaa. Equitobæ pöninque tömänäni godonte æncæte ante cædinque Ootee wodi ingante mänïñomö quëwengä nempo pædæ godönäni awënë beyænque cæte quëwengantapa. Mänömaï quëwengä incæte tömengä tönö godongämæ Wængonguï cöwë cægacäimpaa. ¹⁰ ïnique Ootee wodi ingante nanguï wiwa cædäni wæyongante Wængonguï cöwë wææ aacä quëwengacäimpaa. Ayæ Wængonguï

pönö apænecä ëñëninque nē ëñente bayongante Equitobæ tæiyæ awënë Padaönö incæ tömengä ingante waa adinque, Botö tæiyæ awënë ïmo baï bitö wodo adobaï badinque Equitobæ wædænque awënë bacæbiimpa. Ayæ adobaï botö awënë onconcoo bitö aacæbiimpa, angacäimpa.”

¹¹ Ante apænecä ëñëñönäni Etebä godömenque, “Mäniñedë Equitobæ tömäo Cänaämæ tömäo to aminte bayonte tepæmpo gæwænte wædönänimpa. Mönö wæmæidi cængui æncæte ante cædinque ænämaï ïnönänimpa. ¹² Ìnique, Equitobæ cængui ayæ mæ öñompa, ante tededäni ëñëninque wæmpocä Aacobo wodi mönö mæmæidi nē baquïnäni ïnänite änique, Botö wëmïni, Equitobæ godinque cængui ænte pöedäni, angä mä gogadänimpa. ¹³ Gote pöninque ayæ wæætë mempoga gote a ongönäni adinque Ootee wodi incæ tömengä mëmöidi ïnänite, Botö mïnitö biwimo èñagaïmö ïmopa, angä wægadänimpa. Ayæ, Ootee guiidënäni do pönänipa, ante tededäni ëñëninque awënë Padaönö ingante gode änäni edonque ëñengacäimpa. ¹⁴ Ayæ ate Ootee wodi tömengä wæmpo Aacobo wodi näni pæincabo tetenta i tinco ganca mänipodäni äñecä gogadänimpa. ¹⁵ Aacobo wodi mänömaï Equitobæ gote quëwëninque wængacäimpa. Ayæ tömengä pæinäni wææ mönö wæmæidi ingainäni inte adobaï mäniñömö gote quëwente wængadänimpa. ¹⁶ Abadää wodi wëenëñedë, Mönitö wodido, ante Caämodo wënäni näni änimpta mänipota godonte ænique Tiquemö iñömö ömæ godonte ænongäimpa. Ante do agaïnäni inte mönö wæmæidi ñöwo Aacobo wodi bayetoca ingaï Cänaämæ ænte pöninque, ayæ

iiincayæ ate wææ tömengä wënäni bayetoca ingaï Abadäö wodi nänö ængaïmæ töménäni wodido ingaiñömö mämö daga wengadänimpa."

¹⁷ Ante apænedinqe Etebä godömenque apænecantapa. "Abadäö wodi ingante Wængongui wëenëñedë nänö, Botö wantæpiyæ ate bitö pæinäni ïnänite adodö ænte mämömo poncædänimpa, ante nänö angaïñedë wodo iiunque bayonte töménäni Equitobæ quëwëninque nanguï bacoo yebænte bagadänimpa. ¹⁸ Mäniñedë wacä onguïñængä ñöwocä incæ, Ootee wodi æcänö ingacäi, ante ëñenämaï ïnongä inte Equitobæ awënë bagacäimpa. ¹⁹ Tömengä ïñömö mönö guiidënäni wodi ïnänite wapiticæ ante wënæ wënæ cægacäimpa. Tömengä, Minitö wëñænäni tæcæ ëñadäni ïnänite wido cædäni, ante piñgä ëñente wædinque mönö wæmæidi wodi incæ tæcæ ëñadäni ïnänite yabæque wido yabæque wido cædäni wængadänimpa."

²⁰ "Töménäni mänömaï näni cægaïñedë incæ Möitee wodi ëñate pægacäimpa. Tömengä waëmö wëñæ ïñongante Wængongui waa acampa, ante pönëninque mëa go adoque apäicä go ate tömengä ingante mæmpo oncönë pæ gompote pæpogada pæcantapa. ²¹ Ayæ, Wænnönäni wæncæ wæ, ante guïñente cædinque tömëna tömengä ingante yabæque gäwapæ yædopæ wo cæda ongöñongante awënë Padaönö wengä onquiyængä adinque, Botö wë, ante cædinque Möitee ingante ænte pæpogacä pægacäimpa. ²² Mänömaï cæcä beyæ equitoidi näni ëñengaïnö ante tömänö ante odömönäni ëñente pædinque Möitee wodi né angä baquinque nanguï cæcä baquinque tæi piñænongä inte pægacäimpa."

²³ Ante Etebä godömenque apænedinque, “Ayæ æmæwo pædinque coadenta wadepo nänö ëñagaiñedë Möitee wodi, Idægoidi botö töniñadäni ïnänite ëñacæ gobote, ante ëñacæ gocantapa.

²⁴ Gote ëñayongä, Equito onguïñængä incæ botö guiidengä ingante wïwa cæcä caate wæcampä, ante adinque Möitee wodi tömengä guiidengä ingante wææ cæcæte ante cædinque tiyænö tiyæ cædinque Equito onguïñængä ingante wænongä wængacäimpa.

²⁵ Edæ, Wængonguï botö ïmote äninque, Bitö idægoidi ïnänite ö ænte mäobi wadæ gocædänimpa, ante do angä ëñentabopa, ante do ëñëningä inte Möitee wodi, Idægoidi adobaï ante ëñente pönencædänimpa, ante pönente cæyongä tömënäni wæætë mäninö ante ëñenämaï ingadänimpa.

²⁶ Mänömaï iñinque Möitee wodi ïmö ate ponte ayongä idægoda wæætedö wæætë cæda adinque, ‘Iñäna, müna guiidencaya incæ wacä ingante quimæ wënæ wënæ cæte quëwëminaa.’

²⁷ Ante, Guëa waa waadete quëwencædaimpa, ante cæyongä adocanque tömengä guiidengä ingante né wënæ wënæ cædingä guiquenë Möitee wodi ingante bæ tadinque angantapa.

‘Iñæmpa, Bitö mönitö awënë ïnömi ïmpa, ante, Né apænte ämi ïmpa, ante æcänö bitö ïmite né änaï.

²⁸ Edæ Equito ingante ïmö bitö wænömi baï ñöwoönæ adobaï botö ïmote wænoncæte ante pönëmi awædö.’

²⁹ Angä ëñente wædinque Möitee wæætë wodii wïnongacäimpa.

Wodii wïnonte wabæca Määdiämæ gote wadäni ömæ quëwëninque wëñæna mënaa wæmpocä bagacäimpa.”

³⁰ Ante apænedinque Etebä godömenque

awënëidi ïnänite ïïmaï ante apænecantapa.

“Ayæ wæætë coadenta wadepo go ate Möitee wodi önomæca cægöninque onquiyabo Tïnaiquidi gämænö gote dadi émænte ayongä ocäñequiwæ gonga bæcøyömö Wængonguï anquedo ponte a ongongä agacäimpa. ³¹ Ate wædinque Möitee wodi, Quïnö baï inte bæco ante botö wüimonte baï aboo, ante acæte ante pönömenque pöñongante mönü Awënë tömengä ingante ïïmaï ante apænegacäimpa. ³² ‘Bitö wæmæidi Wængonguïmo ïnömo inte botö Abadäö wodi Itæca wodi Aacobo wodi Wængonguïmo ïnömo ïmopa.’ Ante apænecä éñente wædinque Möitee wodi do do wäate guïñente wædinque, Wïi ainente awædö, ante cægacäimpa. ³³ Mänömaï cæyongante mönü Awënë wæætë, ‘Bitö næ gongænte ongöñömö botö adoyömö ongömo beyænque onguipoi tæiyæ waëmö impa, ante pönëninque bitö awæncata gä tadöwae ämopa. ³⁴ Botö edæ cöwä adinque, Botö quïnäni ïnänite equitoidi æbänö wënæ wënæ cædänii, ante do abopa. Tömänäni caate ö ö wædäni do éñente wædinque botö, Ñimpø cæbo ate abæ tawænte gocædänimpa, ante wææ pömo ïmopa. Ñöwo ïñömö edæ ægodöe. Botö, Equitobæ gocæbiimpa, ante bitö ïmite adodö da godömo gocæbiimpa,’ ante Wængonguï Möitee wodi ingante angacäimpa.”

³⁵ Ante apænedinque Etebä ïïmaï ante godömenque apænecantapa. “Adocä Möitee ingante piñinque idægoidi doyedë, ‘Îñæmpa, Bitö mönitö awënë ïnömi ïmipa, Në apænte änömi ïmipa, ante æcänö bitö ïmite në änaï,’ ante änönänimpa. Ñöwo ïñömö Wængonguï anquedo ocäñequi ïñömö

pöninque tömänäni näni nē piiingaingä adocä Möitee ingante, Bitö idægoidi awënë bacæbiimpa, angacäimpa. Bitö tömänäni ïnänite ö æninque ænte mäobi abæ tawænte gocædänimpa, ante cædinque Wængonguü bitö ïmite da godongä gocæbiimpa, ante Wængonguü beyæ apænedinque Wængonguü anquedo angacäimpa.³⁶ Möitee ïñömö, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque ayæ Wængonguü tönö bamönengæ nanguü cædinque idægoidi ïnänite ænte mäocä gogadänimpa. Equitobæ ëmö cæte wadæ pöninque gäwapæntibæ Opatawæmæ yæwedecapæ pö ongöningue adocä Möitee mantacä ïmæmää pongadänimpa. Önömæcta pöninque coadenta wadepo ganca cægöñönäni tömengä, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ nanguü cægacäimpa,” ante Etebä wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, “Adocä Möitee, Idægoidi ëñeedäni. Botö Wængonguü beyæ nē apænebo ïmo baï wacä edæ münitö töniiñacä incæ adobaï edæ Wængonguü beyæ nē apænecä bacæcäimpa. Tömengä ponte apænecä ëñeninque münitö tömengä ingante ædæmö ëñente cæcæminimpa, ante Möitee wodi apænegacäimpa. ³⁸ Godongämæ näni Wængonguü ingante apæneincabo tönö Möitee wodi önömæcta cægönongäimpa. Mönö mæmæidi tönö cægöñönäni Wængonguü anquedo wëenëñedë Tinaiquidi nē ponte äningä incæ adocä tönö Möitee wodi önömæcta cægönongäimpa. Mäniñedë mönö ïmonte ante pönö cædinque Wængonguü, Möitee ëñemi, angacäimpa. Iincayæ quëwenguünäni ëñente quëwencædänimpa, ante cædinque botö,

Minitö cæte quëwenguüminii, ante apænebo
ëñenique bitö adodö ante yewæmoncæbiimpa,
ante apænegacäimpa,” ante Etebä apænecantapa.

³⁹ Ayæ, “Möitee wodi mänömaï cæyongante
mönö wæmæidi guiquënë ëñenämaï ïnäni
inte tömengä ingante Baa änrique Equitobæ
mönö adodö gocæimpa, ante önwënenque
pönente wægadänimpa. ⁴⁰ Mänömaï në wædönäni
inte tömänäni wæatë Aadöö wodi ingante
apænedinque, ‘Aadöö ëñëmi. Mäningä, Equitobæ
në ëmö cæte mönö ïmonte mämöningä Möitee
wodi ædönö gote dæ angää, ante adämaï ïmönipa
cæbii. Wængonguiidi ïnänipa, ante mönö ïmonte
në töö æmænte ænte goquïnäni ante bitö badömi
æmönie.’ ⁴¹ Änrique mäniñedë, Mönö wængongui
ingampa, ante cædinque tömänäni wagada wë
baï badongadänimpa. Ayæ, Mönö wængongui
qui impa, ante cædinque cænïnäni wænöninque
baö tömänäni näni badöinca gäänë ænte mämö
ñö cædinque önompoca näni badöinca adinque
ææmæ baï cæte togadänimpa. ⁴² Mänömaï
cædäni ate wædinque Wængongui näémæ, Pönë
cæmïniya, ante piiingacäimpa. Ayæ, ïnäni öönædë
owocoque ante, Wængonguiidi ïnänipa, ante oda
cæcædänimpa, ante cædinque idægoidi ïnänite ñimpo
cædinque dadi ëmæninque aadämaï ingacäimpa.
Edæ mänïnö tömänäni näni cægaïnö baï ante
pönente yewæmörinque wacä wantæpiyæ ate
Wængongui beyæ ïimaï ante yewæmongacäimpa.

‘Idægoidi ëñeedäni. Önömæca gote coadenta
wadepo ganca cægöninque münitö,
Wængongui qui, ante pönoncæte ante cædinque

cænnänäni wænnöninque baö töönö mäinc oo
ænte pö ænte pö cæmïni incæte
dicæ botö ïmote ante pönëninque pönömïni
æntawogaa.

43 ïñæmpa, Mönö wængonguüdi ïñönänite ædæ
wæænte apænecæmpa,
ante cædinque mïnitö mïni badöninca adoca Mönoco
mïni änonca beyæ
æmontaicö oncö næænte godinque wocæ wocæ
cædömïni awædö.

Ayæ waca, Mõni wængonguü Adempaö némö baï
owocæmpa, ante mïni badöninca næænte
æmonga cö cæ cö cæ cædömïnimpa töö.

Ante adinque Wængonguü, Mänömaï cæmïni beyæ
botö mïnitö ïmïnite
Babidönia ganca da godöninque godömenque gobæ
da godömo gocæmïnimpa,’
angampa, ante yewæmonganatimpa.” Ante
apænedinque Etebä, Mönö wæmæidi ïimaï
cægadänimpa, ante godömenque apænecantapa.

44 “Wængonguü doyedë Möitee wodi ingante
apænedinque, Minitö æmontaicö mænonte
ate botö wææ ante yewæmöninca cö cæte
mancæmïnimpa. ïimaï mænoncæmïnimpa, ante
odömongä adinque Möitee wodi wæætë mönö
wæmæidi ïnärite odömongä ate ëñeninque
tömänäni wæætë Wængonguü nänö odömönö baï
mänömaïnque æmontaicö mænongadänimpa.
Mänömaï mænonte ate dica wææ ante Wængonguü
nänö yewæmonganinca incæ mänincöne cö
cægadänimpa. Ayæ önmæca wayömö wayömö
gocæte ante æmontaicö capote mongænte mäo
wocæ wocæ cægadänimpa. **45** Ayæ wadäni

mäniömæ në quëwënäni iñönänite Wængongui
 wido cæcä ate mönö wæmæidi Ootowee
 wodi mïñæ ponte ömæ æninqe Wængongui
 oncö æmontaicö näni ænte mongængaincö⁴⁶
 mämö wodongadänimpa. Wodönäni ate
 Awënë Dabii wodi näno ëñate quëwenguimpaga
 mänincö æmontaicö incæ ayæ a owogatimpa.
 46 Awënë Dabii ingante Wængongui pönö waa
 agacäimpa. Iñinque Dabii wæætë Wængongui
 ingante apænedinque, Bitö Aacobo wodi
 Wængongui iñomi ïmpa, ante adinque botö, Bitö
 quëwenguiñömö, ante oncö ämi mænonguimo,
 äñongante Wængongui Baa angacäimpa. 47 Wæætë
 Tadömöö wodi Wængongui beyæ në oncö
 mænongä ingacäimpa. 48 Mänömaï cægaïnäni
 incæte Wængongui iñömö edæ æmonga poni në
 ongongä inte waocä näno önompoca mænönincönë
 ædö cæte pönö Ao ante guïte quëwenguingää.
 Mänömaïnö ante pönente wædinque Wængongui
 beyæ në apænegatingä iïmaï ante apænegacäimpa.
 49 Botö në Tæiyæ Awënë iñomo iñomote öönæ incæ
 botö Awënë tæ contaqui baï impa,
 inguipoga wæætë botö önöwa podöwate quï baï
 impa.

Mänömaï në ongömo beyæ mïnitö botö oncö ante
 ædö cæte mænonguïmii.

Inguipoga æcönënö guiidinque guëmanguïmoo,
 ante Wængongui angampa.

50 Botö iñæmpa tömömo önompoca tömää në badon-
 gaïmo iñomo ïmopa;
 ante Wængongui Awënë angampa, ante wacä
 yewæmongacäimpa.”

51 Ante apænedinque Etebä godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Ñöwo eñeedäni. Minitö mímö ömædë imini inte wii pönencædö. Önömoncaque eñenique wii aedämö eñemini ïmini awædö. Minitö wæmæidi näni cægaïnö ante eñeminitawo. Iñæmpa tömänäni näni cægäi baï adobaï cædinque mïnitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante Baa änique cöwë wææ aminipa töö. **52** Minitö wæmæidi doyedë Wængonguï beyæ në apænegaïnäni ïnänite togænte päninque adocanque ingante ata cæpodämai inte tömänäni ïnänite togænte pangadänimpa. Edæ në apænedäni, Në nö entawëñongä inte ponguingä ingampa, ante apæneyönänite tömänäni ïnänite do wænönäni wængadänimpa. Ñöwo iñömö tömänäni näni, Ponguingä, angaingä incæ do pongä adinque mïnitö godö wænömïnitapa töö. **53** Edæ, iïmaï cædäni, ante Wængonguï wææ angampa, ante Wængonguï anquedoidi änäni eñenique yewæmönäni ate mïnitö në adomini incæ Baa änique eñenämaï cöwë cæmïnipa töö,” ante Etebä iïnque apænecantapa.

Etebä ingante wænönäni wængampa

54 Mäniï awënëidi guiquenë Etebä nänö apænedö ante eñente wædinque äinäni badinque baga wentoquenë wentoquenë angate piñänitapa. **55** Etebä iñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante aedämö ëwocadinque öönædë iñö æmö adinque Wængonguï ñäö apäite baï nänö emönö acantapa. Ayæ në Waocä eñagaingä inte Itota incæ

Wængonguï tömämæ ïnö adiyæ ongongä acantapa.

56 Adinque,

—Badogaa, öönædë wi ænete baï ba abopa. Waocä në ëñagaingä incæ Wængonguï tömämæ ïnö adiyæ ongongä abopa.

57 Ante apænecä ëñente wædinque tömänäni piïnte Yæ yæ änique ëñenämaï cæcæte ante önömonca ñii mämoncate cædänitapa. Godongämæ piïnte quingæ tömengä weca pogodo pöningue, **58** tömengä ingante bæi ongöningue tömänäni näni quëwëñömö yabæque ænte mäo dicaca tæi tacacæ cædänitapa. Tömengä æbänö angää, ante ënënänäni inte në apænedäni ïñömö edæ tacacæ cædinque tömänäni weocoo yabæcooque gä tadongate tæcæ æmæwo pædingä Taodo näni änongä önöwaca ïnö ñö cædönänimpa. **59** Dicaca tacayönäni Etebä ïñömö Wængonguï ingante apænedinqe, “Awënë Itota, bitö botö önöwoca æncæbiimpa.” **60** Ante da guicapodinqe yedæ änique, “Awënë, tömänäni näni wënæ wënæ cædönö ante ee ae,” änique edæ mö ñonte baï wængacäimpa.

8

1 Etebä wodi ingante wænoncæte ante dicaca tacadäni adinque Taodo guiquënë, Waa wænömi ni wængampa, ante Ao ante ongongacäimpa.

Në godongämæ pönëïnäni ïnänite Taodo togænte pangä

Mäniönæ incæ mä togænte päninqe Eedotadëë ïñömö Codito ingante näni në godongämæ pönencabo ïnänite godömenque nanguï togænte piïnte pangadänimpa. Ate wædinque Itota nänö

në da godongaïnänique godämaï ongöñönäni wadäni iñömö näwæ wodii wïnöninque Oodeabæ Tämadiabæ æmænö æmænö gogadänimpa. ² Mänii Etebä wodi ingante æmæwo wænönäni wængä ate Wængongui ingante në waa adäni incæ Ca ca wædinque mäo daga wenänitapa. ³ Taodo guiquenë, Itota ingante në pönënäni iñänite wido cæcæimpæ, ante nanguï wénæ wénæ cædinque wacönë pö guii wacönë pö guii cædinque onguïñænäni tönö onquiyænäni iñänite bæi ongonte wëä mäo tee mönegadänimpa.

Tämadiabæ godinque Pedipe apænecä eñenänipa

⁴ Mänii në wodii wïnönäni iñömö ædömë godinque Codito ingantedö ante cówë watapæ apænedäni eñenönänimpa. ⁵ Iñinque Pedipe iñömö Tämadia näni nanguï quëwëñömö gote apænedinque, Mönö Codito æbänö do ponte cægacäi, ante apænecä eñenänitapa. ⁶ Mänömaïnö ante apænedinque tömengä, Ate pönencædänimpa, ante mä cæcä adinque nanguï iñäni adoyömö pönënique, Mönö eñengæimpæ, ante cædänitapa. ⁷ Waodäni nanguï iñäni wénæidi wentamö ëwocadäni tönö quëwënäni adinque Pedipe angä eñenique wénæidi incæ Yæ änique dæ tao godäni ate önonänique badänitapa. Ayæ cömäinäni incæ cabæinäni incæ tæiyænäni iñänite Pedipe cæcä ate waa badänitapa. ⁸ Ante adinque mäniñömö quëwënäni wæætë watapæ togadänimpa.

⁹ Wacä idö tömengä ëmöwo Timönö iñömö tömengä adoyömö quëwënique wénæ tönö wantæpiyæ cæcä iñongäimpæ. Iñinque Tämadiabæ quëwënäni tömänäni, Æbänö nanguï cæcää, ante

guïñente wæyönänite tömengä, Në idömo ïnömo inte botö iñömö edæ nanguï cæte beyæ ñæñæmo pönü iimo aedäni. ¹⁰ Angä eñeninqe awënëidi incæ öönänique incæ tömänäni adoyömö pönéninqe, "Wængonguï nänö tæi piñænö baï entawëninqe ingä idö iñömö në Tæi Piñænongä ingampa," ante pönewëninqe, Në Ñænængä pönü ïnongä ingampa, ante pemongadinque tömengä apænecä ate ædæmö eñenönänimpa.

¹¹ Ayæ tömengä wantæpiyæ wënæ töönö wæætë wæætë mä cæcä adinqe tömänäni, Tömengä ingante mönö eñengæimpa, ante tee empo tee empo godönänimpa. ¹² Mänömaï cæyönänite Pedipe guiquenë, Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö quëwengæimpa, ante watapæ apænecä eñenänitapa. Ayæ, Mönö Codito iñömö tömengä ëmöwo Itota ëmongampa, ante apænebo eñeedäni. Ante apænecä eñeninqe onguïñænnäni incæ onquiyænäni incæ wede pönéninqe æpænë guiidänitapa. ¹³ Ìnique Timönö incæ adobaï pönéninqe æpænë guiidinqe Pedipe müñæ tee empo tee empo gocantapa. Pedipe, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque tæi piñænte nanguï cæcä ate wædinque Timönö adocä cówë guïñente wægacäimpa.

¹⁴ Ìnique, Tämadiabæ quëwänäni Wængonguï nänö apænedö ante eñeninqe do Ao änänipa, ante Eedotadëe ponte tedeyönänite Itota tömengä nänö da godongaïnäni incæ do eñenänitapa. Eñeninqe Pegodo töönö Wäö ïnate Tämadiabæ da godönäni godatapa. ¹⁵ Godinque Tämadiabæ pöninqe tæcæ mä pönänäni beyæ ante tömena

Wængonguü ingante iïmaï ante apænedatapa. Wængonguü ëñëmi. Bitö Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömënäniya da pönömi pö guiicä ate ëwocacædänimpa, ämonapa. ¹⁶ Edæ Awënë Itota émöwo apænedinque tömënäni mä æpænë guiiyönänite bitö Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömënäniya wææ guiidämaï ingantapa cæbii. Nöwo ämi pö guiicæcäimpa. ¹⁷ Ante apænedinque Pegodo tönö Wää tömënäniya pönö gampote apæneyöna Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö tömënäni baonga guicantapa.

¹⁸ Mänömaï pönö gampoyöna Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömënäniya pö guiicä ate wædinque Timönö guiquëné tömënäni godonte æinta pædæ pönöninque, ¹⁹ tömëna ïnate,

—Mìnató baï botö adobaï në cæbo bacæboimpa ämopa. Pönö cæmïna ate botö në cæbo badinque wadäniya pönö gampobo ate Wængonguü Önöwoca adobaï pö guiicæcäimpa, ämopa.

²⁰ Äñongante Pegodo,

—Bitö müni godonte æintaque pædæ godöninque, Wængonguü Önöwoca nänö da pönönongä ingante aencæboimpa, ante pönëwëmii. Edæ tömëmi tiguitamonque nææninque edæ bitö ömæe ëwenguinque gobäwe. ²¹ Iñæmpa, Wængonguü Önöwoca nänö da pönönongä ingante æninque godongämæ cæcæboimpa, ämitawoo. Wængonguü ayongä nö pönente cæbipa ænguïmii. Edæ mònató tönö ædö cæte cæquïmii. ²² Nöwo edæ mäninö bitö wïwa cædinö ante wæwente pönëninque fiimpo cæe. Ayæ mònítö Awënë ingante apænebi ëñëninque

tömengä wabänö pönö waadete cædinque mïmïno bitö pönëwënö ante wadæ cædinque ñimpo cæbaingampa. ²³ Bitö nämä beyænque ante në æïnëmi inte bitö mïmïnë guïnæmæ entawente baï quëwëmipa. Ayæ bitö tömëmi wïwa cædö beyænque ñä cæyænte baï quëwëmipa, ante awædö.

²⁴ Angä eñeninqe Timönö wæætë,

—Æ ämi awædö, äninqe Pegodo ingante, Botö mïnatö änö baï wïi bacæboimpa, ante cædinque mïnatö botö beyæ Wængonguï ingante apæneeda, angantapa.

²⁵ Ayæ Wäö tönö Pegodo iñomö, Itota incæ mïnö Codito ingaingä ingampa, ante mäniñomö quëwënäni ïnänite mïnö Awëñë nänö änö ante apænedä eñenänitapa. ïnque apænedinqe adodö Eedotadëë gocæte ante wadæ gote Tämadiabæ godinqe tömena wayomö wayomö mäo wædænque quëwënäni weca pö pö cædinque nanguï ïnäni ïnänite apænedinqe Codito ingantedö ante watapæ apænedä eñenänitapa.

Etiopebæ awëñë ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Mäningä Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte äninqe, “Bitö ægodöe, Eedotadëë wæi Gata goquïnö pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa. Mäniñö önömæcaque wæidö ïnompa. ²⁷ Mänömaïnö angä eñeninqe Pedipe ængæ gantidinqe wadæ godinqe anquedo nänö änïnonque cægonte ayongä onguïñængä Etiopebæ quëwëningä pö eyepæ bee tengä acantapa. ïngä iñomö Etiopebæ tæiyæ awëñë onquiyængä Cantate beyæ tömenäni godonte æinta në aacä ïnongä inte ñænæ awëñë

ïnongäimpa. Tömengä ñöwo Wængonguü weca ædæ wææninque watapæ apænecæte ante Eedotadëe æidingä inte ocæ ëmænte pöninque Pedipe ingante eyepæ mämö bee tengantapa. ²⁸ ïngä ïñömö cabayo nänö wëä pönoncdea æi tæ contate ocæ ëmænte pöninque Itaiya wodi Wængonguü beyæ né apænegaingä nänö yewæmongainta næænte a cõgantapa.

²⁹ Mänömaï a conte pöñongante Pedipe ingante Wængonguü Önöwoca, “Goe, ïi cabayo nänö wëä pönoncade eyepæ godinque guëa goe,” angantapa. ³⁰ Angä ëñëninque Pedipe pogodo godinque obo ponte ëñëñongä Etiopebæ awënë ïñömö Itaiya wodi nänö Wængonguü beyæ yewæmongainta ad-inque apænecä ëñëninque,

—Bitö ate apænedö ante ædæmö ëñëmitawo.

³¹ Äñongante,

—Iñæmpa ëñëmogaa. Botö ìmote apænedänipa ëñenguüimoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitö botö weca æætæ guiite tæ contae, angä æætæ guii tæ contacantapa.

³² Mäninta Wængonguü angä ëñente näni yewæmongainta Etiopebæ awënë nänö aintaa iñmaï ante yewæmonte ongönönimpa.

“Codotedo ingante wænongæimpa, ante bæi on-gonte æninque töö godonte baï cædinque tömengä ingante adobaï wænoncæte ante bæi on-gonte ænte godänitapa.

Obegaidi ocaguincloo ëö toyönäni wædämaï pæ wëenecä baï
tömengä adobaï wædämaï inte pæ wëenecantapa.

33 Piunte änäni wæyongante në apænte anguënënäni incæ, Pangæimpa, ante cædinque nöingä ante änämäi ïnänitapa.

Tömengä ingante æmæwo wænönäni wængaingä ïñongante,

Tömengä nänö pæinäni, ante ædö cæte apænequii.”

34 Ante näni yewæmongaïnö adingä inte Etiopebæ awënë ñöwo Pedipe ingante,

—Apænebi eñémoe. Në Wængongui beyæ apænegaingä ïñömö æcänö ingante ante në apænegacäi. Tömengä nämä ingante ante yewæmongantawo. Edæ wacä ingante ante yewæmongantawo, ante eñencæte ante wæbopa.

35 Ante äñongante Pedipe ïñömö Etiopebæ awënë nänö adinta adotaa ate apænedinque ayæ wataa wataa adinque Itota ingantedö ante watapæ apænecä eñengantapa. **36** Apæneyongä taadö godinque wapæ ganca pönatapa. Equitobæ awënë mänimæ adinque Pedipe ingante, Waa ae. ïñömö gäwapæ impa. Æpænë guidämaï inguimo, ämitawoo.

37 Angä eñeninqe,

—Bitö mümöno wede pönëmi ate botö Ao ämaïmopa, angantapa. Äñongante,

—Ao botö, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä ïnongä ingampa, ante wede pönëmopa.

38 Änique Etiopebæ awënë angä cabayo næ gongæ ate Pedipe tönö guëa æpænë ti wææna ate Pedipe tömengä ingante æpænë guidongä guicantapa. **39** Ayæ æpænë guiite ate tömengä tao gongæñongä Wængongui Awënë Önöwoca Pedipe ingante ïñæ ðæñonte ö ængä. Ate æmæwo

adinque Etiopebæ awënë watapæ todinque oncönë goïnö gocantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquenë Atota iñömö iñontobæ a ongöninque godömenque wadäni näni quëwëñömö go apænedinque wayömö näni quëwëñömö go apænedinque Tetadea ganca godinque Codito ingantedö ante watapæ apæneca ëñengadänimpa.

9

Awënë Itota ingante Taodo acampa (Näni Cægaïnö 22.6-16, 26.12-18)

¹ Taodo guiquenë mönü Awënë ingante në tee empote quëwënäni iñänite püüninque, Wænongæimpa, ante bæi ongö bæi ongö cædinque cöwë ñimpo cædämaï ingacäimpa. Ñöwo godömenque cæcæte ante Wængongui oncönë gote në godongä ñænængä pöni ïnongä ingante apænedinque, ² Awënë ëñëmi, angantapa. Bitö Ao ämi iñinque botö Daämaco näni quëwëñömö gote ayömo, Onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ æcämenque Itota Taadö ante në godäni iñänii, ante adinque tömänäni iñänite bæi ongonte goti winte Eedotadëe ænte pömaïmopa. ïnique bitö, Taodo mänömaï cæcæcäimpa, ante botö beyæ cadota ante yewæmöninque pædæ pönömi ænique botö wæætë Daämaco iñömö mäo oodeoidi odömöincönë awënëidi weca gote pædæ godömo ænte adinque tömänäni Ao äñönäni mänömaï cæbaïmopa. ³ Äñongä awënë Ao ante yewæmöninque pædæ pönongä ænique Taodo Daämaco obo gote ayongante iñontobæ öönædë iñö näinte baï cædinque tömengä nänö ongöñömö

tömäo guïnæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidömëmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte öñöñongante tömengä ingante, “Taodo. Taodo. Quïnante botö ïmote togænte pämii.”

⁵ Angä èñente wædinque Taodo wæætë, “Awënë, æmömidö ïnömi ïmii.” Ante èñëñongä, “Botö Itotabo ïnömo inte bitö në togænte pänimo mänimotö ïmopa cæbii. ïñæmpa wagada päintoca baï bitö nämä ïñæ ñwate baï cædinque cowate baï edæ caate baï wæbipa töö.” ⁶ Mänömaï apænecä èñëninque Taodo ancai guïñente do do wäädinque, “Awënë, æbänö cæquimo ämii.” Äñongante mönö Awënë wæætë apænecantapa. “Bitö ængæ gantidinque ïñäni näni quëwëñömö goe. Botö, Taodo ïimaï cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daämaco ïñömö në quëwengä ingante do apænebo èñengampa cæbii. Bitö Daämaco ïñömö gote ongöñömi tömengä wæætë bitö ïmite apænecä èñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tönö godongämæ godäni guiquenë waocä ingante adämaï ïnäni incæte, Önonque tempa, ante pönëninque ancai guïñente wædänitapa. ⁸ Taodo ïñömö onguipoga ayæ a öñongä inte ængæ gantidinque awinca adämaï ingä adinque wadäni tömengä ingante önompo bæi ongöninque Daämaco ganca ænte mäodäni gocantapa. ⁹ Mäniñömö gote ongöninque tömengä adämaï ïnongä inte cænämaï bedämaï mëönaa go adoönæque iñonte wæwengacäimpa.

¹⁰ Ayæ wacä në pönengä Änäniya Daämaco ïñömö quëwengä inte mä poni wüimonte baï ayongä mönö Awënë, “Änäniya,” angä èñëninque, “Awënë, botö èñee cömopa.”

11 Äñongä mönö Awënë wæætë, “Taodo ñöwo Wængongui ingante apænecampa cæbii. Bitö ængæ gantidinque taadö näni Töönö änönö godinque Codaa oncönë gote änique, Tadoto né quëwëningä Taodo iñömö owocantawo, ante acæbiimpa. **12** Wængongui ingante ñöwo apænedinque ate baï ayongä wacä Änäniya pö guiidinque, Ñöwo edonque acæbiimpa, ante gampocampa, ante ate baï Taodo wæcantapa cæbii. Tömengä wülmonte baï adinque nänö wædö baï cædinque bitö ñöwo gote cæcæbiimpa.”

13 Angä eñente wædinque Änäniya wæætë, “Awënë iñæmpa botö, Mäningä Taodo iñömö quinö baï onguüñængä ingää, ante nanguü tededäni do eñémopa. Ayæ, Eedotadëe iñömö tömengä bitö quinäni iñänite wënæ wënæ cæcamp, ante tededäni eñente wæbopa. **14** Ayæ né godönäni ñænænäni Ao ante yewæmönäni ænique tömengä iñæmpa né angä badinque bitö émöwo ante né apænemöni iñömönite bæi ongonte tee mönecæte ante pongampa cæbii.”

15 Ante wæyongante mönö Awënë wæætë Änäniya ingante, “Iingä ingante do apænte æmo apa anewëe. Tömengä ingante, Bitö wabæca gote wadäni iñänite botö émöwo ante apænedinque ayæ tömänäni awënëdi iñänite botö émöwo ante apænedinque idægoidi iñänite adobaï botö émöwo apænebi eñencædänimpa, ante tömengä ingante do antabopa cæbii. Ñöwo tömengä weca gobäwe. **16** Ayæ botö né æningä inte tömengä æbänö botö émöwo beyæ nanguü caate wæquénengä ingää, ante odömömo ate eñencæcäimpa.”

17 Angä ëñëninque Taodo nänö owoyömo go guidinque Änäniya tömengä ingante gampomöninque,

—Taodo botö tönïñabi ëñëmi. Bitö taadö pöninque Itota ingante abitawo. Tömengä iñömö né Awënë ïnongä inte botö imote apænecantapa. Bitö Taodo weca godinque cæbi ate tömengä wëénëñedë nänö ëmönö baï adinque Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönömo æninque ëwocacæcäimpa, ante mönö Awënë angä ëñëninque botö bitö weca pontabopa.

18 Ante Änäniya tæcæ apæneyongä Taodo tömentagæ nänö ëmönintagæ tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ aengæ gantiyongante Änäniya tömengä ingante æpænë guidongä guicantapa. **19** Ayæ cængui cæninque tömengä baö wæætë tæi pïñængä bacantapa. Ayæ Daämaco iñömö Itota ingante né tee empote quëwënäni weca godömenque tæönæ quëwengantapa.

Daämaco iñömö Taodo apænecä ëñënänipa

20 Mänïñömö quëwëninque Taodo do oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque, Itota Codito näwangä Wængongui Wengä ingampa, ante apænecä ëñënänitapa. **21** Mänömaï apænecä ëñëninque tömengä ingante né ëñënäni iñömö ancai guïñëninque, “Æ. Íngä adocä Eedotadëë iñömö Itota ëmöwo ante né apænedäni ïnänite né wido cæcä ïmaingampa. Tömengä adocä né wido cæcä incæ adodäni ïnänite bæi ongonte æninque, Wængongui qui, ante né godönäni ñænænäni weca mäo pædæ godoncæte ante ñöwo iñömö pöninque cæcä awædö. Edæ adocä ingänö anguënë.”

22 Ante wædäni incæte Taodo godömenque tæi pïñænte entawëninque ïïmaï ante apænecantapa. Awënë bacæcäimpa, ante Wængonguü nänö në gao cæcadongä iñömö mönö Codito iñömö edæ Itota adocä ïnongä ingampa, ante, Nåwangä impa, ante nöingä pöni apænecä. Adinque Oodeoidi Daämaco iñömö quëwënäni guiquenë, Ædö cæte wadö anguii, ante wægadänimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyönäni Taodo aamö cæte gocampa

23 Ìnique tæönæ go ate oodeoidi godongämæ pönente Ao änique, Taodo ingante wænongæimpa, ante cædänitapa. **24** Mänömai ante cæyönäni Taodo mäninö näni äninö do ëñengantapa. Tömänäni guiquenë, Mönö quëwëñömö wææ cæïnemö tacä ate wænömö wæncæcäimpa, ante itædë woyowotæ wææ wänönänitapa. **25** Wææ wänöñönäni tömengä ingante në tee empote quëwënäni wæætë yabæ wææ cæte iñömö Taodo ingante woyowotæ mæi ayacömoyää ïnö otodë pædæ wæænönäni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadëe ponte apænecampa

26 Mänömai godinque Taodo Eedotadëe pöninque, Itota ingante në tee empote quëwënäni weca gobote, ante pongä. Adinque tömänäni, Nåwangä Itota ingante në pönengä ingantawogaa, ante guïñente awædö, ante pönëninque wææ adänitapa. **27** Bedënabee guiquenë Taodo ingante bæi ongomænte æninque Itota nänö në da godongaïnäni weca ænte mämongä pongantapa. Ayæ tömänäni ïnänite Bedënabee apænecantapa. Taodo ñöwo taadö godinque

mönö Awënë ingante dobæ acäimpa. Mönö Awënë tömengä ingante do apænecantapa. Daämaco gote quëwëninque Itota ëmöwo ante tömengä guïñenämaï apænedingä inte ñöwo iñömö pongä apa quëwëminii. ²⁸ Bedënabee mänömaï angä eñeninque Ao äñönäni Taodo Eedotadëe iñömö quëwëninque tao guiite ta tao guiite ta cædinque töménäni tönö godongämæ cædinque mönö Awënë ëmöwo ante guïñenedämaï apænecantapa. ²⁹ Ayæ wadäni oodeoidi incæ guidiego tededö në tededäni mäniñömö quëwëönänimpa. Iñäni ïnänite Pabodo mönö Awënë ëmöwo ante nanguï apænedinque wæætedö wæætë äñongante töménäni wæætë wænoncæte ante cædänitapa. ³⁰ Mänömaï cædänipa, ante eñente wædinque tömengä nänö tönïñadäni baï badinäni inte pancadäniya Taodo ingante Tetadea ganca mäo ëmöninque, Godömenque Tadoto iñömö wodii wïnonte goe, ante da godönäni gogacäimpa.

³¹ Iñinque Codito ingante näni godongämæ pönencabo incæ Oodeabæ Gadideabæ Tämadiabæ tömäo quëwëninque mäniñedë wædämaï inte guëmänänitapa. Ayæ tæï piñænte entawënäni badänitapa. Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Öñöwoca ædæmö apænecä ate töménäni wampo pönänäni badinque yebænte nanguï iñäni bagadänimpa. Ayæ mönö Awënë ingante ædö cæte eñenämaï cæquïï, ante guïñente wægadänimpa.

Ënea ingante Pegodo angä waa bacampa

³² Mänömaï töménäni näni pönencabo nanguï yebænte bayönäni Pegodo guiquenë wayömö wayömö wodo tebæ wodo tebæ godinque Dida

iñömö pöninque mönö Awënë quïnäni weca eñacæ pongantapa. ³³ Mäniñömö ponte apæneyongä wacä tömengä émöwo Ënea do ocho wadepo ganca möimoga cömäingä inte në ongöningä ingä. ³⁴ Adinque Pegodo tömengä ingante,

—Ënea eñémi. Itota Codito cæcä ate waa babipa cæbii. Ængæ gantidinque tömëmi möimo ni capoe.

Äñongä Ënea iñömö do edæ ængæ ganticä. ³⁵ Adinque Dida quëwënäni tönö Tadöö quëwënäni tönö wëenë näni pönëwengaïnö ante émö cædinque Wængongui Awënë gämænö pönänitapa.

Dodoca wodi ingante Pegodo angä ñäni ömæmongampa

³⁶ Mäniñedë wacä onquiyængä në pönengä Tabita iñömö Cope nani quëwëñömö quëwënongäimpa. Tömengä émöwo guidiego tededö Dodoca incæ mönö tededö Cowâñe émongä iñongäimpa. Tömengä iñömö në waa cædongä inte ömæpodäni wæwënäni iñänite nanguï waa cædongä inte Cope iñömö quëwënongäimpa. ³⁷ Tömengä mäniñedë nangæ badinque ðmæwo wængä. Ate tömengä baö iñi æpæ äadëninque wænömënæcapaa mæi ñö cædänitapa. ³⁸ Cope iñömö quëwëninqué Dida wii gobæ impa, eyequei impa. Mänömaï beyæ, Pegodo Dida iñömö ongongampa, ante tededäni eñente wædinque Itota ingante do tee empote quëwënäni iñömö onguïñæna mënaa iñate da godöninque, Cope iñömö gote Pegodo ingante, “Quingæ pöe, ante äeda.”

³⁹ Änäni gote äñete pöñönate Pegodo godongämæ pongä adinque tömengä ingante wænömënæcapaa mæidäni guiite acantapa. Owæmpoïnäni

godongämæ pöninque doyænc oo tönö yabæcoo
 Dodoca müngä quëwengäñedë näno badongaincoo
 odömöninque Ca ca wædäni. ⁴⁰ Adinque Pegodo
 tömänäni ïnänite angä tao godäni adinque da
 guicapote Wængongui ingante apænecantapa.
 Ayæ dobæ wænte onguite a öñongä gämænö dadi
 ëmænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi ämo.

Äñongä Tabita wodi awinca wi æmöninque Pe-
 godo ingante adinque ængæ gantite contacan-
 tapa. ⁴¹ Ængæ ganti contayongante tömengä
 önompo bæi ongöñinque Pegodo töö æmængä ate
 ædæmö ængæ gantite adiyæ gongængantapa. Ayæ
 owæmpoïnäni tönö mönö Awënë quïnäni ïnänite Pe-
 godo aa pecä pö guiidäni ate müngä ingä odömongä
 adänitapa. ⁴² ïnique, Mönö Awënë mänömaï
 cæcantapa, ante Cope iñömö näni quëwëñömö
 tömäo gote tededäni eñenique nanguï ïnäni mönö
 Awënë ingante né pönëñäni badänitapa. ⁴³ Pegodo
 mäniñedë æmontai né amïnengä Timönö weca
 owodinque Cope iñömö tæönæ quëwengacäimpa.

10

Pegodo tönö Codönedio

¹ Tetadea näni quëwëñömö odömäno tontadoidi
 Itadiaidi näni änoncabo inte quëwengadänimpa.
 ïnique tontadoidi tiëe ganca näni cab otiëe ganca
 näni cab o iñönänite adocabodäni capitää tömengä
 èmöwo Codönedio èmongacäimpa. ² Tömengä
 näni wencabo näni owocabo owodinque, Mönö
 wadö pönëñöm Monte Wængongui pangä wæcæ
 wæ, änínque Wængongui näno änö ante eñente

quëwënönänimpa. Ayæ pæ gompodämaï inte Codönedio, Ömæpodäni wæwënäni quï, ante pædæ godö pædæ godö cæcä ñönänimpa. Ayæ Wængonguï ingante ñimpo cædämaï cöwë apænedongäimpa. ³ Tömengä ïñömö ædæ wæicä ate mä pöni wülmonte baï acantapa.

Edonque wülmonte baï ayongante Wængonguï anquedo tömengä weca pö guiidinque, “Codönedio bitö ïmi.” ⁴ Angä wædinque Codönedio tömengä ingante cöwä adinque ancai güñente wædinque, “Awënë, æbänö ante ämii. Ämi eñëmoe.” Äñongante, “Bitö Wængonguï ingante në apænebi ïmitawo, ömæpodäni wæwënäni ïnänite në godömi ïmitawo. Mäninö bitö apænedö ante mäninö bitö godönö ante adinque bitö imite waa abopa, Wængonguï angampa, angantapa. ⁵ Ñöwo wadäni ïnänite ämi Cope ïñömö gote Timönö Pegodo näni änongä ingante äñete poncadäniimpa. ⁶ Adowo émönongä Timönö weca Timönö Pegodo gäwapæntibæ wedeca owocampa. Mäningä Timönö æmontai në aminënongä ingampa.”

⁷ Ante apænedingä inte Wængonguï anquedo ingæ gocä adinque Codönedio wæætë tömengä ingante në cæda mënaa ïnate aa pecä pönatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadäniya tömengä ingante në cædäni ïnönänimpa. ïnique adocanque tontado incæ Codönedio ingante në cæcä incæ Wængonguï ingante në eñengä ïnongäimpa. Tömengä ingante Codönedio adobai aa pecä pongantapa. ⁸ Mänömai aa pecä ate tömënäni godongämæ pönäni ate Codönedio, Wængonguï æbänö angantawoo, ante tömänö ante adodö apænedinque, Ñöwo Cope

iñömö goedäni, angantapa.

⁹ Angä godinque iimö wææñö taadö godinque Cope iñömö obo pöñönäni mäniñedë incæ tæcæbæcä incæ Pegodo guiquënë Wængongui ingante apænecæte ante oncömanca æicantapa.

¹⁰ Ayæ ate gue ænente wædinque wadåni ïnänite, Cæinente awædö, äñongante cænguü iinque æænönämaï inte cönönämaï iñönänite tömengä wülmonte ate baï cæwënenengantapa. ¹¹ Ate baï æmö ayongante öönædë wi ænete baï bayö möincoo baï ñænæncoo pöni iñonte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongönete baï inguipoga pædæ wæænonte baï wææ wäi wocæ acantapa. ¹² Wäi wocæñö në ocaguü mongænäni incæ, në ocaguü ömaadäni incæ, në öömä èmænte æidämæ godäni incæ babæidi tömänäni weocoo cæncadencoo iñö ongönäni acantapa. ¹³ Ayongante wacä änique, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.”

¹⁴ Angä èñenique Pegodo, “Awëné, èñëmi. Önönänique iñönänite botö, Baacä awædö, änique cöwë cænämaï iimo apa änewëe.” ¹⁵ Änique wæætë èñëñongä, “Wængongui nänö ædæmö ménongadongä incæ bitö ædö cæte baacä ämii.”

¹⁶ Änique në apænedingä iñömö wæætë adodö adodö angä èñenique Pegodo wæætë, Baacä awædö, ante Baa angantapa. Ayæ mempoga go adopoque wæætedö wæætë adodö äna ate ñænæncoo pöni weocoo incæ öönædë iñö wëä æænongä baï acantapa. ¹⁷ Iñique, Mänömaïnö ante wülmonte baï adimo inte botö quïnö baï cæquïmoo, ante Timönö Pegodo pönëe congan-tapa. Pönëe cöñongä Codönedio në nänö da

pönönänämi guiquenë, Timönö oncö aeyömönö ï, ante diqui diqui minte adinque yabædemö ïnö næ gongæninque, ¹⁸ Timönö Pegodo näni änongä ïñömö owocää, ante ëñencæte ante aa pedänitapa.

¹⁹ Pegodo wülmonte baï nänö adinö ante ayæ pönëe cõnonganente Wængonguï Önöwoca, “Timönö ëñëmi, bitö ïmite ante onguïñænäni mengää go adocanque diqui diqui mënänipa quëwëmii. ²⁰ Tömëmo ämo pönänipa cæbii. Bitö aengæ gantidinque yæipodë wæidinque tömänäni tönö ee goe,” angantapa.

²¹ Angä ëñeninque Pegodo yæipodë wæidinque tömänäni ïnänite, Botö mënítö né diqui diqui mìnömo adobo ïmopa. Mënítö quïnante pöminii.

²² Äñongante,

—Mönítö awënenë capitäö Codönedio incæ angä pöminipa. Tömengä ïñömö Wængonguï ayongante nö cæcä ïnongä inte Wængonguï ingante guïñente quëwengampa. Né nö cæcä ingampa, ante pönéninque oodeoidi tömänäni tömengä ingante waa adänipa. ïnique Wængonguï anquedo tæiyæ waëmö ïnongä inte wæætë Codönedio ingante, Bitö wadäni ïnänite ämi gote Pegodo ingante äñete poncædänimpa. Tömengä ïñömö bitö weca pöninque apænecä ëñencæbiimpa, angä ëñente wædinque Codönedio wæætë mönitö ïmönite da pönongä pömöni ae.

²³ Ante apænedäni ëñeninque Pegodo angä pö guiite tömengä weca owodänitapa. ïimö ate Pegodo tömänäni tönö tao goyongante Cope ïñömö quëwente né pönénäni incæ pancadäniya godongämæ tao wadæ godänitapa.

²⁴ Mänömaï godinque Pegodo iñabæ wæængä Tetadea pongantapa. Codönedio guiquënë, Oo ponguingä, ante pönéninque tömengä guiidënäni tönö tömengä æmigoidi ïnänite do äñecä ponte godongämæ ongönänitapa. ²⁵ ïnique Pegodo iñömö oncönë pö guiicæ cæyongä Codönedio wæætë oncodoo tao bee ténique, Æ, bitö Wængongui anquedo iñomi ïmipa, ante baï cædinque ædæ wæænte Pegodo önöwa gäänen guidömämæ ñongængä. ²⁶ Adinque Pegodo wææ änique,

—Iñæmpa bitö waobi imi baï botö adobaï waobo iñomo ïmopa. Ængæ gantibi, änique Pegodo angä aengæ ganticantapa.

²⁷ Ayæ Codönedio tönö guëa tededinque Pegodo oncönë guuite ayongante nanguï ïnäni godongämæ mæ ongönäni. ²⁸ Adinque tömänäni ïnänite,

—Minitö do eñeminiipa. Oodeoidi iñomöni inte mönitö Möitee wodi nänö wææ angainö ante Ao ante eñente cæmönipa. ïnique, Oodeo ïnämaï ïnäni tönö godongämæ cædämäi incæmënimpa, ante ayæ, Tömänäni weca go guiidämäi incæmënimpa, ante mönitö eñengaïnö ante cæmönipa, ante minitö do eñeminitawoo. Incæte Wængongui wæætë botö ïmote ïlmaï ante odömongantapa. Bitö, Baacä awædö, ante tedete baï waocä ingantedö ante tededinque, Wentamö mongængampa, ante änämaï incæbiimpa. Ayæ, Önonganque ingampa, ante änämaï incæbiimpa, ante Wængongui botö ïmote do odömongä atabopa. ²⁹ Äñete pönäni ate botö, Wængongui mänömaïnö ante odömongä atabopa, ante pönéninque ee pontabopa. ïnique

quïnante botö ïmote aa pemïnii, ante ëñencæte ante wæbopa.

30 Äñongante Codönedio wæatë,

—Do mëönaa go mëönaa ïñonte botö tömëmo oncönë cænämaï inte Wængongui ingante apænetabopa. Botö mänömaï ñöwo bai ædæ wæicä apæneyömo onguïñængä weocoo näämäenta pöni mongængä ponte botö weca a ongongä atabopa.

31 Ayæ botö ïmote apænedinqüe, “Codönedio, bitö Wængongui ingante apænebitawo, angantapa. Mäninö bitö apænedö ante Wængongui do ëñengantapa. Ömæpodäni wæwënäni quï, ante bitö godömitawo. Mäninö bitö godönö ante adinqüe Wængongui cöwë pönengampa cæbii. **32** Ñöwo ämi Cope gote Timönö Pegodo näni änongä ingante äñete poncædänimpa. Tömengä wacä Timönö æmontai né amïnengä weca gäwapæntibæ wedeca owocampa.” **33** Angä ëñeninqüe botö wæatë bitö ïmite ante, Äñete pöedäni, antabopa. Ñöwo bitö do pömi waa abopa. ïnique ñöwo ïñömö Wængongui ayongä tömämöni godongämæ a ongöñömöni bitö, Wængongui Awënë mönitö beyæ ante bitö ïmite æbänö angää, ante apænebi ëñencæte ante ongomönipa, angantapa.

*Codönedio oncönë ongöninqüe Pegodo
apænecampa*

34 Codönedio mänömaï apænecä ëñeninqüe Pegodo iimai ante apænecantapa.

—Wængongui, Adoyömö pöni ïmïnipa, ante tömämö ïmote pönö adoyömö pöni cæcampä, ante botö, Näwangä impa, ante ñöwo tæcæ ëñémopa.

35 ïnique iimæca quëwënäni incæ wayömö wabæca

wabæca quëwënäni incæ æcänö Wængonguï ingante guïñente wædinque nö cæte quëwëna ante adinque Wængonguï mäningä ingante Ao ante do ængampa. ³⁶ Mänömaï cæbopa, ante idægoidi ïnänite apænemüni ëñencædänimpa, ante Wængonguï mönitö ïmönite da godongä gote ïimaï ante apænemöni ëñenänipa. Tömämæ quëwëmö ïñömonte mönö Tæiyæ Awënë ïñömö Itota Codito ingampa. Tömengä waa pönü pönü cæcä beyænque Wængonguï piyænë näno cægaïnö ante watapæ möni apænedö impa. ³⁷ Wää wodi, Æpænë mönö guidongæimpa, ante apænecä ëñenäni ate Itota Codito ïñömö Gadideabæ ïñömö mä cædinque Oodeabæ tömäo cægonte æbänö cægacäi, ante do ëñemänipa. ³⁸ ïimaï ingatimpa. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante angä Itota Näatadeta në quëwengaingä baonga wææ guigacäimpa. Wææ guicä ate Itota tæi piñænte entawëninque wayömö wayömö gote tömäo cægöninque waa cægacäimpa. Edæ Wængonguï tömengä tönö godongämæ quëwente cæcä beyæ Itota ïñömö, Wadäni wënæ angä ëñeninque goti winte bai wæwënänipa, ante adinque wënæidi ïnänite angä tao godänitapa. Ayæ wadäni wënæ wënæ inte wæyonänite tömengä godö cæcä ate edæ waa ïnäni bagadänimpa.

³⁹ Pabodo mänömaïnö ante godömenque apænecantapa. “Oodeoidi ömæ cægöninque ayæ Eedotadëe ïñömö quëwëninque, Itota Codito æbänö cægacäi, ante në adimöni inte mönitö ïñömö mäninö tömänö ante në apænemöni ïmönipa. Tömengä ingante awæ ñænqedimæ cæte godö wænönäni wængacäimpa. ⁴⁰ Incæte

Itota do wæningä inte mëönaa go adoönæque öñongante Wængonguï angä ñäni ömæmonte müingä inte edonque pöni a ongongä agadänimpa.

41 Wil tömänäni adänitapa. Pancamöniya atamönipa. Itota ñäni ömæmongä ate tömengä tönö në godongämæ cænte bedimöni iñömönite Wængonguï, Mänimopodänique Itota müingä ongongä ingampa, ante në adiñäni inte në apænedäni incædänimpa, ante mönitö ïmönite apænte ængacäimpa. Mönitö adomönique tömengä ingante atamönipa.

42 Ayæ mönitö ïmönite änique Wængonguï, Minitö iñömö do eñenämöni inte në apænemöni badinque waodäni ïnänite mänömaänö ante apænedinqe iñmaï ante apænecæmämimpa. Mii quëwënäni ïnänite do wænämäni ïnänite Itota Codito iñömö edæ tömänäni ïnänite edæ në apænte anguingänö anguënë, ante apænemöni eñencædänimpa, ante Wængonguï mönitö ïmönite angacäimpa.

43 Ayæ, Mönö Codito poncæcäimpa, ante do eñengaïnäni inte tömänäni Wængonguï beyæ adoyömö apænegadänimpa. Tömänäni, Codito ingante në pönämäni wënæ wënæ näni cædö ante adocä Codito ëmöwo beyænque Wængonguï pönö waadedinqe ñimpo cæcä quëwencædänimpa, ante doyedë apænegadänimpa,” ante Pegodo Codönediodi ïnänite apænecä eñenämöni.

Oodeoidi ïnämäi ïnäni Wængonguï Önöwoca ingante œnäni

44 Pegodo mänämö ante tæcæ apænecä eñee cõñönämöni Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tömänäni tömänäni baonga wææ guicantapa.

45 Pegodo tönö godongämæ pönämäni guiquenë

në pönänäni ïnäni incæte, Mönö ëö togænte quëwengæimp, ante në änönäni ingadänimpa. ïninque tömenäni, Oodeoidi ïnämaï ïnäni ïnänite Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca do wææ guicampa, ante adinque edæ guïñente wædänitapa. ⁴⁶ Edæ Codönediodi Wængonguü Önöwoca ingante ëwocadinqe wadäni näni tede baï wadäni näni tede baï ïñontobæ apænedinqe Wængonguü ingante waa adinque waa todäni èñente wædinqe oodeoidi mänömaï guïñente wædänitapa. ⁴⁷ Adinque Pegodo tömengä tönö në pörinäni ïnänite,

—Tömenäni mönö baï Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca do ænänäni ïnänite adinque tömenäni, Æpænë guidömi guiiboe, änönäni mönö ædö cæte wææ anguii. ⁴⁸ Äninque Pegodo angä èñeninqe tömenäni Itota Codito ëmöwo apænedinqe æpænë guidönäni guiidänitapa. Æpænë në guiidänäni ïñömö ayæ Pegodo ingante, Tæönæ mönitö weca quëwencæbiimpa, änäni Ao ante quëwengacäimp.

11

Eedotadëe ïñömö në pönänäni ïnänite Pegodo apænecä

¹ Oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ Wængonguü nänö änö ante do Ao ante èñenänipa, ante wadäni Ood-eabæ tömäo cægonte tededänitapa. ïninque Itota nänö da gogaänäni tönö wadäni në pönänäni tönö mäninö ante do èñenänitapa. ² ïninque Pegodo Eedotadëe ïñömö æite quëwëñongante në pönänäni incæ pancadäniya, Mönö ëö togængæimp, ante në

änönäni inte tömengä ingante piñinque,³ iimai ante änänitapa.

—Quimæ bitö togænämaï ïnäni weca incæ go guiidinque cæmitapa töö.

⁴ Äñönänite Pegodo, Æbänö cæte ï, ante adodö adodö ante apænecä ëñenänitapa.

⁵ —Botö Cope näni quëwëñömö gote quëwëninque Wængongui ingante apænedinque cæwënente ongöninque wüimonte baï atabopa. Wüimonte baï ayomote weocoo ñænæncoo möincoo baï æmænecoo yao æmænecoo yao oncönete baï öönædë inö pædæ wæænonte baï ayomote botö weca wææ wäi wocæ atabopa. ⁶ Wäi wocæñö botö acæte ante guimö ayömo babæidi baï ïnäni inte ocagui mongænäni, æmontaigue mongænäni, öömä ëmænäni yæmiñæncoo inö ongönäni baï atabopa. ⁷ Ayæ wacä botimote, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.” ⁸ Angä ëñeninque botö, “Awënë ëñëmi. Baacä ingä änewëë. Nåwääquingä ïnämäi iñongante cöwë cænämaï imoi ae.” ⁹ Ante wæyomote öönædë apænecä botö né ëñëningä godömenque äninqué, “Wængongui nänö ædæmö mënongadongä ædö cæte baacä ämii.” ¹⁰ Änínque tömengä wæætë wæætë mempoga go adopoque adodö angä ate ñænæncoo baï adodö öönædë ingæ æi atabopa. ¹¹ Mänïñedë Tetadea né quëwengä da pönongä pöninque onguiñænäni mengää go adocanque botö imote ante diqui mincæte ante botö owocö boyæ tæcæ pöninque næ gongænänitapa. ¹² Ayæ Wængongui Önöwoca incæ botö imote angä ëñeninque botö, Wadäni ïnänipa, ante piñämaï imo inte guïñenämaï tömänäni tönö

ee gotabopa. Ayæ botö tönö iinäni iñömö tei ganca iinäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. Gote ayömöni, Codönedio oncö impa, ante adinque go guittamönipa, ante Pegodo apænecantapa. ¹³ Ayæ, Go guiite ëñeñömönite Codönedio iñömö, Æbänö cætimpa, ante apænedinque mönitö ïmönite iimai ante apænecantapa. Botö oncönë Wængonguü anquedo a ongongä atabopa. Ayæ botö ïmote änique anquedo iñömö, “Bitö Cope iñömö ämi wadäni gote Timönö Pegodo näni änongä ingante äñete poncædänimpa. ¹⁴ Tömengä pöninque, Mïni quëwencabo æbänö cæte wænämaä quëwenguüminii, ante bitö ïmite apænecä ëñencæbiimpa.” Mänömaïnö ante Wængonguü anquedo apænecä ëñente cætabopa, ante Codönedio mönitö ïmönite apænecä ëñentamönipa.

¹⁵ Mäninganca apænedinque Pegodo iimai angantapa. “Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca mà pöninque mönitö ïmönite nänö guidö baï ñöwo iñömö botö tæcæ apænecæ cæyömo adocä edæ tömënäniya adobaï wææ guicantapa. ¹⁶ Iñinque botö, Mönö Awënë Itota æbänö angacäi, ante adodö ante pönentabopa. ‘Wää wodi iñömö æpænë guidongacäimpa. Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquenë münitö baonga pö guicæcäimpa,’ ante Itota do apænegacäimpa, ante botö önöwënenque pönentabopa. ¹⁷ Ayæ, Mönö Awënë Itota Codito ingante wede pönemöni ate Wængonguü tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æntamönipa. Ñöwo tömënäni adobaï wede pönänäni ate Wængonguü mönitö ïmönite nänö da pönongaingä ingante tömënäniya

adobaï da pönongä ænänipa, ante pönentabopa. Mänömaï cæcamp, ante pönéninque botö, Ædö cæte Wængonguï ingante Baa anguimoo.”

18 Ante Pegodo, Æbänö cætimpa, ante tömänö ante edonque apænecä eñeninque tömänäni wæætë, Mönö ædö cæte godömenque plinte anguïi, ante piyænë cæte apænedänitapa.

—Ñöwo idæwaa ämönipa. Wadäni oodeoidi ïnämäi ïnäni incæ mönö baï, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante guingo imonte wædäni ate Wængonguï pönö waadete cæcä ate quëwënäni, ante ñöwo tæcæ mä eñemönipa, ante todinque Wængonguï ingante edæ watapæ apænegadänimpa.

Antioquiya iñömö Itota ingante näni pönencabo

19 Mäningä Etebä wodi ingante wænöninque oodeoidi godömenque wadäni në pönénäni ïnänite wënæ wënæ togænte pänäni wædinque në pönénäni iñömö wodii wïnöninque näwæ gote Pënitia ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godänitapa. Godinque tömänäni, Itota Codito æbänö cægacäi, ante oodeoidique ïnänite apænedinque wadäni ïnänite apænedämaï ingadänimpa. **20** Incæte Tipidebæ iñömö quëwënäni tönö Tidënebæ iñömö quëwënäni pancadäniya Antioquiya iñömö godinque guidiegoidi ïnänite adobai Itota Codito ingantedö ante watapæ apænedäni eñenänitapa. **21** Ìnique mönö Awënë tömänäni tönö godongämæ cæcä beyænque nanguï ïnäni tæcæ pönéninque tömengä gämænö pönänitapa.

22 Mänömaï pönénäni, ante tededäni eñeninque Eedotadëe iñömö Codito ingante näni

godongämæ pönencabo incæ Bedënabee ingante, Bitö Antioquiya iñömö godinque ate pöe, änäni.

²³ Mäniñömö gote pöninque Bedënabee iñömö, Antioquiya iñömö quëwënäni ïnänite Wængonguï waadete pönö cæcampä, ante adinque nanguï todinque tömänäni ïnänite, Minitö mümöno wede pönëninquë mönö Awënë miñæ cöwë quëwëedäni, ante nanguï angantapa. ²⁴ Bedënabee iñömö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ëwocadinque në wede pönengä ïnongä inte në waa cæcä ïnongäimpa. ïnique tömengä apænecä ëñëninquë töménäni nanguï ïnäni mönö Awënë gämænö pongadänimpa.

²⁵ Bedënabee wæætë Taodo ingante diqui mincæte ante Tadoto iñömö gote, ²⁶ adinque tömengä ingante Antioquiya iñömö ænte pongantapa. Pöninque adoque wadepo quëwëninquë töménäni Codito ingante në tee empote quëwencabo tönö cöwë godongämæ ponte apænedinqüe nanguï ïnäni ïnänite odömonte apæneda ëñënänitapa. Ayæ Antioquiya iñömö quëwënäni Codito ingante në tee empote quëwënäni ïnänitedö ante apænedinqüe, Coditoidi ïnänipa, ante mä pemöninquë apænedönänimpa.

²⁷ Ayæ Wængonguï beyæ në apænedäni pancadäniya mäniñedë Eedotadëe quëwëninquë Antioquiya pönänitapa. ²⁸ Töménäni näni Wængonguï beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo näni änongä iñömö Wængonguï Önöwoca ingante ëwocate apænedinqüe, Mönö waocabo quëwëñömö tömämæ cænguï oo dæ ba adinque mönö gæwænte wæquïmämo baquïnö anguënë,

ante angacäimpa. Ìnique ïincayæ ate Codaodio Awënë ingäñedë Agabo nö nänö änïnö baï do batimpa.²⁹ Ba adinque Antioquya näni pönencabo godongämæ pönéninque, Mönö tönïñadäni ïñömö Oodeabæ quëwëninque edæ tepæmpo gæwænte wædänipa cæmöö. Töménäni beyæ mönö godonte æinta pædæ godöninque adocanque eyepæ inte nänö godonganca wacä eyepæ inte nänö godonganca godongämæ, ante godongämæ Ao änänitapa.³⁰ Änique eyepæ pædæ pönöninque Bedënabee tönö Taodo ïnate, Ænte mäo godinque në pönénäni ïnänite në Aadäni në Picænäni nempo pædæ godömïna æncædänimpa, ante da pönönäni ænte gote godöna ængadänimpa.

12

Tantiago wængä ate Pegodo ingante tee mönedänipa

¹ Mäniñedë Codito ingante näni godongämæ pönencabo ïñönänite awënë odehye Edode ïñömö pancadäniya ïnänite wënæ wënæ cæcæte ante angä bæi ongonte ængadänimpa.² Mänömaï cædinque tömengä angä ëñeninque Wäö tönïñacä Tantiago ingante yaëmenca wænnönäni wængacäimpa.³ Tantiago wodi mänömaï wængä adinque oodeoidi todäni ate wædinque Edode, Godömenque cæbo ate nanguï todinque botö imote waa acædänimpa, ante cædinque Pegodo ingante adobaï bæi ongongantapa. Edæ päö yedæ æmpoquï ömæmö i näni ææmæ cæyedë mäniñedë tömengä ingante bæi ongonte ængantapa.⁴ Mänömaï æninque Edode ïñömö, Oodeoidi Patowa ææmæ

ïinque bedäni ate botö Pegodo ingante ænte tadonte tömänäni ayönänite apænte ancæboimpa, ante pönéninque tömengä ingante tee mönecantapa. Tee mönedinque Edode godömenque angä ëñeninque tontadoidi mengää go mengää näni cabo pö wææ wänonte goyönäni wacabo adopodäni pö wææ wänonte godönänimpa. Mänömaï wacabo pö wacabo pö cædinque mencabodäniya go mencabodäniya wæætë wæætë ponte wææ wänonte godönänimpa. ⁵ ïnique Pegodo ayæ tee mönete ongönongäimpa. Incæte tömänäni Codito ingante godongämæ näni pönencabo Wængongui ingante tömengä beyæ cöwë nanguï apænegadänimpa.

Pegodo ingante Wængongui incæ ñimpo cæcä go-campa

⁶ Pegodo ingante tontadoda mënnaa tönö æmæncaipo æmæncaipo yaëmengö tæï goti wincapodäni wæyongante wada odemö cöwë wänö cönönaimpa. ïnique Edode tömengä näni apænte anguïönæ ado woyowotæ Pegodo mänömaï goti winte wædongä inte mö ñongantapa. ⁷ ïñontobæ Wængongui Awënë näni da pönöningä anquedo a ongongantapa. Tee mönete oncönë ñäö gongæntapa. Pegodo mö ñöñongante Wængongui näni da pönöningä ïñömö æmætæ ïnö tao cædinque, “Pegodo, ñäni ömæmonte quingæ ængæ gantibi.” Äñongä daagömë näni tæï wïni incæ tömenque ñimæncæ tæ wæængatimpa. ⁸ Ayæ, “Bitö weocooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wewabi.” Angä ëñente cæcä adinque Wængongui

anquedo godömenque, “Yacoo wïni caadinqe botö miñæ pöe.”

⁹ Angä ëñëninque Pegodo, Awii cæmonte awædö. Anquedo dicæ ponte cæcää. Mänömaï ponte cæcampä, ante botö wiimonte baï aboimpa, ante wawique pönengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. ¹⁰ Mänömaï tao godinque guicönë në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yabæcönë tamongademö në wänöna ongöñöna wodo tebæ tao godinque yaëmëwæ odemö tömenäni quëwëñömö ante näni tao goquïnemö ganca pönatapa. Mänïnemö ganca ponte ongöñöna yaëmëwæ odemö incæ tömenque æ ænête bayö tao godinque taadö adodonque cægona ate anquedo iñömö ingæ gocä ate Pegodo guiquenë adocanque a ongongantapa.

¹¹ Adoboque a ongomopa, ante wædinque tömengä wæætë nämä pönengä badinque, “Æ. Nåwangä incæ do tate ëñémopa. Edode nempo wæwëninque botö oodeoidi näni piñö wæquenëmo ïmo adinque Wængonguü angä ëñëninque tömengä anquedo ponte botö ïmote gä pe æmpote ö ængä ate aamö cæbopa, ante tæcæ pönëmopa.”

¹² Ante pönente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäö Määdoco näni änongä tömengä badä Määdiya oncö boyæ ponte næ gongængantapa. Mänincönë wadäni në pönénäni incæ do pöninque Wængonguü ingante godongämæ apænee cönönänimpä. ¹³ Pegodo iñömö yabædemö ongonte aa peyongä baquecä në eacä ingante në cæcä inte tömengä ëmöwo Adoda iñömö ëñencæte ante pongantapa. ¹⁴ Ponte ëñëñongä Pegodo incæ aa pecä ëñëninque watapæ tote wædinque tömengä

wii pönéninque odemö wi ænedämaï pogodo gote edæ wadæ guiidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä taméñedäni. ¹⁵ Ante apænecä eñéninque tömänäni wæætë,

—Adoque antedö amini.

Ante wæyönäni tömengä, Näwangä impa, ante ancaa angä eñéninque tömänäni,

—Wa. Pegodo ingante në aacä anquedo ïmaingampa.

¹⁶ Ante tedeyönäni Pegodo iñömö ayæ aa pete ongönongäimp. Ayæ ponte wi ænete ayönäni Pegodo ingante adinque ancai guïñente wædänitapa. ¹⁷ Tömengä wæætë, Apocænë iedäni, ante önompoaque compo cæcä adinque pæ wëeneyönäni tömänäni ïnänite apænecantapa. Botö tee mönete wæyömote Wængonguï æbänö pönö cæcä ate tate pömoo, ante tömänö ante adodö ante apænedinque,

—Botö apænebo mïni eñénö ante mïnitö wæætë wacä Tantiago ingante apænedinque wadäni mönö tönïñadäni ïnänite apænemïni eñencædänimpa.

Änique Pegodo wayömö wadæ gocantapa.

¹⁸ Iïmö wæñö ñäö bayonte tontadoidi guiquënë, Pegodo ædonö gote dæ angää, ante nanguï Yæ yæ ante cædänitapa. ¹⁹ Mänömaï cætimpa, ante apænedäni eñente wædinque Edode angä diqui diqui mïñönäni Pegodo ayæ dæ angantapa. ïnique në wææ wänönïnäni ïnänite Edode, Æbänö cætiï, ante ancaa angä wædinque tömänäni, Mönö ædö cæte anguiï, ante wæyönänite tömengä wadäni ïnänite angä capo wænönäni wængadänimpa.

Edode tömë Oodeabæ wadæ tao godinque Tetadea gote quëwengacäimpa.

Edode wængampa

20 Tido iñömö quëwënäni tönö Tidöö iñömö quëwënäni ïnänite awënë Edode wodi mäniñedë ënogate ængui bacä adinque tömënäni wæætë godongämæ pönente Ao änique Edode weca apænecæ pönänitapa. Tömënäni, Mönö iñömö awënë odehye Edode ömæ quëwënäni pönönäni ænique mäninonque cænte quëwémompa, ante wædönäni inte tömengä ingante, Bitö püñämäi inte piyænë cæbi quëwémönie, ante ancæte ante pönänitapa. Pöninque tömënäni Edode oncònë owodäni ïnänite në aacä Bodato ingante waa cædinque tömengä ingante änäni Ao ante tömengä wæætë Awënë Edode ingante tömënäni beyæ apænecä eñengacäimpa. **21** Edode iñömö, ïlionæ ba ate botö ponte apænecæboimpa, ante tömengä nänö änïönæ ïlinque ba ate tömengä awënë weocoo waëmoncoo wëñiate pöninque awënë nänö apænte ante contaimpaa tæ contadinque tömänäni ayönäni tömënäni ïnänite apænecantapa. **22** Apænecä eñenique tömänäni Yæ yæ änique, “Wii waocanque tedecä eñémompa. Wængonguïdi näni tedepämo baï tedecä eñémompa.” **23** Ante Yæ änönäni Edode wodi wæætë, Nwä Wængonguinque në waa cæcampä, ante anguënengä incæte änämaï pæ wëënecä adinque tömengä ingante Wængonguï anquedo wæætë godö cæcä ate ayago cæ aemæwo wængacäimpa.

24 Incæte Wængonguü nänö angaïnö ante mäniñedë wayömö mäo wayömö mäo apænedäni ëñenique nanguü ïnäni mönö Awënë ingante në wede pönänäni badänitapa.

25 Bedënabee tönö Taodo ïñömö Eedotadëe ïñömö godinque tömëna näna cæquénënö tömänö ïnque cædinque wadæ godinque Wäö Määdoco näni änongä ingante tömëna tönö ænique adodö godänitapa.

13

Wængonguü angä ëñente Bedënabee tönö Taodo godapa

1 Antioquiya ïñömö Itota Codito ingante näni godongämæ pönencabo ïnönäni ïñömö pancadäniya Wængonguü beyæ në apænedäni ïñönäni pancadäniya guiquénë në odömonte apænedäni ïnönänimpa. Bedënabee tönö wacä Timönö Nëegodo näni änongä ïnönaimpa. Tidënebæ në quëwëningä Dotio ïnongäimpa. Pancabaa awënë Edode tönö godongämæ në pædingä Mänäenë tönö Taodo ïnönaimpa. Mänimpodäni ingadänimpa. **2** Ìnique tömänäni godongämæ mönö Awënë ingante, Tæiyæ Waëmö ïmipa, ante watapæ apænecæte ante cænämaï apæneyönänite Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ ïïmaï angacäimpa. “Bedënabee tönö Taodo münitö tönö në cæda ïñonate ämïni botö beyænque cædinque nänënë godinque botö änïnö ante cæcædaimpa,” angacäimpa.

3 Ìnique ìinque cænämaï inte apænedinque tömänäni Bedënabee tönö Taodo ïnate gampocad-inque Wængongui ingante apænedinque änäni ate wadæ gogadaimpa.

Wää tëiwænë Tipidebæ gote apænedä eñenäni

4 Bedënabee tönö Taodo iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca mänömaï angä godïna inte Tedeotia iñömö wæi wipodë ñænæmpodë go guiidinque wogaa godinque wää tëiwænë Tipidebæ näni ämæ godatapa. **5** Tadamïna näni quëwëñömö pöninque oodeoidi odömöincönë wacönë go guii wacönë go guii cædinque Wængongui nänö apænedö ante nöingä apænedä eñengadänimpa. Ayæ Wää tömëna miñæ godinque tömëna beyæ né cæcä iñongäimpa.

6 Mänömaï wää tëiwænë tæcæguedë wodo tebæ cægöninque yæcado godinque Papo näni quëwëñömö ganca pönänitapa. Pöninque tömänäni wacä idö tömengä émöwo Baditota ingante mämö bee tënänitapa. Tömengä iñömö oodeocä iñongä inte, Wængongui beyæ né apænebo imopa, änique né babæ änongä iñongäimpa. **7** Tömengä wää tëimæ awënë Tedeguio Pabodo näni änongä tönö godongämæ né cædongä iñongäimpa. Awënë Tedeguio guiquenë né ocai encadongä inte Wængongui nänö änö ante eñeinente wædinque Bedënabee tönö Taodo ïnate äñete mämongä pönatapa. **8** Tömëna ponte apæneyöñate idö Baditota guiquenë guidiego tededö Edïma näni änongä iñongä inte edæ, Awënë né pönengä badämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante pünte cæcantapa. **9** Ìnique Taodo Pabodo näni änongä iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwocaque

ëwocadinqe idö ingante gomö adinque, ¹⁰ tömengä ingante angantapa.

—Bitö iñömö wënæ awënë nänömömi baï imidö anguenë. Iñæmpa, Wadäni quiëmë nö impa, ante oda cæcædänimpa, ante bitö püinte pönëwënonque entawëninque bitö në babæ cædömi ìmipa töö. Wængongui nänö töinö ponguinö ante idiquibæ bacæimpä, ante bitö æpogamë incæ cæbii. ¹¹ Nöwo iñömö Wængongui Awënë në pññængä ïhongä inte bitö imite pancæcäimpä. Tömengä pönö gam-pomongä ate bitö babetamömi badinque nænque nää tamönö wantæpiyæ tömengä nänö änimpoga adämaï incæbiimpä.

Äñongä boguimä baï do wææ ïnique wëmö ëmöninque Edïma Baditota näni änongä gampo gampo cædinque, Æcänö botö imote töö æmænte mäoda goquimoo, ante diqui diqui mingantapa. ¹² Mänömaï bacä adinque wää tëimæ awënë wæætë Wængongui Awënë ingantedö ante iñäna näna odömonte apænedö ante pönente guïñente wædinque në pönengä bagacäimpä.

Pitidiabæ Antioquia godinque cædapa

¹³ Pabodoidi iñömö Papo iñömö wadæ godinque wipodë ñænæmpodë wogaa taodinque Pampidiabæ pöninque Pedegue iñömö ti wææñönäni Wäö wæætë adodö Eedotadëë gocæte ante tömëna ïnate ëmö cæte wadæ gogacäimpä. ¹⁴ Tömëna wæætë Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pöninque Antioquia näni quëwëñömö pönatapa. Ayæ tömëna guëmanguïönæ ïnque bayö oodeoidi odömöincönë pö guite tæ contadatapa. ¹⁵ Tæ contate a cöñöna Möitee wodi nänö

yewæmongainta adinque Wængonguü beyæ
në apænegaïnäni näni yewæmongainta ate
apænedänitapa. Ayæ mäniñömö awënëidi iñömö
tömänäni weca ongongä adocanque ingante
apænedinque,

—Bitö ñöwo pöna ïnate mäo änique iñmaï
apænecæbiimpa, Iñäna, möni töniñamïna eñemïna.
Iñömö ongonäni wampo pönéninque tæï gongænte
ongoncädänimpa, ante cædinque mïnatö ædämö
apænemïna eñenguïnänii, ante ämi apænebaïnapa.

16 Änäni eñente mäo angä eñeninque Pabodo
iñömö ængä gantidinque önompoca compo compo
cædinque tömänäni ïnänite apænecantapa.

—Minitö, pancamïniya idægoidi iñömïnite
pancamïniya wamïni incæ, Nwä Wængonguü
ïnongä ingampa, ante në guïñente wæminï
iñömïnite botö tömämïni ïmïnite apænebo
eñeedäni. **17** Idægoidi, minitö ïmïnite täno apænebo
eñeedäni. Mönö idægocabo Wængonguü incæ
mönö mæmæidi ïnänite apænte ængä ate
wadäni némæ Equitobæ iñömö quëwëñönänite
tömengä pönö cæcä ate tömänäni tæiyænäni
yebængadänimpa. Ayæ Wængonguü tæï piñænongä
inte ingæ æmæninque töö æmænte mäocä wadæ
gogadänimpa. **18** Godinque tömänäni coadenta
wadepo mäimpoga önomäeca cægöninque æbämë
wënæ wënæ cæte quëwënäni ate wæcä incæte
tömengä pänämaï inte ata cæpote ænte mäocä
gogadänimpa. **19** Ayæ wadäni Cänaämæ quëwënäni
önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite
wido cædinque Wængonguü, Tömänäni ömæ iñi
minitö ömæ wæætë bacæimpä, ante mönö

wæmæidi ïnänite pönongä ængadänimpa. ²⁰ Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mänimpoga wabæca quëwënäni ate mäniñedë ate Wængongui, Minitö ömæ, änique mönö wæmæidi ïnänite pönongä ðenique quëwengadänimpa.

Ante apænedinque Pabodo, Idægoidi dodäni æbänö cægadänii, ante godömenque apænecantapa. “Mänimæca ponte wantæpiyæ quëwënäni ate pancadäniya në apænte änäni ïñönänite Wængongui angä ate adodäni awënëidi baï badinque wayedë wacä adocanque wayedë wacä adocanque wayedë wacä adocanque aagadänimpa. Tämoedo Wængongui beyæ në apænecä nänö ponte apæneganca mänänique aagadänimpa. ²¹ İncayæ ate mönitö dodäni ïñömö Wængongui ingante apænedinque, Bitö adocanque ingante ämi ate tömengä tæiyæ awënë bacæcäimpa, ante ancaa änäni eñente wædinque tömengä wæætë Beencamïnö wodi pæingä incæ Titæ wengä Taodo ingante angä bagacäimpa. Tæiyæ awënë badinque tömengä coadenta wadepo mänimpoga ïñonte aagacäimpa. ²² Ayæ ate Wængongui wæætë, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæætë angä tæiyæ awënë bagacäimpa. Adocä Dabii ingantedö ante apænedinque Wængongui, Botö waa pöni entawëmo baï Yæte wengä Dabii ïñömö adobaï entawengä abopa. Tömengä ïñömö botö änö baï edæ tömänö cæquingä ingampa, ante apænegacäimpa.”

²³ “Wængongui doyedë, Codito ængä beyænque idægoidi quëwencädänimpa, ante do nänö angaïnö baï ñöwo cædinque adocä Dabii pæingä Itota

Codito ingante da pönongä pongacäimpa. ²⁴ Itota ayæ pönämaï iñongä Wäö wodi idægoidi tömänäni iñänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante Wængongui gämænö wadæ pöninque æpænë guiedäni, ante apænecä eñengadänimpa. ²⁵ Ayæ adocä Wäö incæ, ‘Botö æbodö iñoo, ante pönemini. Minitö pönönö baï wii iñompa. Botö do pönimo iñömote mïni në pönénongä iñömö ayæ poncæcäimpa. Tömengä ingante adinque botö waëmö iñompa diyæ tömengä awæncata godö ñi cæquimoo.’ Ante Wäö tömengä nänö cæquenönö wodo iñque cæyedë apænegacäimpa.’

²⁶ Ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapa. ‘Iñänäni, pancaminiya Abadaö wodi pæimini iñömäni pancaminiya wamini incæ Wængongui ingante guñemini iñömäni edæ botö tömämäni iñänite apænebo eñeedäni. Mäniñö, Codito ængä beyænque quëwencæmänimpa, ante Wængongui tömämö beyæ pönö apænegacäimpa. ²⁷ Eedotadëe quëwänäni tönö tömänäni awënëidi iñömö, Itota æcänö ingää, ante pönänämaï ingadänimpa. Iñique guëmanguönæ iñö guëmanguönæ iñö Wængongui beyæ në apænegaïnäni näni yewæmongainta cöwë adäni incæte tömänäni, Itota nänö wænguinque wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante babæ ante apænte änewënique edæ dodäni näni yewæmonte angaïnö baï iñque cædänitapa. ²⁸ Tömänäni, Itota nänö wænguinque æbänö wentamö mongængää, ante cöwë ayönäni edæ dæ ampa. Ante wædinque awënë Pidato ingante apænedinque tömänäni,

Itota ingante ämi wænönäni wængäe, ante ancaa änäni ëñeninque Pidato Ao angä wænönäni wængacäimpa. ²⁹ Înique Itota ingante awää timpote wænöninque tömänäni dodäni tömengä ingante ante näni yewæmonte angaïnö baï tömänö ante iinque cædänitapa. Mänömaï cædäni ate wængä ate tömänäni änäni ate tömengä müñæ godïnäni wæætë tömengä nänö ongöwää pædæ æmpodinque önompo o togæmpote wæi önöwa o togæwadinque pædæ wæænöninque edæ ænte mäo daga wengadänimpa.”

³⁰ “Incaete Wængongui guiquenë do wæningä ingante, Näni ömæmoe, angä ñäni ömæmonte quëwengampa. ³¹ Näni ömæmöninque tömengä tæönæ iñonte pö pö cædinque a ongoñongante edæ tömengä töön wëenëñedë Gadideabæ quëwëninque Eedotadëe iñömö né pongaïnäni iñömö edæ tömengä ingante wæætë adänitapa. Înique tömänäni iñömö né adïnäni inte waodäni ïnänite, Itota näwangä ñäni ömæmonte müingä quëwengampa, ante né apænedäni ïnänipa.”

³² Ante apænedinque Pabodo, “Dodäni ïnänite Wængongui, Minitö beyæ botö cöwë pönö cæcæboimpa, ante apænegacäimpa, ante ëñeminitawo. Mäninö ante watapæ nänö apænegainö ante mönitö ñöwo iïmai ante apænemönipa. ³³ Mäninö tömengä dodäni ïnänite nänö angaïnö baï ñöwo tömänäni mömoidi beyæ iinque cædinque Wængongui Itota ingante, Näni ömæmoe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä ñöwo iinque cæcampä, ante Ämotamini näni Angainta tänota gao wæintaa Wængongui

beyæ ïimaï ante yewæmongatimpa. ‘Botö Wëmi ïnömi ïmipa. Ñöwoönæ bitö Mæmpobo babopa.’ ³⁴ Ayæ mäninö, Tömengä Wengä do wæningä ïñongante Wængonguü angä ñäni ömæmöninque baö ñömäädämaï incæcäimpa, ante pönënique Itaiya wodi ïmaï ante Wængonguü beyæ ante yewæmongacäimpa. ‘Awënë Dabii wodi ingante apænedinque botö, Tæiyæ waëmö botö cædö baï cædinque cöwë ædæmö aate cæcæboimpa, ante nö botö angaïnö baï cædinque mïnitö ïmïnite pönö adobaï cæcæboimpa,’ ante Wængonguü angampa, ante yewæmongacäimpa. ³⁵ Ayæ mäninö ante wataa adobaï Wængonguü ingante apænete baï Dabii wodi yewæmongacäimpa. ‘Bitö ïmite në Cæcä ïñömö bitö cædö ante cöwë cædongä inte wængä adinque bitö ædö cæte tömengä ingante ænämaï inte ee abi baö ñömääquingää,’ ante yewæmongacäimpa.”

³⁶ “Awënë Dabii wodi guiquenë Wængonguü nänö änönö ante ëñeninque adoyedë quëwënäni beyæ waa cædingä inte edæ näñe wæninque tömengä mæmæidi weca æiyongä tömengä baö ïnï ñömænte bagatimpa. ³⁷ Wæætë Wængonguü, Ñäni ömæmöe, angä ëñente në ömæmongaingä ïñömö tömengä baö ñömäädämaï ingatimpa. ³⁸ Ìnique onguïñæmïni botö töniñamïni ëñeedäni. Itota pönö cæcä beyænque mönitö mïnitö ïmïnite apænedinque, Wënæ wënæ mönö cædö ante adinque Wængonguü pönö ñimpo cæcä ate quëwëmompa, ante apænemöni ëñemïnipa. Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante ëñente beyænque mönö ïñömö dicæ nö cæte quëwëmö ïmongaa.

39 Wæætë mäningä onguïñængä iñömö Itota iñömö tömengä nö pöni näno entawënö ante pönongä ænte entawämö beyænque mönö në pönämö tömämö wæætë Wængongui ayongä edæ nö cæte quëwämö iñömö imompa. 40 Inique Wængongui beyæ në apænegainäni iïmaï ante näni apænegainö ante pönéninque münitö iñömö, Mönitö iñönite wii bacæimpa, ante nämä wææ aquenë quëwëedäni. Iïmaï ante edæ ämotamini ante baï yewæmongadänimpa.

41 'Münitö në badete towëmäni inte cöwä aquenë quëwëedäni.

Botö cæbo adinque münitö ancai guïñente wæcæmänimpa.

Münitö ayæ müimini quëwëñömäni edæ botö mä pöni cæcæboimpa, ante pönämäniyaa.

Wængongui mänömaï cæcæcäimpa, ante edonque pöni apænedäni baï

münitö wæætë, Babæ ancædö, ante wæcædöminimpa.'

Ante näni yewæmongainö ante adinque edæ badete todämäï iedäni," ante Pabodo apænecantapa.

42 Mänömaïnö ante iïnque apænedinque Pabodo tönö Bedënabee tömënäni odömöincönë ongonte oncodö tao goyonate Antioquia iñömö quëwënäni iñömö, Wacä guémanguïönæ bayonte münatö ñöwoönæ mïna apænedö baï godömenque apænemina ëñencæmönimpa, änänitapa. 43 Ayæ godongämæ näni ponte ongonincabo tao goyonäni oodeoidi pancadäniya ayæ oodeoidi baï në bagaïnäni adobaï Wængongui ingante guïñente quëwënäni nanguï inäni iñömö Pabodo tönö

Bedënabee ïnate edæ tee empote godäni. Adinque ïñäna wæætë tömënäni ïnänite apænedinque, Wængongui waadete nänö pönö cædönö ante pönëninquem mïnitö cöwë ñimpo cædämaï tæï ongöninquem edæ waa quëwëedäni, ante nanguï apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængongui itædë go ate tömënäni näni guëmanguïönæ bayonte mäniñömö quëwënäni wodo tömänäni Wængongui Awënë nänö änö ëñencæte ante godongämæ pönänitapa. ⁴⁵ Nanguï ïnäni mänömaï pönäni ate wædinque oodeoidi guiquenë pünte badinque, Babæ ante änewengampa, ante Pabodo ingante godö pünte tedewënänitapa. ⁴⁶ Mänömaï tedewëñönänite Pabodo tönö Bedënabee wæætë guïñenedämaï inte apænedatapa.

—Mïnitö oodeoidi ïmïni inte edæ täno ëñencæmïnimpa, ante cædinque mönatö Wængongui nänö änö ante edæ mä apænedinque mïnitö ïmïnite täno apænequenëmöna intamönapa. Mïnitö ïñæmpa mïni cöwë wænämaï quëwenguïnö ante apæneyömöna mïni apænte pangä wæquinque edæ Baa äminipa. Ante wæmöna inte mönatö ñöwo èmö cæte godinque edæ oodeoidi ïnämaï ïnäni weca edæ apænecæ gomöna tamëñedäni. ⁴⁷ Mönitö Awënë ïimaï ante mönatö ïmönate angacäimpa.

“Quëwencæmïnimpa, ante botö cægaïnö ante bitö inguipoga tömämæ mäo apænedinque
Oodeoidi ïnämaï ïnäni beyæ tica ènente baï cæcæbiimpa,
ante cædinque botö bitö ïmite da godömo apænecæ gocæbiimpa.”

Ante nē apænegaingä inte Wængonguï mönatö ïmönate angä ëñente apænemönapa.

48 Mänömaïnö ante apænedä oodeoidi ïnämaï ïnäni iñömö, Awënë nänö apænedö waa ëñemönipa, ante watapæ apænedänitapa. Ayæ mönö Awënë doyedë apænedinqe, Mänimpodänique wede pönénique cöwë wædämäi quëwenguïnäni incädänimpa, ante tömengä nänö nē angainänique ñöwo pönénänitapa. **49** Ìnique mönö Awënë tömengä nänö apænedö ante mäo apæneyönäni mäniömæ tömäo quëwënäni ëñenänitapa.

50 Oodeoidi guiquenë, Pabodo tönö Bedënabee ïnate mönö wido cæcæimpa, ante cædinque ïimaï cædänitapa. Onquiyænäni näni nē waa adäni inte Wængonguï ingante guïñente quëwënäni iñönänite tömänäni tönö onguïñænäni mäniñömö quëwënäni awënëidi baï inte ñænænäni iñönänite oodeoidi, Badogaa, ante nanguï änäni ëñenänitapa. Oodeoidi nanguï änäni ëñente cædinque mäninäni wæætë Pabodo tönö Bedënabee ïnate togænte pänique, Mönito ömæ quëwënämäi, ante wido cædäni godatapa. **51** Mänömaï cædäni godinque tömëna iñömö, Mänimæ näwate awædö, ante baï cædinque piwacæ piwacæ cædinque Icönio iñömö gocæte ante wadæ godatapa. **52** Itota ingante nē tee empote quëwënäni guiquenë watapæ todäni badinque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ænte ëwocadinqe edæ waa quëwengadänimpa.

14

Pabodo tönö Bedënabee Icönio iñömö godapa

¹ Mänii godinque Icönio näni quëwëñömö pöninque Pabodo tönö Bedënabee cöwë näna cæi baï cædinque oodeoidi odömöincönë go guiidatapa. Go guiite apæneyöna, Nö apæneda, ante pönéninque oodeoidi tönö oodeoidi ïnämaï ïnäni tönö nanguü ïnäni näni wede pönenguinque ëñenänitapa. ² Wæætë oodeoidi incæ pancadäniya né Baa änäni inte babæ wapiticæ apænedinque, ïñäna né wënæ wënæ apæneda ïnate wii ëñengæimpa. Ante tedewënäni ëñente wædinque wadäni oodeoidi ïnämaï ïnäni wæætë püinte badinque mönö tönïñada ïnate ante wiwa adänitapa. ³ Incæte ïñäna wantæpiyæ mänïñömö quëwëninque guïñenedämaï inte mönö Awënë beyæ apænedatapa. Apæneyöna mönö Awënë incæ, Pabodo tönö Bedënabee ïñömö botö pönö waadete cægaïnö ante né nö apæneda ïnönapa, ante wadäni pönencædänimpa, ante cædinque tömëna tönö godongämæ cæcä ate tömëna, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ cædatapa.

⁴ Mänömaï cæda incæte mänïñömö quëwënäni pancadäniya, Oodeoidi baï pönémönipa, änönänite wadäni guiquënë, Itota da godongä né pöna baï pönémönipa, ante pancadäniya wadö pancadäniya wadö cædänitapa. ⁵ Ìnique oodeoidi tönö oodeoidi ïnämaï ïnäni tönö tömënäni awënëidi tönö godongämæ pönéninque, Pabodo tönö Bedënabee ïnate mönö püinte cædinque dicaca tacamö wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao ante cæyönäni Pabodo tönö Bedënabee ïñömö, Mänömaï ante cædänipa, ante ëñente wædinque wodii wïnönatapa. Wodii wïnonte godinque Dicaöniabæ pöninque

tömëna Ditada näni quëwëñömö Dedebe näni quëwëñömö wayömö wayömö godinque,⁷ mönö Awënë ingantedö ante watapæ mäo godömenque apæneda ëñenönänimpa.

Ditada iñömö Pabodo ingante tacadänipa

⁸ Mäniñömö Ditada iñömö edæ wacä cabæwaingä tömengä önöwa tipæwaa wénæ wénæ ëwacä ëñagaingä inte dao dao godämaingä pægaingä inte tæ contate a ongongantapa.⁹ A ongöñongä Pabodo ponte apænecä ëñee congantapa. Pabodo wææmö adinque önwënenque pönënique, İngä nänö waa bawaquinque né pönengä ingampa, ante do pönente wædinque,¹⁰ tömengä ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidinque adiyæ gongæmi ämopa.

Angä ëñenique né cabæwaïningä incæ quingæ aengæ gantidinque dao dao gocantapa.¹¹ Mäniñömö ongönäni guiquenë Pabodo mänömai cæcä ate wædinque dicaöniaidi tömänäni tededö yedæ änique,

—İñäna iñömö wængonguïna incæ waoda baïbate mönö weca wæænte ongöna abaimpa.

¹² Ante pönente wædinque Bedënabee ingantedö ante apænedinque, Mönö wængonguï Deoto ingänö anguënë, ante Deoto pönö pemöninque, İngä wæætë né apænecä ingampa, ante pönënique Pabodo ingante, Mönö wængonguï Edëme ingänö anguënë, ante pemönänitapa.¹³ Ayæ tömänäni quëwëñömö yæcadö tömänäni wængonguï Deoto oncö mænonte ongönimpa. Deoto qui, ante né godongä iñömö edæ, Pabodo töönö Bedënabee né wængonguïna ïnapa, ante wapiticæ pönënique,

Mönö wængonguïna quï, ante tömänäni töönö godoncæ cæcantapa. Mänömaïnö ante cædinque tömengä näni que cædï ongai ænte pöninque wagadaidi onguïññañäni ïnänite yabædemö ænte ponte wænoncæ cæcantapa. ¹⁴ Mänömaï cæcä ate wædinque nië ponte apæneda Bedënabee töönö Pabodo iñömö, Wiwa cæminipa, ante baï cædinque nämä weocoo wänä ñæninque pogodo mämö nanguï ongönäni weca tæcæguedë næ gongænninque,

¹⁵ — Íñänäni, quïmæ quëwëmïnii. Mïnitö waomïni ïmïnipa, mönatö mïnitö baï adobaï waomöna ïmöna apa quëwëmïnii. Mönatö iñæmpa watapæ möna ëñenö ante apænecæte ante pönïmöna inte mïnitö ïmïnite ïïmaï ante ämönapa. Íncloo mïni waa adincoo incæ edæ, Önoncooque impa, ante adinque mïnitö mänincooque wido cædinque Wængonguï næ Quëwengä gämænö pöedäni. Tömengä iñömö öönæ inguipoga gäwapæntibæ næ badongaingä inte öönædë quëwénäni tömänäni inguipoga quëwénäni tömänäni gäwapää quëwénäni tömänäni ïnänite næ badongaingä Wængonguï ïnongä ingampa. ¹⁶ Tömengä wëenëñedë tömämæ quëwénäni nämä pönïninque näni goquïnonque ee acä gogadänimpa. ¹⁷ Incæte tömänäni ïnänite wiï ãmæwo ëmö cæte gogacäimpa. Wæætë edæ, Wængonguï ãbänö ingää, ante ëñencædänimpa, ante cædinque tömengä ñimpo cædämaï cöwë odömongacäimpa. Edæ mïnitö ïmïnite pönö waadete cædinque Wængonguï cöönæ angä inguipoga wææ ïnique incadepo incadepo cænguï eyepæ pönongä cæninque mïnitö watapæ todinque quëwëmïnipa.

18 Mänömaïnö ante Pabodo tönö Bedënabee wææ cæcæte ante apæneda ëñenäni incæte godongämæ ongönäni guiquenë, Minatö wængonguimina qui, ante cöwë pönconcæmönimp, ante wawique pönéninque cædänitapa. Wodo edæ pönöñönänite iñäna godömenque wææ äna ëñeninque ñimpo cæte wii pönönänitapa.

19 Ayæ ate oodeoidi Antioquiya iñömö quëwëninque Icönio iñömö quëwëninque pö Ditada iñömö pöninque mäniñömö godongämæ ongönäni iñänite, Iña onguïñæna iñate mönö wii ëñengæimp, ante änäni. Ëñeninque godongämæ Ao äninqure Pabodo ingante dicaca tacadäni wæyongä, Æmæwo wængampa, ante pönéninque tömënäni näni quëwëñömö yabæ iñö wëä mäo wido cædänitapa. **20** Incæte Itota ingante tee empote quëwënäni godongämæ ponte æænämæ gongænte ayönäni Pabodo yabæque aemæwo wænte bai öñöningä inte ængæ gantidinque adodö tömënäni quëwëñömö pongantapa. Ayæ iñmö ate tömengä Bedënabee tönö wæætë Dedebe näni quëwëñömö adodö gocæte ante wadæ godatapa.

21 Godinque Dedebe iñömö pöninque Codito ingantedö ante watapæ apæneda ëñeninque tömënäni nanguï iñäni Itota mïñæ quëwënäni bagadänimp. Iñinque tömëna mäniñömö idæwaa apænete wadæ godinque Ditada iñömö adodö pö godinque Icönio iñömö adodö pö godinque Antioquiya näni quëwëñömö wæætë pönatapa. **22** Mänömaï wayömö wayömö godinque Itota ingante né tee empote quëwënäni iñänite bee tëninqure Pabodo tönö Bedënabee nanguï

apænedä eñeninqe iinäni godömenque tæi piñænte entawenäni badänitapa. Ayæ tömenäni ïnänite, Mïni pönënö ante ñimpo cædämäi inte godömenque wede pönëninqe tæi ongoncæmïnimpä, ante ædämö apænedä eñenänitapa. Ayæ waadete apænedinqe, Mönö nanguï nantate wædinque Wængongui Awënë Odeye nempo guiicæimpä, ante apænedatapa. ²³ Ayæ wayömö wayömö tömäo godinqe Itota ingante godongämæ näni pönencabo weca go guiite ongöninqe Pabodo töönö Bedënabee iñömö iimaï cædatapa. Në nö cædäni ïnänite adinqe tömëna, Itota Codito ingante mïni godongämæ pönencabo iñömïnite iinäniqne edæ në aadäni bacædänimpä, ante äna ate mäninäniqne në Picænäni näni änönäni badänitapa. Ayæ cænämäi inte Wængongui ingante apænete ate tömenäni ïnänite iñäna, Minitö mönö Awënë ingante wede pönemünitawoo. Tömengä mïni në pönénongä incæ mïnitö ïmïnite wææ aacæcäimpä, ante apænedatapa.

Tidiabæ Antioquia iñömö oce emænte godapa

²⁴ Pabodo töönö Bedënabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinqe Pampidiabæ pönatapa. ²⁵ Mänïñömö ponte Pedegue näni quëwëñömö mönö Awënë nänö angaïnö ante apænedinqe Ataya näni quëwëñömö wææ pönatapa. ²⁶ Mänïñömö pöninqe tömëna ïmæmää Antioquia iñömö adodö tacæte ante ñænæ wipodë guiidatapa. Doyedë iñömö tömëna näna mänïñömö quëwente tao goyedë wadäni në pönénäni inte tömëna ïnate, Wængongui pönö waadete godongämæ cæcä ate mïnatö eyepæ

cæcæmïnaimpa, ante da godongaïnäni ïnönänimpa. Ñowo ïñömö tömenäni näni änïnö do ïinque eyepæ cædina inte tömena adoyömö näni da godïñömö ocæ ëmænte pönatapa. ²⁷ Mäniñömö pöninque tömenä Itota ingante godongämæ näni pönencabo ïnänite äñete pönäni ate tömenäni ïnänite apænedinque Wængongui tömena tönö nänö cædïnö ante adodö adodö tömänö ante apænedatapa. Oodeoidi ïnämaï ïnäni wede pönéninque guicædänimpa, ante Wængongui odemö wi ænete baï cæcä ate do pönente badänipa, ante apæneda ëñenänitapa. ²⁸ Ayæ mäniñömö Itota ingate në tee empote quëwënäni tönö wantæpiyæ quëwengadaimpa.

15

*Eedotadëe ïñömö pöninque wæœetedö wæœetë
änäni*

¹ Mäniñedë onguïñänäni Oodeabæ quëwënäni pancadäniya Antioquiya ïñömö wææ pöninque në pönënäni ïnänite ïïmaï ante odömonte wææ angadänimpa. Minitö bagäamini inte Möitee wodi nänö wææ angainö baï wii cæmïni adinque Wængongui dicæ ængampa quëwenguïmïnii. ² Ante wææ änewënäni ëñente wædinque Pabodo tönö Bedënabee ïñömö, Quïmæ änewëminii, ante näemæ wææ änatapa. ïnique Antioquiya ïñömö quëwënäni guiquenë Pabodo tönö Bedënabee tönö wadäni në pönënäni ïnänite, Minitö Eedotadëe godinque Itota nänö da godongaïnäni tönö në aadäni Picænäni ïnänite bee ténique, Oodeabæ quëwënäni näni wææ änönö ante æbänö cæquïi, ante ëñencæte ante äedäni.

3 Äninque Itota Codito ingante godongämæ näni pönencabo incæ Pabodoidi ïnänite da godönäni wadæ godänitapa. Ayæ godinque Pënitiaabæ wodo tebæ godinque mänimæ quëwënäni ïnänite apænedinque godömenque Tämadiabæ adobaï wodo tebæ gote apænedinque, Wængonguï pönö cæcä ate oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ mönö Awënë gämänö do pönänipa, ante Pabodoidi apænedäni. Èñenique mönö töniñadäni mänimæ quëwënäni incæ watapæ todänitapa.

4 Pabodoidi Eedotadëe iñömö pönäni adinque Codito ingante näni godongämæ pönencabo tönö Itota näno da godongaïnäni tönö në pönänäni ïnänite në aadäni në Picænäni tönö godongämæ ponte ongönique Pabodoidi ïnänite, Waa pömini amönipa. Ante äñönänite Pabodo tönö Bedënabee iñömö, Wængonguï ïimaï mönatö tönö godongämæ cæcampä, ante tömänö ante adodö adodö apænedä eñenänitapa. **5** Mänïñedë Paditeoidi incæ pancadäniya në pönänäni badinäni inte ængæ gantidinque ïmaï ante apænedäni.

—Iñæmpa oodeoidi ïnämaï ïnäni ïnänite, Cöwë öö togænguënëmïni ïmïnipa, ante mönö wææ angæimpä. Ayæ Möitee wodi, ïmaï cæedäni, ante näno angaïnö ante eñenguënëmïni ïmïnipa, ante mönö cöwë angæimpä.

6 Änäni ate Itota näno da godongaïnäni tönö në pönänäni ïnänite në aadäni Picænäni tönö godongämæ pöninque, Oodeoidi ïnämaï ïnäni ïnänite mönö æbänö anguiï, ante tedecönänitapa.

7 Mänïñö ante wæætedö wæætë apænedäni adinque Pegodo guiquënë ængæ gantidinque

godongämæ ongönäni ïänite ïïmaï ante apænecantapa.

—Botö mëmöidi, mïnitö ïïmaïnö ante do ëñëmïnipa. Wængongui do ïnöñedë, Oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ Codito ingantedö ante watapæ ëñëninque edæ në pönänäni bacædänimpa, ante cædinque mönö ïmonte apænte æninque botö ïmote angä gote mäninö ante apænebo ëñënanitapa.
⁸ Da godongä gote apæneyömo Wængongui, Waocä æbänö mëmöno pönengä ingää, ante në ëñënongä inte edæ tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante oodeoidi ïnämaï ïnäni ïänite da pönongä ænte ëwocadänipa. ïnique mönö ïmonte pönö cæcä baï tömänäni ïänite adobaï cædinque tömengä edæ, Oodeoidi ïnämaï ïnäni ïänite botö Ao ante do æmopa, ante odömongä abaimpa.
⁹ Tömänäni wede näni pönënö beyænque Wængongui tömänäni mëmö ñä mënongadinque, Oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ mïnitö baï adobaï ïnäni apa anewëmïni, angampa.
¹⁰ Mönö ïñömö mönö mæmæidi tönö teëmë mongænte baï wædinque edæ, Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante mönö ædö cæte ëñente cæquïi, ante godongämæ wægamöimpa. Nöwo guiquenë Oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ tæcæ pönëñönänite mïnitö ïñömö teëmë cönönancapænte baï cædinque tömänäni ïänite, Cæedäni, ante wææ äminipa töö. Mänömaï cædinque mïnitö, Wængongui önonque cæcamp, ante baï cæmïnipa töö.
¹¹ ïñæmpa mönö Awënë Itota pönö waadete ængä beyænque tömänäni wænämaï inte quëwënäni baï mönö adobaï mäninö beyænque wænämaï inte quëwëmompa, ante pönëmönipa. Mänömaïnö ante Pegodo ïinque

apænecä ëñenänitapa.

12 Ayæ Bedënabee tönö Pabodo wæætë tömënäni ïnänite apænedä ëñenique godongämæ ongönäni tömänäni edæ tededämaï inte ëñee cönänitapa. Tömëna iñömö, Wængongui mönatö tönö godongämæ cædinque edæ, Mïnatö mä cæmïna adinque Oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ pönencædänimpa, ante cædinque bamönengæ wæætë wæætë cæcantapa, ante adodö adodö ante apænedatapa. **13** ïnque apænedä ate Tantiago wæætë tömangä apænecantapa.

—Botö biwiidi, botö ñöwo apænebo ëñeedäni.

14 Wængongui täno waadete pönö cædinque oodeoidi ïnämaï ïnäni pancadäniya ïnänite apænte æninque, Botö quïmïni bacæmïnimpa, ante cæcantapa, ante Timönö do apænecä ëñentamompa.

15 Ayæ Wængongui beyæ në apænegaïnäni incæ, ïncayæ ate Wængongui mänömaï cæcæcäimpa, ante pönénique adoyömö ante üimaïnö ante do yewæmongadänimpa.

16 “Awënë Dabii nempo në quëwengaïnäni näwæ godäni adinque

botö iñömö oncö wodintai wæætë tæï mænonte baï cædinque,

ïincayæ ate adodö pöninque pönö cæbo ate

näwæ gogaïnäni iñömö Awënë nempo adodö pöninque quëwencædänimpa.

17 Mänömaï cæbo ate edæ wadäni tömämæ quëwëninque

oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ botö ëmöwo ante në ëwocadäni inte

näwæ Awënë ingante ante diqui diqui minte acædänimpa,

18 ante mönö Awënë iñömö edæ
mäninö ante në cægaingä ïnongä inte,
do cæcä näni ëñengaïnö ante apænecampa.”

19 Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godömenque apænecantapa. “Botö Wængongui näno apænegaïnö ante pönente wædinque, ïimaï cæcæimpa, ante pönémopa. Oodeoidi ïnämäi ïnäni, Idæwaa wapiticæ pönente awædö, ante wædinque ocæ ëmænte näwä Wængongui gämænö pöñönänite mönö edæ ee cædinque töménäni taadö ganta cædedämaï ingæimpa.

20 Önonque, Töménäni acædänimpa, ante ïmaï ante yewæmongæimpa, Wadäni, Wængonguïdi qui, ante cængui näni cönöni cænämäi incæminimpa. Ayæ nänöogængä ïnämäi iñongante godö mönämäi incæminimpa. Öingä ñë wëmencate wæningä ate cænämäi incæminimpa. Baö wepæ owemöingä i adinque cænämäi incæminimpa, ante mönö yewæmongæimpa, ämopa. **21** Edæ doyedë pöni oodeoidi näni quëwëñömö näni quëwëñömö tömää iñömö mäo Möitee wodi nänö wææ angainö ante apænedäni ëñengadänimpa. Ayæ ñöwo ganca adobaïnö ante guëmanguïönæ iñö guëmanguïönæ iñö mönö odömöincönë go guiite apænedäni ëñente mänömaïnö ante ëñente cæquénänäni ïnänipa. Mäninonque ante mönö yewæmongæimpa, ämopa,” ante Tantiago iinque apænecantapa.

Oodeoidi ïnämäi ïnäni acædänimpa, ante yewæmönänipa

22 Mänömaïnö ante apænecä ëñeninque Itota nänö da godongaïnäni töönö në aadäni Picænäni töönö Itota Codito ingante godongämæ näni

pönencabo tömancabo tönö godongämæ pönéninque, Mönö cabo incæ mënaa ïnate apænte æninque tömëna ïnate, Minatö Pabodo tönö Bedënabee müñæ Antioquia goeda, ämö gocædaimpa. Ante Ao äninque tömënäni, Mönö pönencabo iñömonte Codaa Badatabato mönö änongå tönö Tidato iñömö në äna ïnapa, ante adinque tömëna ïnate apænte ænänitapa.

23 Ayæ, Cadota ante ænte gocædänimpa, ante iïmaï ante yewæmonganadänimpa.

Mönitö pancamöniya Itota nänö da godongaïmöni iñömöni pancamöniya në pönénäni ïnänite në aamöni Picæmöni imönipa. Mänömaï imöni inte mönitö münitö töniñamöni imönipa. Münitö oodeoidi ïnämai imini inte Antioquia iñömö Tidiabæ iñömö Tiditiabæ iñömö quëwéninque mïni pönencabo mïni pönencabo iñömïnite mönitö, Waa quëwencæmïnipa, ämönipa.

24 Iïmaï ante tededäni ëñentamönipa. Mönitö, Goedäni, änämaï iñömöni wadäni möni cabo incæ pancadäniya wadæ gote münitö weca pöninque münitö imïnite, Ëö togæedäni, ante wææ änäni. Ëñeninque münitö tömënäni näni wææ änïnö beyænque teëmë mongænte baï, Æbänö cæquïi, ante wæmïnipa, ante tededäni ëñemönipa. **25** Mänömaïnö ante tededäni ëñente wædinque mönitö godongämæ pönéninque onguiñæna mënaa ïnate apænte æninque tömëna ïnate iïmaï antamönipa. Minatö Bedënabee tönö Pabodo mönö në waadeda tönö godongämæ godinque oodeoidi ïnämai ïnäni weca goeda, ante cætamönipa. **26** Bedënabee tönö Pabodo iñömö mönö Awënenë Itota Codito

ëmëwo beyænque cædinque näna nämä wodo wænguinque cædatapa. ²⁷ Ìnique, ïi cadota möni yewæmönö näwangä impa, ante adodö ante apænecædaimpa, ante cædinque mönitö Codaa tönö Tidato ïnate da godömöni godinque mönitö weca pöna aedäni. ²⁸ Edæ, mönitö Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö godongämæ pönëningue, Minitö godömenque teëmë mongænämäï incæmënimpa, antamönipa. Ìnique, Minitö ïimaï cædinque idæwaa, ante pönëmönipa.

²⁹ Wadäni, Wængonguüdi quï, ante cængüi näni cönöninc oo ante cænämäï gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque ööingä ñë wëmencate wæningä adinque cænämäï iedäni. Ayæ nänögængä ïnämäï iñongante godö mönämäï iedäni. Minitö mäninque ante ee ate cædämäï ìmïni ïnique waa quëwëmäïnipa. Mäninque ante yewæmömönipa.

³⁰ Ante yewæmonte pædæ pönönäni ænte wadæ godinque Antioquia iñömö wæidinque ñë pönënäni ïnänite äñete godongämæ pönäni ate Eedotadëë quëwente pönäni tömenäni näni yewæmöninta pædæ pönönäni ænte adänitapa. ³¹ Eedotadëë quëwënäni, Minitö godömenque teëmë mongænämäï incæmënimpa, ante näni yewæmonte änïö adinque oodeoidi ïnämäï ïnäni iñömö wampo pöninque todänitapa. ³² Codaa tönö Tidato iñömö Wængonguü beyæ ñë apæneda inte adobaï, Tæï piñänte entawencæmënimpa, ante cædinque ædämö apæneda ëñeninque tömenäni näni pönencabo mümönë gancæ batawente

wede pönënänitapa. ³³ Ìnique tæönæ quëwëna ate mäniñömö quëwënäni näni pönencabo wæætë tömëna ïnate waa apænedinque, Nöwo gänë pönëninquë waa goeda, ante tömëna ïnate në da pönönäni weca wæætë adodö da godönäni godatapa. ³⁴ Tidato guiquënë, ïñömö ongoncæboimpa, ante ayæ ongongantapa. ³⁵ Pabodo tönö Bedënabee guiquënë Antioquiya ïñömö ayæ quëwëninquë wadäni nanguï ïnäni tönö godongämæ odömöninquë Wængonguï nänö änö ante watapæ apæneda ëñengadänimpa.

Pabodo ingante wæætë da godönäni gocampa

³⁶ Iincayæ ate Bedënabee ingante Pabodo, —Wëenëñedë Wængonguï nänö änö ante möna gote apænediñömö wæætë adoyömö gote mönatö tönïñadäni weca gote ëñadinque, Æbänö quëwënänii, ante acämönaimpa.

³⁷ Äñongä Bedënabee Ao angantapa. Ayæ tömengä, Wäo Määdoco näni änongä ingante mönatö tönö godongämæ gocæcäimpa, ante cæcantapa. ³⁸ Pabodo guiquënë, ïñæmpa wëenëñedë Pampidiabæ ïñömö pöñömönate iingä Määdoco ïñömö mönatö tönö godömenque cædämäi inte edæ wadæ gocantapa, änrique, Nöwo wii ænte gocæimpa, ante Baa angantapa. ³⁹ Ìnique tömëna wæætedö wæætë änrique tömëna wadö wadö gote panguimæ godatapa. Bedënabee guiquënë Määdoco ingante ænte ñænæ gäwapää gote wipodë ñænæmpodë guiite wogaa godinque wää tëiwænë Tipidebæ tao gocantapa. ⁴⁰ Pabodo guiquënë Tidato ingante apænte ænte gocæ cæyongante

tömänäni näni pönencabo iñömö tömëna ïnate apænedinque, Wængongui mìnato beyæ pönö waadete cæcæcäimpa, änäni eñeninque wadæ godatapa. ⁴¹ Ayæ Tidiabæ tömäo godinque Tiditiabæ tömäo godinque Pabodo iñömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo ïnänite apænecä eñeninque tömänäni wede pönéninque tæi piñænte batawengadänimpa.

16

Pabodo tönö Tidato müñæ Timoteo gocampa

¹ Mänii godinque Pabodo Dedebe iñömö ponganque go Ditada iñömö pongantapa. Itota ingante tee empote né gocä Timoteo mäniñömö quëwengacäimpa. Tömengä wääänä oodea iñöna incæ né ædæmö cæte pönénä iñönäimpa. Timoteo mæmpo wæætë guidiego iñongäimpa. ² Timoteo iñömö Itota ingante pönente quëwengä adinque né pönänäni Ditada iñömö quëwänäni incæ Icönio iñömö quëwänäni incæ, Timoteo né waa quëwënongä ingampa, ante adoyömö apænedänitapa. ³ Ìnique Pabodo, Botö tönö Timoteo guëa gocæcäimpa, angantapa. Wæætë, Oodeoidi mänimæ quëwänäni tömänäni, Timoteo mæmpo guidiego ingampa, ante do eñenäni inte piñäni wæcæ wæ. Änique Pabodo angä yæcadogæ eö togænäni ate Timoteo ingante ænte gocantapa. ⁴ Godinque Pabodoidi wayömö näni quëwëñömö wayömö näni quëwëñömö godinque iñmaï ante apænedänitapa. Minitö oodeoidi iñämaï imini inte æbänö eñente cæte quëwenguimii, ante Eedotadëe iñömö né aadäni Picænäni tönö

Itota nänö da godongaïnäni töönö godongämæ pönéninque do änänipa. Ante apænedinqe Pabodoidi wæætë tömënäni näni änö ante adodö ante apænedäni ëñenänitapa. ⁵ Mänömaï apænedäni ëñente wædinque Codito ingante näni godongämæ pönencabo iñömö wayömö näni cabo wayömö näni cabo tömänäni wede pönéninque edæ tæi piñænte badinque iimö iñö godömenque iimö iñö godömenque nanguï yebænte bagadänimpa.

Määtedöniabæ quëwengä ingante Pabodo wüimonte acä

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyönänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca iimaï ante apænecantapa. Minitö botö änö ante mänimæ apænecæ godämaï incæminimpæ, ante wææ angä ëñente wædinque tömënäni wæætë Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiqiabæ tömäo cægöninque godänitapa. ⁷ Mänimæ cægonaque go Miitiyabæ ganca pöninque Bitiniabæ gocæ cæyönänite Itota Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Godämaï, Baa angä wædinque tömënäni mäniñömö ñimpo cæte godömenque godämaï ïnänitapa. ⁸ Mänömaï beyæ tömënäni Miitiyabæ wodo pænta go Todoa iñömö wæi godänitapa.

⁹ Mäniñömö wæi gote ongöninque woyowotæ ba ate Pabodo wüimonte baï ayongä Määtedöniabæ onguñængä a ongöninque tömengä ingante iimaï ante apænecantapa. “Määtedöniabæ pöninque bitö mönitö ïmönite pönö cæquimi ämönipa,” ante Pabodo ingante angä ëñengantapa. ¹⁰ ïnique Pabodo, Mänömaï wüimonte baï atabopa, ante apænecä ëñente wædinque

mönitö wæætë, Minitö Määtedöniabæ gote mäo apænemini ëñencädänimpa, ante Wængongui incæ cæbaingampa. Ante pönente wædinque botö Odocabo tönö wadäni Pabodo tönö në godongämæ cädäni tönö wæætë, Mönö mäniñömö gote Codito ingantedö ante watapæ apænecæimpa, ante pönënique gocæte ante cætamönipa.

Pabodo tönö Tidato Pidipoto iñömö ponte cædapa

11 Mänömaïnö ante pönëmöni inte mönitö Todoa iñömö gäwapæ wedeca quëwëninque ñäenæ wipodë guiite wogaa tao godinque wää tëiwænë Tämotadate töingä gote möninque iñmö ate tao Nëapodi pontamönipa. 12 Mäniñömö pöti wææninque taadonque godinque mönitö Pidipoto odömänoidi näni ponte quëwëñömö adoyömö pöninque tæönæ quëwentamönipa. Määtedöniabæ incæ pancabaa quëwënäni näni yæcado quëwëñömö Pidipoto impa. 13 Minitö mäniñömö ponte quëwëninque guëmanguïönæ iñque bayonte tömënäni näni quëwëñömö yabædemö tao godinque, Önö wedeca Wængongui ingante godongämæ apænebaïnänipa, ante öñowënenque pönënique mäniñömö gotamönipa. Mäniñömö ponte ayömöni onquiyænäni do godongämæ ponte a ongönäni adinque mönitö tæ contadinque tömënäni iñänite apænetamönipa. 14 Mäniñömö në eñenäni tönö adodanque tömënä ëmöwo Didia iñömö Tiatida quëwëñönä inte weocoo awënëidi näni opatawæ ëmoncoo godonte ænte quëwëñönäimpa. Tömënä Wængongui ingante në waa ate pönënä iñonäimpa. Iñinque Pabodo

apænecä ëamonca ongonte ëñëñönante mönö Awënë tömënä mïmö wi ænete baï cæcä ate tömënä wede pönénantapa. ¹⁵ Ìnique tömënä näni owocabo pönéninque godongämæ æpænë guidâni ate tömënä iñömö mönitö ïmönite apænedantapa.

—Botö ïmote ante adinque mïnitö, Mönö Awënë ingante Didia ædæmö cæte pönengä ingampa, ante pönéminitawoo. Mänömaïnö ante pönémïni inte mïnitö botö oncönë ponte owoedäni, ämopa.

Ante ancaa apænedä ëñente wædinque mönitö Ao ante gote owotamönipa.

¹⁶ Mäniñedë wacä onquiyængä obe badä ïnongä inte wadäni nempo quëwëninque tömënäni beyænque né cæte quëwengä ïnongäimpa. Tömengä iñömö né cæwënengä inte wadäni ïnänite, ïncayæ ate æbänö baquïi, ante yewænte tedecä ïnongäimpa. Tedecä ëñeninque né ëñenäni wæætë tömënäni näni godonte æinta bacoo pædæ pönö pædæ pönö cædäni incæte tömengä awënëidi wæætë ö æ ö æ cædönänimpa. Ìnique mäniñömö quëwëninque mönitö ayæ ate Wængonguï ingante näni apæneiñömö adodö gocæ cæyömönite mäningä onquiyængä mämö bee tengantapa. ¹⁷ Mänömaï bee tëninque tömengä mönitö Pabodo tönö möni gocabo iñömönite tee empo tee empo pöninque yedæ angantapa.

—Iñäni Wængonguï Æibæ pöni Quëwengä ingante né cædäni inte mïnitö ïmînite apænedinque, Æcänö ængä beyænque quëwenguïi, ante apænedänipa.

¹⁸ Änique tæönæ iñonte tömengä tömënäni ïnänite tee empote godinque Yæ yæ änewengä

ëñente wædinque Pabodo, Ancaa ëñente awædö,
ante dadi ëmænte wënæ ingante änique,

—Bitö ïmite botö Itota Codito ëmöwo
apænedinque, Tao gobäwe, ämopa.

Ante tæcæ apæneyongä wënæ incæ baquecä
ingante ëmö cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mänömaï angä ate tao go ate wædinque onquiyængä awënëidi guiquenë, Æ tömengä yewængä beyæ mönö æincädö incæ dæ gotimpa. Nöwo æbänö cæte nanguï ænguümöö. Ante piipte wædinque tömënäni, Mönö tömëna ïnate odömäno awënëidi weca ænte gocæimpa, ante Pabodo töönö Tidato ïnate bæi ongonte wëä mäo tömënäni näni godonte æiñömö ænte godänitapa. ²⁰ Ayæ odämäno awënëna tömënäni quëwëñömö në apænte äna iñonate në piipte cædäni mänïna awënëna weca Pabododa ïnate ænte mämö gö cædinque,

—Iina iñömö edæ oodeoda iñona inte mönitö quëwëñömö ponte wënæ wënæ apænedä ëñenique tömänäni ænguü badinque Yæ yæ änänipa. ²¹ Mönö odämänocabo mönö wii cæquenënö ante odömonte apænedinque tömëna iñömö, Mänïnonque cædäni, ante ancaa änewënapa.

²² Ante tæcæ apæneyönäni godongämæ ongönäni iñacabo cædinque Pabodo töönö Tidato ïnate piipte cædänitapa. Ayæ odämäno awënëna iñömö, Tömëna weocoo gä tadongate tæi tæi päedäni. ²³ Äna ëñente tæi tæi pänäni wæyönate awënëna godömenque äna ëñente cædinque tömëna ïnate bæi ongonte mäo tee mönedinque tee möneincö në aacä ingante, Iina ïnate bitö ædämö

wææ ae, änatapa. ²⁴ Ìnique mänömaï änäni eñente wædinque në wææ wänongä wæætë Pabodo tönö Tidato ìnate guiimongacöné manguicä guiidatapa. Ayæ godömenque tömëna önöwa awæmpaa goti guidöwate tæi tee mönecä ongöñöna wadæ taocantapa.

²⁵ Ayaönænëña bayö Pabodo tönö Tidato mänömaï goti guidöwate wægöninque Wængongui ingante apænedinque ämotamini änecöñönate wadäni në tee mönete ongönäni eñee cönänitapa. ²⁶ Ìñontobæ goinque nanguü ocæ ocæ pöninque tee möneincö tænöninca incæ wancæ wancæ cæyö odemö tömänemö wi æmænête gotapa. Ayæ tömänäni ìnänite näni tæi pöni yaëmengö näni ñäni ñænümë incæ ñümæncæ ñümæncæ wææntapa. ²⁷ Tee möneincö në aacä guiquenë ìñontobæ ñäni ömæmonte ayongä, Odemö dobæ wi æmænête gotimpa, ante wædinque tömengä, Æ tee mönete ongöñänäni dobæ tao wodii wïnönänipa, ante pönente wædinque, Botö awënëidi piïnte pänäni wængui wæ, ante pönëninque nämä wænonte wæncæte ante yaëmë o togænte ængä. ²⁸ Ate wædinque Pabodo Ìñontobæ ogæ tededinque,

—Nämä wënæ wënæ cædämaï. Ee ae. Tömämöni ayæ ongomöni apa quëwëe.

²⁹ Angä eñeninque në wææ wänongä ìñömö edæ, Tica wodönoï ænte pöedäni, angä ænte pönäni æninque tömengä pogodo pöninque ancai guïñente wædinque do do wäate wædinque Pabodo tönö Tidato önöwa ìnö wæængantapa. ³⁰ Ayæ ængæ gantidinque edæ tömëna ìnate oncodo ænte mäocä tayöñate,

—Mïnatö në ämïna inte apænemïna ëñëmoeda. Botö æbänö cæte quëwenguïmoo, ante wæcä.

31 Ëñëninque tömëna wæætë,

—Awënë Itota ingante edæ wede pönëmi ate tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa. Mïni owocabo tömämïni adobaï wede pönente quëwencæmïnimpa, änatapa.

32 Änique tömëna në wææ wänongä ingante godömenque Wængonguï Awënë nänö apænegaïnö ante apænedinque tömengä oncönë näni owocabo tömänäni ïnänite apæneda ëñëänitapa. **33** Ayæ woyowotæ incæ tömëna ïnate ñänique në wææ wänongä iñömö tömëna ïnate tæi tæi pänäni näna æbäate wædiñömö ñä mënongacantapa. Ayæ tömengä näni wencabo do æpænë guiidänitapa. **34** Ayæ tömengä oncönë ænte mængä ææ guiiyöna tömëna ïnate cængüi godongä cænatapa. Ayæ tömengä näni wencabo në Wængonguï ingante pönënäni badinäni inte watapæ todänitapa.

35 Baänæ ate odömäno awënëna guiquënë poditiyaidi ïnänite në wææ wänongä weca da godöninque, Pabodo tönö Tidato ïnate ñimpo cæbi gocædaimpa, ämïni ëñengäeda, angä ëñëninque godänitapa. **36** Ponte odömäno awënëna ëmöwo ante apænedäni ëñëninque në wææ wänongä wæætë Pabodo ingante apænedinque,

—Poditiyaidi ñöwo ponte apænedinque, Pabodo tönö Tidato ïnate ñimpo cæbi gocædaimpa, ante odömäno awënëna änapa, ante apænedänipa. Ìnique mïnatö ñöwo taote godinque piyænë cæte ee goeda.

37 Angä ëñëninque Pabodo wæætë poditiyaidi ïnänite apænedinque,

—Mönatö odömänomöna ïmöna incæte në apænte äna weca apænedämaï ïñömönate tömena äna tömänäni ayönäni edæ mönatö ïmöname tæi tæi päninque tee mönedänitapa töö. Tee mönedäni wæyömöna ñöwo wæætë mönatö ïmöname awämö wido cæcæte ante cædänipa töö. Mönatö ïñæmpa edæ Baa ämönapa. Awënëna incæ ïñömö pöninque mönatö ïmöname ænte mäoda gocæmönaimpa.

38 Mänömaïnö ante apænecä ëñente wædinque poditiyaidi tömenäni awënëna weca adodö godinque Pabodo nänö apænedö ante adodö ante apænedänitapa. Ayæ, Pabodo tönö Tidato odömänoda ïnapa, ante apænedäni ëñëninque odömäno awënëna guiquenë guïñente wædatapa.

39 Ayæ guïñente wædinque awënëna incæ Pabodo tönö Tidato weca ponte waadete apænedinque, Mönatö oda cædinö ante minatö odömänomina ïmïna inte piïnta änämaï ieda, ante äninquae Pabodo tönö Tidato ïnate ænte mäoda taoda adinque tömena ïnate, Ñöwo mönitö quëwëñömö ëmö cæte wadæ goeda, ämönapa. **40** Äna ëñente taodinque onquiyænä Didia oncönë go guiidinque Pabodo tönö Tidato ïñömö, Në pönënäni wampo pönëninquae tæi ongoncædänimpa, ante cædinque ædämö apænedinque wadæ gogadaimpa.

17

Tetadönica ïñömö quëwënäni Yæ yæ änänipa

1 Mänii godinque Pabodo tönö Tidato Ampipodi näni quëwëñömö wodo tebæ godaque

go Apodönia näni quëwëñömö wodo tebæ godaque go Tetadönicä näni quëwëñömö pönatapa. Mäniñömö oodeoidi Wængongui apænecä näni ëñente yewæmongainta ate odömöincö näni mænonganincö mæ ongö.

² Adinque Pabodo cöwë nänö cæi baï cædinque guëmanguïönæ bayö guëmanguïönæ bayö mëonaa go adoönæque ïñonte tömënäni odömöincönë go guiidinque edæ Wængongui angä ëñente näni yewæmongaintaa ate adinque tömënäni ïänite, ïimaï impa quëwëmïni, ante nö apænecantapa.
³ Tömënäni ïänite edonque apænedinque Pabodo, Wængongui beyæ në apænegaïnäni ïimaï ante do yewæmongadänimpa, angantapa. Mönö Codito iincayæ ate pöninque cöwë caate wæquënengä ingampa. Ayæ adocä wænte ate cöwë ñäni ömæmonte quëwenguënengä ingampa, ante yewæmongadänimpa, ante Pabodo apænecantapa. Ayæ godömenque apænedinque,

—Itota botö në änongä incæ adocä mönö Codito ïnongä ingampa, ante apænecantapa.

⁴ Mänömaï apænecä ëñeninque oodeoidi pancadäniya, Nö impa, ante pönéninque Pabodo tönö Tidato müñæ godänitapa. Ayæ guidiegoidi nanguï ïäni Wængongui ingante në guïñenäni inte adobaï pönéninque tömëna müñæ godänitapa. Ayæ awënëidi baï ïäni onquiyænäni incæ nanguï ïäni adobaï pönéninque tömëna müñæ godänitapa.
⁵ Mänömaï pönénänipa, ante wædinque oodeoidi guiquënë piipte wædinque ïimaï cædänitapa. Tömënäni näni godonte æiñömö gote ayönäni në wïwa cædäni ongönäni adinque tömënäni ïänite

änäni Ao ante godongämæ pöninque oodeoidi tönö iñacabo cædinque Yæ yæ ante piñänitapa. Mänömai yedæ änäni eñente wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni godongämæ piñte badinque Yæ yæ änänitapa. Oodeoidi iñömö, Mönö Yatönö oncönë guiidinque Pabodo tönö Tidato ïnate da tadöninque në piñte cædäni ïnänite da godömö æncædänimpa, ante cædinque diqui diqui mincæte ante tee gäwade guiidänitapa. ⁶ Wääne guiidinque tömëna ïnate adämaï ïnäni inte oodeoidi wæætë oncö në eacä Yatönö ingante yao ongöninque wadäni në pönänäni ïnänite yao ongonte wëä tadö mäo tömänäni näni quëwëñömö awënëidi weca ænte godänitapa. Ayæ, ogæ tededinque,

—Iïna onguïñäna iñömö tömämæ quëwënäni ïnänite wapiticæ në apænedïna inte ñowo wæætë iñömö pöna tamëñedäni. ⁷ Ayæ Yatönö guiquenë, Botö oncönë pöeda, ante manguicä guiidatapa. Iïnäni tömänäni edæ odömäno tæiyæ awënë Tetædo nänö änïnö ante Baa äninquæ wacä Itota näni änongä ingantedö ante, Tömengä në Awënë Odeye ingampa, ante änewënänipa cæmïnii.

⁸ Ante piñäni eñente wædinque godongämæ ongönäni tönö awënëidi adobaï piñinque, Quïnö cæquïi, ante wædinque Yæ yæ änänitapa. ⁹ ïnique Yatönöidi ïnänite äninquæ awënëidi, Minitö ñöwo mänimpota pönömöni ænte mäñömöni mïnitö wënæ wënæ cædämaï ïmïni adinque mönitö iincayæ ate wæætë adodö pönömöni æmaïmïnipa, ante tömänäni godonte æinta änäni pædæ godönäni æninquæ ñimpo cædäni abæ tawænte gogadänimpa.

Bedeia iñömö quëwënäni eñente pönänipa

10 Ayæ tæcæ wëmö bayonte në pönënäni wæætë Pabodo tönö Tidato ïnate, Bedea iñömö goeda, ante da godönäni godatapa. Mäniñömö gote pöninque tömëna oodeoidi odömöincönë go guiidatapa. **11** Mänii Tetadönica iñömö quëwënäni në piïnte cædäni iñönänite bedeaidi guiquenë piïnämäi ïnäni inte mönö Awënë nänö apænedö ante do ëñenänitapa. Ayæ ëñeninqüe, Wængongui angä ëñente näni yewæmongaïnö baï Pabodo nö apænecantawo, ante pönente wædinque bedeaidi iñömö, Wængongui æbänö angä ëñente yewæmongadänii, ante ëñencæte ante iïmö iñö iïmö iñö mäninta ñenique cöwä adänitapa. **12** Mänömaï cædinque oodeoidi tæiyænäni wede pönënäni badänitapa. Ayæ guidiegoidi awënëidi baï ïnäni onquiyænäni incæ nanguï ïnäni pönëñönäni guidiegoidi onguïñænäni adobaï tæiyænäni në wede pönënäni badänitapa.

13 Incæte wadäni Tetadönica iñömö godinque oodeoidi ïnänite apænedinqüe, Pabodo ñöwo Bedea godinque mäniñömö quëwënäni ïnänite apænecä ëñenänipa, ante tededäni. Ëñeninqüe oodeoidi wæætë Bedea iñömö pöninque, Pabodo wiwa apænecä apa ëñencæ quëwëmïnii, änique wapiticæ tededäni ëñeninqüe godongämæ ongönäni guiquenë ængui badänitapa. **14** Mänömaï ængui badäni adinque në näni pönencabo iñömö Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte mäodäni godinque tömengä wipodë ñænnæmpodë go guiidinque godömenque wogaa goyongante Tidato tönö Timoteo wæætë Bedea iñömö ayæ ongönatapa. **15** Pabodo tönö godongämæ godäni iñömö Atëna ganca mäodäni gocä ate tömengä

wæætë, Minitö adodö Bedea iñömö godinque Tidato tönö Tîmoteo ïnate apænedinque tömena eyepæ intë ate botö weca quingæ ämïni pönae, angä eñeninque tömenäni adodö Bedea iñömö godinque Pabodo nänö änönö baï iñäna ïnate apænedänitapa.

Atëna iñömö Pabodo apænecä eñenänipa

16 Mänömaïnö ante äningä intë Pabodo tömena näna ponguinö ante ee ongongantapa. Ee ongöninque ayongä mäniñömö quëwënäni, Wængonguïdi ïnänipa, ante badonte näni cö cægainca bacoo mæ ongö ate wædinque Pabodo wæwëwocate quëwengantapa. **17** Mänömaï beyæ oodeoidi odömöincönë go guiidinque oodeoidi ïnänite apænedinque ayæ guidiegoidi incæ Wængonguï ingante né guïñenäni ïnänite apænedinque Pabodo, Mänömaï impa. Apænebo eñëmaïmïnipa, ante apænecantapa. Ayæ tömenäni näni godonte æiñömö adobaï iimö iñö iimö iñö godinque mäniñömö ponte ongönäni ïnänite adobaï nö apænecä eñenänitapa. **18** Mänömaï cæyongä wadäni Epicodeoidi, Mönö tote quëwengæimpä, ante né änewënäni näni cabotönö wadäni Etoicoidi, Waa imö incæ caate wæmö incæ mönö piyænë cæte quëwengæimpä, ante né quëwënäni näni cabotönö tömenäni adoyömö ponte bee téninque Pabodo ingante wæætedö wæætë änänitapa.

Pabodo iñömö Itota ëmöwo ante apænecä beyæ ayæ Itota nänö ñäni ömæmongainö ante apænecä beyæ Epicodeoidi näni cabotönö Etoicoidi näni cabotönö pancadäniya guiquënë,

—Íngä iñömö önonque ante tedewënongä inte æbämë ante tedewengä.

Ante wæyönäni adodäni incæ pancadäniya guiquenë,

—Tömengä wabänö, Wabæca wængonguüdi ïnänite pönencæmïnimpa, ante cæcä ïmaingampa, ante wædänitapa.

19 Ìnique Pabodo ingante bæi ongonte töö æmænte ænte godinque tömänäni Adeopagoidi näni änönäni näni godongämæ ëñente pönencöñömö mäodäni gocantapa. Go guiite ongöñongante,

—Mä bitö odömonte apænedö æbänö ii. Edæ apænebi ëñemönie. **20** Edæ bitö odömonte apænedö ante tæcæ ëñemöni inte mönitö, Æbänö ante apænebii, ante ëñencæte ante wæmönipa, änänitapa.

21 Edæ atënaidi tönö wadäni Atëna iñömö ñöwo ponte quëwënäni tönö tömänäni wadö cædämäi inte önonque, Wadäni æbänö mä apænete pönénänii, ante wædinque mäninonque ante tedete quëwënönänimpa.

22 Pabodo iñömö Adeopagoidi godongämæ näni ëñente pönencconcabo tæcæguedë ængæ gantidinque tömänäni ïnänite apænedinque,

“Atënaidi, ëñeedäni. Wængonguüdi, mïni änönäni ïnänite waa ate baï mïnitö nanguï poni cæmïni abopa. **23** Botö mïnitö quëwëñömö tömäo cægonte ayömo, Wængonguüdi ïnänipa, ante mïni waa adoncacoo nanguï ongö atabopa. Ayæ mïni waa adonca adocaque iñömö mïni pönö yewæmönimpaa ïimaï ante yewæmonte ongö atabopa. ‘Wacä wængonguü æcämë ingää, ante mönö ëñenämaï né ïnongä beyæ

mönö waa adonca impa,’ ante mänimpaa yewæmöi ongö atabopa. Mänimpaa yewæmöi ongö adimo intë botö mïni, Æcämë ingää, ante ëñenämäi intë mïni waa adongä ingante ante ñöwo, Æcänö ingää, ante ñöwo apænebo ëñeedäni.”

24 Ante apænedinque Pabodo godömenque, “Wængongui inguipoga në badongaingä ïnongä intë tömää iñömö ongoncoo në badongaingä ïnongä intë tömengä inguipoga tömämæ Awënë ïnongä ingampa. Tömengä adocä iñömö öönædë Awënë ingampa. ïninque Tæiyæ Awënë ïnongä intë tömengä waomö önompoca mænönnincönë ædö cæte guiite quëwenguingää. **25** Ayæ waomö iñömonte tömengä mönö quëwenguimämo pönongä æmompa. Ayæ mönö guëmanguimämo adocä pönongä guëmämompa. Ayæ tömengä adocä nänö pönönonque tömänö æninque quëwemompa. Mänömaï në pönönongä intë tömengä mönö waocabo iñömonte, Pönömi æmoe, ante ædö cæte anguingää. ïninque tömengä beyæ ante mönö waomö önompoca ædö cæte cæquimöö.”

26 Ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapa. “Wængongui waocä adocanque ingante badö ninque, Tömengä nänö pæinäni nangui ïnäni yebæninque näni cabø näni cabø tömancabodäni bacædänimpa, angacäimpa. Ayæ edæ, Adocanque pæinäni ïnönäni intë mänincabodäni iñömö nänëneto nänënenë godinque adocaboque wabæca wacabo wabæca godinque inguipoga tömäo go go cædinque wayömö wayömö quëwencædänimpa, ante cægacäimpa. Mänömaïnö ante badö ninque tömengä tömancabodäni ïnänite

ante pönënинque, Æyömönö quëwenguïnänii, ante cædinque, ïinäni ïimæca mänimpoga quëwencädänimpa, änique, Wadäni wabæca mänimpoga quëwencädänimpa, ante doyedë angacäimpa. ²⁷ Edæ tömämæ quëwënäni botö ïmote ante diqui diqui mincädänimpa. Ayæ botö ïmote ante pædæ æmpo cædinque wabänö bee tenguiñäni, ante cædinque Wængonguï mänömaï badöninque angacäimpa. Incæte Wængonguï mönö tömämö weca ongöñinque wii gobæque quëwengampa. ²⁸ Wængonguï tömäo quëwengä iñongante mönö waomö ïnömö inte wayömö wayömö gomö incæte tömengä nempo edæ cöwë quëwemompa. Mïni cabo incæ ämotamïni ante baï né tededäni pancadäniya, ‘Wængonguï pæimö adomö ïmompa,’ ante do näni änö baï edæ mänömaï impa,” ante Pabodo apænecantapa.

²⁹ Ayæ, “Mänömaï beyæ mönö Wængonguï pæimö ïnömö inte edæ ïimaïnö ante wii pönenguëñemö ïmompa. Mönö, Waocä nanguï pönënинque dicaa yewæmöninque waa poni nänö badöinca baï Wængonguï adobai ingampa, ante ædö cæte änewenguï. Oodo tönö padata waocä nänö badöi baï Wængonguï ingampa, ante mönö wii mänömaïnö ante pönenguëñemö ïmompa. ³⁰ Incæte wëenëñedë mäninö näni eñenämaï ingaïnö ante adinque Wængonguï pönö waadete ata cæpogacäimpa. Nöwo guiquëñe tömämæ quëwënäni ïnänite, Minitö eñenämaï cædö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ñimpo cæedäni. ³¹ Ante Wængonguï né apænte anguingä iñongä inte ïmaï angampa. ïiönæ iñque bayonte botö

inguipoga tömämæ quëwënäni ïnänite apænte ancæboimpa, ante mäniönæ æönædö ï, ante do angacäimpa. Ayæ, Waocä adocanque tönö botö godongämæ cæyömo tömengä nöingä ante apænte ancæcäimpa, ante Wængonguü mäningä onguïñængä ingante do apænte ængacäimpa. Ayæ tömänäni, Wængonguü nänö angaïnö baï cöwë bacæimpa, ante pönencädänimpa, ante cædinque Wængonguü mäningä Onguïñængä dobæ wængä ate, Näni ömæmmöe, angä ïnique mäningä iñömö edæ do ñäni ömæmonte quëwengampa.”

³² Ante Pabodo mäninö Itota nänö ñäni ömæmongaïnö ante apænecä ëñeninqe pancadäniya, Babæ ancædö, ante badete todänitapa. Wadäni guiquenë,

—Íncayæ ate mäninö ante adodö apænebi ëñemönie, änänitapa.

³³ Mänömaïnö ante cædäni adinque Pabodo iñömö tömänäni ïnänite ëmø cæte godinque tao gogacäimpa. ³⁴ Incæte pancadäniya tömengä müñæ godinque né pönänäni badänitapa. Adeopagoidi näni ëñente pönëe concabo iñönänite adocanque Diönitio adobaï né pönengä bacantapa. Ayæ onquiyængä tömengä ëmöwo Daämadi tönö wadäni adobaï né pönänäni bagadänimpa.

18

Coodinto iñömö pöninque Pabodo apænecampa

¹ Atëna iñömö ongonte apænecä ëñeninqe mänömaï cædäni ate Pabodo wadæ godinque Coodinto näni quëwëñömö pongantapa. ² Doyedë iñömö odömänoidi tæiyæ awënë Codaadio

oodeoidi ïnänite püinte änинque, Mönitö quëwëñömö Odömä ïñömö ñöwo quëwënämaï inte tömämïni wadæ goedäni, angä ëñente wædinque tömänäni näwæ wadæ godönänimpa. Adocanque tömengä ëmöwo Aquidæ Pontobæ ëñagaingä inte Itadiabæ gote mäniñedë quëwënongäimpa. Tömengä adocä oodeocä ïnongä inte awënë näno änö ante ëñente wadæ godinque tömengä näñoogængä Piditida tönö ñöwo Coodinto ïñömö wadæ ponte quëwënönaimpa. ïnique Pabodo ñöwo Aquidæ ingante tæcæ adinque tömëna weca ëñacæ pongantapa.³ Tömëna weca ponte ayongä tömëna tömengä näno tadömönö baï adobaï æmontai cadopa tadömonte godonte ænte quëwëna adinque Pabodo tömëna weca ee owodinque tömëna tönö godongämæ tadömönänitapa.⁴ Mänömaï cæte quëwënique Pabodo guëmanguïönæ ïñö guëmanguïönæ ïñö oodeoidi odömöincönë go guiidinque, Oodeoidi incæ oodeoidi ïnämaï ïnäni incæ ëñente pönencædänimpa, ante cædinque, ïimaï impa ante apænebo ëñëmaïmïnipa, ante nanguï apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tönö Timoteo Määtedöniabæ quëwente wadæ pöninque Coodinto ïñömö näna wææ pöñedë Pabodo mäniñedë æmontaicö näno badöninö ñimpo cædinque wæætë, Wængongui näno apænedö ante ëñencædänimpa, ante nanguï cæinente wædinque nanguï apænedinque mäninque cæte quëwengantapa. Mänömaï cædinque tömengä, Codito mönö në änongä incæ Itota adocä ïnongä ingampa, ante botö në agaïmo inte apænebo ëñëmaïmïnipa, ante oodeoidi ïnänite

apænecantapa. ⁶ Mänömaï apæneyongante oodeoidi wæætedö wæætë godö wënæ wënæ ante piiñäni wædinque Pabodo wæætë, Wii èñëinë wædö, ante baï cædinque nämä weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ tömënäni ïnänite,

—Wængongui weca mïni goquënënö ante apænebo èñëinque mïnitö pönö wææ äninque tömëmïni wænguinque wentamö mongæmïnipa. Botö wæætë mïnitö ïmïnite edonque poni apænedïmo inte mïni cædö wentamö mongænämäï ïmopa töö. ïnique botö Wængongui taadö mïnitö ïmïnite idæwaa odömöningue edæ oodeoidi ïnämäï ïnäni weca ñowo wadæ gobo tamëñedäni.

⁷ Änique Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odömöincö gäänë wacä oncönë go guii go guii cædinque cówë apænecantapa. Mänincö né eacä Titio Yoto näni änongä ïñömö Wængongui ingante né waa ate pönengä ïnongäimpa. ⁸ Oodeoidi odömöincönë né aacä Codipo guiquënë mönö Awënë ingante né pönengä bayongä tömengä oncönë né owodäni tömänäni pönënänitapa. Ayæ coodintoidi nanguï ïnäni pö èñëë pö èñëë cædinque adobaï wede pönëningue æpænë guigadänimpa. ⁹ Mäniñedë woyowotæ ïñö Pabodo wïimonte baï ayongante mönö Awënë tömengä ingante apænecantapa. “Bitö guïñënedämaï inte apænebi èñencædänimpa. Pæ wëënedämaï incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto ïñömö botö quïnäni nanguï ïnäni ïnänipa, ante cædinque botö ïñömö edæ bitö tönö godongämë cówë cæcæboimpa. ïnique wadäni bitö ïmite mämö piiñinque wënæ

wënæ cædämaï incædänimpa.” ¹¹ Ante mönö Awënë tömengä ingante apænecä ëñeninque Pabodo adoque wadepo go tæcæ iñonte Coodinto iñömö ongöninque Wængonguü nänö apænedö ante tömänäni ïnänite odömonte apænecä ëñenönänimpa.

¹² Mäniñedë odömänoidi änäni ate Acayabæ awënë Gadiöno ïnongäimpa. Tömengä awënë nänö iñöñedë oodeoidi godongämæ pönéninque Ao änique Pabodo ingante quingæ mämö bæi ongonte ænique awënë Gadiöno nänö cöwë apænte änöñömö ænte mäodäni gocantapa. ¹³ Awënë weca pöninque Pabodo ingantedö ante piiñte änique,

—İngä iñömö, Mönö wadö baï cædinque Wængonguü ingante waa ate apænecæimpa, ante odömöninque mönitö awënëidi näni wææ änönö ante wido cæcamp. Mänömaï wapiticæ cædinque ancaa änewengä ëñeninque tömänäni adobaï wapiticæ cædänipa cæbii.

¹⁴ Änäni ate Pabodo tæcæ apænecæ cæyongante Gadiöno oodeoidi ïnänite iñmaï ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi ëñeedäni. Minitö botö weca ponte apænedinque, Odömäno awënë nänö wææ änö baï iingä ëñenämaï cæcamp, ämïni baï, Waocä ingante ædæmö wïwa cæcamp, ante ämïni baï botö mïni änö do ëñeninque apænte ancædömoimpa. ¹⁵ Minitö iñæmpa, Tömengä tededonque ante oda cæcamp, ämïnipa. Minitö émöwo ante oda cæcamp, ämïni. Minitö wææ angainö ante oda cæcamp, ante piiñnipa. Mänïnonque ante oda cæcamp, ante ancaa tedewëmïni wædinque botö wæætë tömengä

ingante apænte änämaï incæboimpa. Tömëmïniue tömengä ingante apænte äedäni.

16 Ante piïnte änique awënë tömënäni änänite, Botö apænte änömö ongönämaï gobäewedäni.
17 Ante wido cæcä tao godinque tömänäni oodeoidi odömöincönë në aacä Totënë ingante wæætë bæi ongonte tæi tæi pänäni incæte në apænte anguënengä incæ Gadiöno iñömö önonque adämaï inte baï ee acä pangadänimpa.

Pabodo Antioquia ponte gocampa

18 Ìnique tæönæ quëwente ate Pabodo Coodinto iñömö näni pönencabo änänite, Gobopa, änique wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tömengä do apænedinque, Botö mäimpoga ocaguï tocadämaï inte Wængongui beyænque cædinque botö tömömo änönö ante cöwë cæcæboimpa, ante doyedë änongäimpa. Nöwo iñömö tömengä nänö änönö baï ìnique cædingä inte Tencodea iñömö pöninque ocaguï eö tocacantapa. Ayæ eö tocacä ate tömengä Piditida tönö Aquidæ näna gæncaya tönö godongämæ ñænæ wipodë go guiidinque tömënäni Tidiabæ gocæte ante wogaa godänitapa. **19** Mänömaï godinque Epeto iñömö go ti wæænänitapa. Tömëna näna gæncaya mäniñömö ti wææninque tæ contayöna Pabodo iñömö oodeoidi näni odömöincönë go guiidinque oodeoidi änänite, ïimaï impa apænebo eñencæmïnimpa, ante apænecä. **20** Eñenique tömënäni, Bitö mönitö weca wantæpiyæ quëwenguïmi, änönäni tömengä Baa änique, **21** wæætë, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Nöwo Eedotadëe iñömö ææmæ bequinque goquënëmo ïmo incæte Wængongui Ao angä ate

botö münitö weca ayæ ate wæætë ocæ ëmænte poncæboimpa. Ñöwo gobo tamëñedäni.”

Äninque Epeto iñömö ñænæ wipodë go guii tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pö ti wææninque Eedotadëe iñömö Itota Codito ingante godongämæ nani pönencabo weca ëñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquia wæicantapa. ²³ Ayæ ate mäniñömö tæönæ quëwëninque wadæ godinque Gadatiabæ adodö godinque Pidiquiabæ tömäo wayömö wayömö cægonte godinque Itota müñæ në tee empote quëwënäni tömänäni ïnänite mäo apænedinque, Mönö ñimpö cædämaï inte tæi piñænte cæcæimpa, ante apænecä ëñeninque tömänäni tæi piñænte entawëninque quëwengadänimpa.

Epeto iñömö Apodo apænecä ëñenänipa

²⁴ Mäniñedë wacä oodeo tömengä ëmöwo Apodo iñömö Equitobæ Adecantodia nani quëwëñömö ëñate pægaingä inte ñöwo Epeto nani quëwëñömö pongantapa. Tömengä iñömö nanguï adinque në ëñenongä inte Wængongui angä ëñente nani yewæmongaïnö ante do ëñeninque waa poni apænecä ïnongäimpa. ²⁵ Mönö Awënë taadö ante apæneyönäni do ëñëningä inte mäniñö ante ædæmö ëwocadinque tömengä, Ëñencædänimpa, ante nanguï apænecantapa. Ayæ Itota nänö cægaïnö ante nö ante odömonte apænecä incæte Apodo iñömö Wäö æpænë nänö guidongaïnonque ante mäningancaque ëñëningä inte mäningancaque ante töingä odömongä ëñenönänimpa. ²⁶ Tömengä ñöwo oodeoidi odömöincönë go guii go guii

cædinque guïñenedämaï inte apænecantapa. Piditida tönö Aquidæ näna gæncaya guiquenë tömengä mänömaï apænecä tæcæ ëñeninque edæ Apodo ingante, Mönatö weca pöe, äna pöñongante, Wængonguï taadö ïimaï ïnompa, ante töingä apæneda tæcæ mä ëñengantapa.

27 Mänömaï cæda ate Apodo wæætë Acayabæ gocæte ante cæyongante tömänäni näni pönencabo tömengä ingante, Waa goe, änänitapa. Ayæ, Acayabæ iñömö Itota ingante në tee empote quëwënäni acædänimpa, ante ïmaï ante cadota ante yewæmönänitapa. Minitö, Apodo pongä adinque tömengä ingante waa cæedäni, ante yewæmöninque tömengä ingante pædæ pönönäni ænte godinque mäo Acayabæ quëwënäni ïnänite pædæ godongä adänitapa. Tömänäni Wængonguï waadete pönö cæcä ate në pönänäni iñönänite Apodo në waa poni apænedongä inte mänïñömö ponte apænedinque tömänäni tönö godongämæ cægacäimpa. **28** Edæ tömänäni ayönäni Apodo oodeoidi ïnänite nanguï wæætedö wæætë apænedinque gomonga apænecä wædänitapa. Tömengä, Mönö Codito æbänö cæquingää, ante Wængonguï angä ëñente näni yewæmongainta adinque mönö ëñengæimpa, angantapa. Ayæ, Itota mänïñö näni yewæmongaïnö baï në cædongä inte näwangä mönö Codito ïnongä ingampa, ante nö apænecä ëñeninque tömänäni ædö cæte wadö ante apænequïnäni.

19

Epeto iñömö Pabodo ponte apænecampa

¹ Apodo ayæ Coodinto iñömö ee ongöñongä Pabodo nänö cægönimæ tæcæguedë äniquidi owëñaque pö Epeto iñömö wæængantapa. Ponte ayongä Itota ingante nè tee empote quëwënäni pancadäniya a ongönäni. ² Adinque tömengä tömënäni ïnänite,

—Minitö pönente bayömini Wængonguü tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æmïnitawo.

Äñongä tömënäni wæætë,

—Iñæmpa mäningä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingantedö ante apænedänipa ëñenguümönii.

³ Ante apænedäni ëñeninqe Pabodo wæætë,

—Iñinque æcänö ëmöwo ante æpænë guimïnitawo.

Äñongante,

—Wäö wodi nänö æpænë guidongaïnö ante guitamönipa.

⁴ Mänömaïnö ante apænedäni ëñeninqe Pabodo wæætë,

—Wäö wodi nänö guidongaïnö ante guigaïmïni inte mïnitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante Wængonguü Awënë gämænö ocæ ëmænte pongaïmïni ïmïnipa. Incæte Wäö wodi, Iincayæ ate nè Ponguingä ingante pönencæmïnimpa, äninquie tömënäni ïnänite æpænë guidongacäimpa. Mäningä iñömö Wäö nänö, Në Ponguingä, änongä iñömö Itota ïnongä ingampa.

⁵ Ante apænecä ëñente wæyönäni Pabodo wæætë mönö Awënë Itota ëmöwo apænedinqe æpænë guidongä guiidänitapa. ⁶ Ayæ tömengä gampocä ongöñönäni Wængonguü Tæiyæ Waëmö

Önöwoca wææ tömënäni baonga guiicantapa. Guiicä ate tömënäni wadäni näni tede baï mä tededinque Wængongui beyæ apænedänitapa.
7 Mäninäni onguñænäni æpænë në guiidënäni ïñömö önompo tipæmpoga go mengää ïnönänimpa.

8 Pabodo apäicä mengää go adocanque pämönque adoyömö quëwëninque oodeoidi odömöincönë go guii go guii cædinque guïñënedämaï apænedinqe, Wængongui Awënë Odeye do pongäimpa, ante apænebo ëñeedani, ante nöingä ante apænecä ëñenänitapa. **9** Apænecä ëñenänöni pancadäniya guiquenë, Wïi pönëinente awædö, ante Baa ãnique Wængongui Awënë taadö ante wïwa tedewënänitapa. Mänömaï tedewënäni ëñente wædinque Pabodo ïñömö émò cæte godinque Itota ingante në tee empote quëwënäni ïnänite ænte wadæ gocantapa. Ayæ ïimö ïñö ïimö ïñö Tidänö nänö apæneincönë go guii go guii cæte apænedinqe Pabodo mäniñömö pö guiidäni tönö guëadö guëa apænedänitapa.
10 Ayæ ménepoga wadepo ganca Pabodo mänömaï cæyongä oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Atiabæ quëwënäni tömänäni mönö Awënë nänö apænedö ante ëñenänitapa.

11 Ayæ Pabodo tönö godongämæ cædinque Wængongui tæï pñænongä inte nanguï cæcantapa.

12 Ìnique tömënäni Pabodo weocoo wadæ cæcadoquincloo incæ padëincoo incæ ænique wënæ wënæ ïnäni ïnänite ænte mämö wo caayönäni waa badänitapa. Ayæ mänömaï cæyönäni wënæidi në wïwa ëwocadäni tömënäni näni në ëwënënänäni tao godänitapa.

13 Mäniñedë oodeoidi Itota ingante pönënämäï

ïnäni incæ pancadäniya wayömö wayömö godinque wënæidi nē wïwa ëwocadäni ïnänite nē wido cädäni ïnönänimpa. Töménäni nämä mä pönëwëninque, Ñöwo Awënë Itota ëmöwo apænedinque mönö wënæ ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wënæidi ïnänite iïmaï änönänimpa. Pabodo nänö nē apænedongä Itota ëmöwo apænedinque botö, Wënæbi tao gobäwe ämopa, änewënönänimpa.

¹⁴ Mänïñedë oodeoidi beyæ, Wængonguï quï, ante nē godongä ñænængä adocanque Etequeba iñongä tömengä wënäni tiæte ganca ïnänitapa. ïnäni iñömö Itota ingante pönënämaï ïnäni incæte adobaï cæcæ cädänitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ cæyönänite wënæ nē wïwa ëwocadongä incæ töménäni ïnänite näemæ tededinque, “Itota ingante do abopa. Ayæ Pabodo æcänö ingää, ante do ëñëmopa. Wæætë mïnitö guiquenë æmïnidö ïmïnii.”

¹⁶ Äñongä wënæ wïwa iñongä ingante nē ëwënenägä inte wiyaëmæ töménäni ïnänite to mäo yao ongöninque bæ tacantapa. Mänömaï cædinque töménäni weocoo gä tadongadinque tæi tæi pangä ate töménäni weocoo ömaadäni inte wepæ taate wædinque oncodo tao wodii wïnönänitapa. ¹⁷ Mänömaï batimpa, ante tedeyönäni Epeto iñömö quëwënäni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ tömänäni ëñëninque ancai guïñente wædänitapa. ïnique mönö Awënë Itota ëmöwo wïi önonque ante tededäni inte tömengä ëmöwo æwocæte bai cædinque, Tæi piñængä inte ëmongampa, ante wædänitapa.

¹⁸ Ayæ nanguï ïnäni ñöwo wede pönente

bardinque adoyömö pöninque tömänäni ëñëñönäni tömënäni näni wënæ wënæ cædïnö ante tömänö ante edonque apænedinque, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wido cædänitapa. ¹⁹ Ayæ idö inte në yewænïnäni incæ pancadäniya adobaï pönente badinque tömënäni näni, Æbänö cæte yewænguïi, ante yewæmöninta incæ adoyömö ænte pöninque tömänäni äñönäni në tänänitapa. Mänintacoo æpodö itædë cædinque padata näni æinta beyæ godonte ænnäni, ante cöwæ ayönäni tincoenta müdo ganca mänimpota näni godonte æninta incæ në tänäni agadänimpa. ²⁰ Mänömaï në pönënäni badinque waa cædäni ïnique mönö Awënë nänö änö ante godömenque wayömö wayömö mäo gode änäni ëñëninque tömengä ingante näni pönencabo incæ yebænninque tæï piiñäni bagadänimpa.

²¹ Mänömaï cædäni ate Pabodo önwënenque pönëninque, Määtedöniabæ ëñacæ godinque botö Acatyabæ ëñacæ godinque Eedotadëe gocæboimpa, ante pönëninque, ayæ, Mäniñömö gote ate Odömä näni quëwëñömö cöwë goquënëmo ïmopa, angantapa. ²² Änique tömengä beyæ në cædäni ïñönänite mënaa ïnate Timoteo tönö Edaato ïnate apænedinque, Määtedöniabæ gote ongöñömina botö Atiabæ wantæ quëwente pömoeda, ante da godongä godatapa.

Epetoidi nanguï Yæ yæ änänipa

²³ Mäniñedë Epeto ïñömö quëwëänäni ïñömö, Itota Taadö mönö wido cæcæimpa, ante nanguï Yæ yæ änänitapa. ²⁴ Tömënäni, Mönitö wængonguïnä Diänä ïnampa, ante onquiyænä ëmönö baï badöningue mäninca weca ædæ wæænte në apænedäni

ïnönänimpa. Töménäni quëwëñömö adocanque Deëmetedio näni änongä ïñömö padata aca podonte në badongä ïnongäimpa. Tömengä ïñömö padatagæ ñeninque aca podonte badöninque, Mïni wængonguinä Diänä ïnante mïni tæiyæ waëmö apæneincö baï impa, ante guiyanconque badonte quëwënongäimpa. Mänömaï badöñongä tömengä töö godongämæ cædäni wæætë wadäni ïnänite godonte ñeninque mänincoo beyæ töménäni godonte ñinta nanguï ñeninque quëwënönänimpa.

²⁵ ïnique tömengä töö në cædäni ïnänite ayæ wadäni adobaï cædäni ïnänite äñete pönäni ate Deëmetedio ïñömö töménäni ïnänite apænecantapa.

“Íñänäni, do eñémipä. Mönö badonte godöninque wadäni näni pönöninta nanguï ñemompa. ²⁶ Ayæ nanguï ïnäni Epeto ïñömö quëwënäni incæ Atiabæ wodo tömämæ quëwënäni incæ iingä Pabodo guiquenë wapiticæ apænecä eñeninque edæ oda cædinque tömengä müñæ godänipa, ante do eñémipä. Tömengä ïñömö, Önompoca badöninca wii wængonguïdi ïnänipa, ante tedecä apa quëwëminii. ²⁷ Mänömaï tedecä beyæ mönö badönö ante wadäni nanguï ïnäni piïnte anguinäni awædö. Ayæ Diänä ñænnænä wængonguinä ïñönante tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önonconque impa, anguinäni awædö. Ayæ godömenque, Mönö wængonguinä Diänä waa poni wængonguinä ïnampa, ante Atiabæ tömäo quëwënäni töö inguipoga tömäo quëwënäni näni waa adönä ïñönante wabänö wapiticæ tededinque godö piïnguinäni badänipa, ante awædö.”

28 Ante Deëmetedio mänömaïnö ante apænecä ëñeninque tömënäni ængui badinque ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguïnä Diänä ñænnænä ïnampa,” ante wæætë wæætë ancaa änänitapa.

29 Mänömaï padata në badönäni Yæ yæ änäni eñente wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni, Quiëmë baï cædänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo pönänitapa. Ponte ayönäni Määtedöniabæ quëwente Pabodo tönö godongämæ në pönïna Gayo tönö Aditadoco a ongöna adinque tömënäni tömëna ïnate bæi ongonte quingæ mäo tömënäni näni aincönë ñænæncönë go guiidänitapa. **30** Pabodo guiquenë mänömaï cædäni ate wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guuidinque apænecæboimpa, ante cæyongante Itota ingante në tee empote quëwënäni wæætë, Wænompa, ante, Go guiidämaï incæbiimpa, ante wææ cædänitapa. **31** Ayæ mänimæ awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi ïnäni inte adobaï mämö tömengä ingante gode änique, Bitö ædö cæte mäniñömö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

32 Ïñonte godongämæ ongönäni guiquenë, Quïnante pömoï, ante wodo tömänäni eñenämaï ïnänitapa. Pancadäniya, ïimaï cæcæimpa, äñönänite wadäni guiquenë, Wadö baï cæcæimpa, ante wæætedö wæætë ante ogæ tededinque nanguï pöni Yæ yæ änänitapa. **33** Yæ yæ äñönäni oodeoidi guiquenë Adecantodo ingante yæcado gö cædäni ongongä adinque godongämæ ongönäni pancadäniya tömengä ingante, ïimaï cæcæimpa, änänitapa. Tömengä guiquenë tömënäni ïnänite

wææ apænecæte ante, Apocænë iedäni, ante baï cædinque pipo pipo cæcantapa. ³⁴ Oodeo ïnongä inte mänömaï cæcampä, ante wædinque tömengä ingante èñenämaï inte tömänäni adoyömö ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä ïnampa,” ante mæa ooda ganca adodö adodö adodö ante nanguï änänitapa.

³⁵ Ayæ ate tömënäni awënë Tequedetadio incæancaa tömënäni ïnänite angä èñente apocænë cæyönäni tömengä, “Epetoidi èñemini. Tömäo quëwënäni mänömaïnö ante do èñenänipa. Mönö Epeto ïñömö quëwencabo mönö wængonguinä Diänä apæneincö né aamö ïmompa. Ayæ tömengä awinca baï yewæmoinca öonædë mönö wæængainca adobaï né wææ cæmö ïmompa, ante adinque tömämæ quëwënäni do èñenänipa cæminii. ³⁶ Mäninö ante nåwangä poni impa, ante adinque, Babæ impa, ante ædö cæte anguinänii. ïnique münitö èñenämaï mïni Yæ yæ änewënö ïmipo cædinque piyænë cæquenemini ïmipipa. ³⁷ ïna mïni bæi ongonte ænte pönöniña ïñömö mönö wængonguinä Diänä apæneincönë guiidämaï ïna inte wënæ wënæ cædämaï ïnapa. Ayæ mönö wængonguinä Diänä ïnantedö ante wii wënæ wënæ ante piiна apa quëwënänii.”

³⁸ “Deëmetedio padatagæ näni badoncabo incæwacä ingante, Wiwa cæbitapa, piiinte wædänitawo. Edæ né apænte näni äincö cöwë wi ænete ongompa. Mänincönë né apænte änäni cöwë ongönänipa. ïnique Deëmetedioidi né näni piiñongä ingante mäniñömö ænte gote änäni èñeninqüe né apænte änäni wæætë tömengä ingante do

apænte anguënënäni ïnänipa. ³⁹ Ayæ apænte änäni, ïiönæ tömämini godongämæ pöedäni, näni änïönæ bayonte mïnitö godömenque pünte änëmïni inte mänïönæ ponte ämiini eñente apænte änäni ate mïnitö piyænë cæquënenmïni iminipa. ⁴⁰ Edæ ñöwoönæ mïni Yæ yæ änewënö ante awënëidi pöinque, Quïnante mänömaï cæminii, ante änönäni wæætë, Quiëmë beyæ cætimpa, ante mönö angæimpa. Töménäni wæætë mönö imonte änique, Mïnitö awënë ingante wido cæcæte ante cæminipa, ante pïnnäni wæcæ wæ.” ⁴¹ Änique godongämæ ponte ongönäni ïnänite tömengä angä gogadänimpa.

20

Määtedöniabæ godinque Pabodo Guidetiabæ go-campa

¹ Mänii Yæ yæ ante näni änewënö ïnque cædäni ate Itota ingante në tee empote quëwënäni ïnänite wæætë änête pöñönänite Pabodo, Mïnitö gancæ pönente godömenque cæcæminimpa, ante godö ædæmö apænecantapa. Ayæ, Ñöwo gobopa, ante Määtedöniabæ gocantapa. ² Godinque tömengä mänïñömö quëwënäni ïnänite, Mïnitö gancæ pönente godömenque cæcæminimpa, ante godö ædæmö apænecä eñenänitapa. Mänömaï nanguï apænedinque tömengä mänimæ tömão cægöningue wayömö mäo wayömö mäo apænecä eñenäni ate Guidetiabæ gote pongantapa. ³ Mänïñömö pöninque mëa go adoque apäicä quëwengantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquïmo, ante tæcæ ñænæ wipodë guiicæ cæyongante wadäni, Oodeoidi

bitö ïmite wænoncæte ante cædänipa ataque. Ante wææ änäni wædinque tömengä, Botö wæætë adodö godinque Määtedöniabæ wodo tebæ gocæboimpa, äninquæ taadonque gocantapa. ⁴ Goyongä tömengä tönö godongämæ godäni iñömö, adocanque Bedea quëwëningä inte Pidido wengä Topatede, ayæ wææ Tetadönica quëwëniña Aditadoco tönö Tegonto mënnaa, ayæ wææ Dedebe quëwëningä Gayo tönö Timoteo mënnaa, ayæ wææ Atiabæ quëwëniña Tiquico tönö Todopïmo mënnaa, mänimpodäni iñänitapa. ⁵ Tömänäni täno godinque Todoa näni quëwëñömö pöninque mönitö wipodë ponguümöni ante ee ongönänitapa. ⁶ Mönitö guiquenë oodeoidi päö yedæ æmpoquï ömæmö iñänäni cænguüönæ iñinquæ baganca Pidipo iñömö quëwëninque wipodë ñænæmpodë go guiidinque wogaa godinque önompo æmæmpoque eönæ gote ate tömänäni weca Todoa pöninque önompo æmæmpoque go mëönaa quëwentamönipa.

Todoä iñömö Pabodo ponte apænecampa

⁷ Tömänäni näni guëmanguüönæ go ate mönitö, Nöwo gäwadecæ bayö Wængonguü itædë impa, ante päö godongämæ cæncæte ante æmongapaa æi wænömänæcapaa æi guiidinque tæ contatamönipa. Pabodo iñömö baänæ ate gocæ cædingä inte æi guii tæ contadinque wantæpiyæ ayaönænëña poni ayæ apænecä eñentamönipa. ⁸ Wænömänæcapaa möni godongämæ eñengoncöne gongapæncade bacoo ti wodönote mæ ongönimpa. ⁹ Adocanque edëningä tömengä emöwo Eotico ayamönecaa tæ contate ongongantapa. Iñinquæ Pabodo wantæpiyæ apæneyongä edëningä iñömö

möwocodë nanguï möinente ayæ wangæ monte wænömënæcapaa ongöninque yæipodë tæ go wæængantapa. Go wæænte do wængä adinque tömengä ingante yao ongonte mänänitapa. ¹⁰ Näñe wænte öñöñongä Pabodo yæipodë wææninque, Quëwencæcäimpa, ante cædinque wïni ænte pæ mangantapa. Ayæ né pönémöni möni caipæ ïmönite apænedinque,

—Mii quëwengä ingampa. Guïñente wædämaï ïedäni, angantapa.

¹¹ Änique Pabodo wæætë adodö æmongapaa ædinque päö ænte pä ænte mönitö tönö godongämæ cæninque wantæpiyæ godömenque apænecöñongä edæ ñää batimpa. Ñää ba ate Pabodo ñimpo cæte wadæ gocantapa. ¹² Ayæ, Edëningä müingä quëwengampa, ante ænte wadæ godinque tömënäni wampo pönënинque nanguï togadänimpa.

Ömaaque godinque Pabodo Müideto ganca pongampa

¹³ Pabodo guiquenë taadonque gocæ cædinque mönitö ïmönite apænecantapa. Minitö wipodë ñænæmpodë go guiidinque mäodämæ wipodenque godämæ goyömïni, botö ömaaque näñe tebæ pömoedäni. Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömïni botö iñömö ömaaque pö adopodë guiibo ate gocæimpa, angä Ao ante mönitö tåno go guii tæ contadinque öme tagamönimpa. ¹⁴ Mänömaï godinque Atönö iñömö pö wäi wocænte owoyömöni tömengä ömaaque pö bee tënique ñænæ wipodë adopodë pö guuite tæ contacä ate mönitö godongämæ

wogaa godinque Mütidëne näni quëwëñömö pontamönipa. ¹⁵ Mäniñömö wäi wocænte monte ate ñää ba wogaa godinque mönitö Quiyo ganca pöninque waönæ ate wodo pænta godinque wæætë Tämo iñömö pömönique go Todoguidio iñömö pömönique go iñabæ guingä ate Müideto pontamönipa. ¹⁶ Edæ, Ææmæ Pentecotee näni änömæ botö bequinque Eedotadëe eyepæ poncæte ante quingæ goquëñëmo ïmopa, ante do äningä inte Pabodo ñöwo, Atiabæ wantæpiyæ ongöninque ædö cæte Eedotadëe eyepæ pömaïmoo. Ante pönente wædinque, Epeto iñömö ti wæænämäi yaatænque gocæboimpa. Äñongä mönitö tömengä tönö Epeto wodo tebæ godinque Müideto iñömö pontamönipa.

Epeto iñömö né Picænäni ïnänite Pabodo apænecampa

¹⁷ Mänii wipo ñænæmpo Müideto iñömö wogaa pö wäi wocæ ate ti wææninque Pabodo wadäni ïnänite da godöninque, Minitö Epeto iñömö tömæwæ æidinqe Itota Codito ingante né godongämæ pönënäni weca godinque tömënäni ïnänite né aadäni Picænäni ïnänite äñete pöedäni. ¹⁸ Angä äñete pönönänite tömengä, “Botö Atiabæ mä ponte quëwëninque botö goganca æbänö münitö weca waa cæte quëwëñömoi, ante do éñemënipa. ¹⁹ Edæ oodeoidi, Wænoncæ, änäni éñeninque nanguï guïñente wæbo incæte botö, Önömoque bai ïmopa, ante pönëninque Wængongui beyænque nanguï cædinque Ca ca wædinque ee cætabopa. ²⁰ Ìnique botö, Minitö beyænque quïnö waa inguïi, ante pönëninque pæ wëenedämaï inte do apænebo

ëñëmïnitapa. Ayæ edæ tömänäni ayönäni odömonte apænedinque botö wacönë mäo wacönë mäo go guiidinque apænebo ëñëmïnitapa. ²¹ Ayæ pancamïniya oodeoidi iñöminite pancamïniya guidiegoidi iñöminite botö tömämïni ïmïnite apænedinque iïmaï ante apænetabopa. Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante pönente wædinque Wængonguï gämäenö pöninque mönö Awënë Itota Codito ingante pönencämïnimpa, ante ämo ëñëmïnitapa. Mänömaï tömää cætabopa, ante do ëñëmïnipa."

²² "Ñöwo guiquënë Wængonguï Önöwoca angä ëñëninque Eedotadëë gocæboimpa. Mäniñömö pöñömote quïëmë baï bacæimpä, ante pönente wædimö incæte ee gocæboimpa. ²³ Önonque botö ñöwo wayömö wayömö näni quëwëñömö pöñömote wadäni Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö apænecä ëñënäni inte do botö ïmote iïmaï ante wææ änänipa. Bitö tee mönete nanguï caate wæquinque Eedotadëë gobipa, änäni ëñëninque mäninque ante ëñëmopa. ²⁴ Incæte, Wængonguï waadete pönö cædinque nänö cægaïnö ante watapæ apænedinque bitö, Nö poni impa, ante apænebi ëñencädänimpa, ante mönö Awënë Itota doyedë botö ïmote angacäimpa. Iñinque tömengä nänö anganca iñinque cæcæte ante cæyömote wænönäni wæmo incæte botö, Godömenque inguiipoga quëwenguëñëmo intabopa, ante wædämaï incæboimpa. Ayæ pogodo gote baï botö goquïnö tömänö gocæte ante nanguï cæcæboimpa, ämopa," ante Pabodo apænecantapa.

²⁵ Ante apænedinque tömengä ayæ godömenque

apænecantapa. “Botö, Mönö Awënë Odeye do pongäimpa, ante apænedinqe wayömö mäo wayömö mäo apænebo eñéminitapa. Idæwaa apænebo eñénimini inte münitö ñöwo aemæwo botö awinca amïnipa. ²⁶ Mänömaï beyæ botö ñöwoönæ apænedinqe münitö ïmînite iïmaï ämopa. Botö, Quëwencæmïnimpa, ante cædinque ancaa apænebo incæte pancadäniya tömënäni näni wii eñénö beyænque wentamö mongænte näni wænguinque goyonäni botö wæætë mäninö beyæ wentamö mongænämäi imopa. ²⁷ Wængonguü, iïmaï cæbo bacæimpa, ante näö änö ante botö iñömö edæ pæ wëenedämäi inte münitö ïmînite tömänö edonque poni apænebo eñéminitapa.”

²⁸ “Münitö iñömö edæ nämä wææ aadinque waa cæte quëwëedäni. Wængonguü Önöwoca münitö ïmînite äninquæ, iïnäni cæningäidi baï iñänipa, ante näö në angaïnäni iñönänite münitö wæætë në aamini iñomini inte tömënäni iñänite ædæmö wææ aaedäni. Mönö Awënë Codito ingante näni godongämæ pönencabo iñänite æncæte ante tömengä nämä wepæ godonte ængä ate Wængonguü quïnäni bagadänimpæ cæmïnii. Münitö tömënäni iñänite në aamini inte waa aaedäni. ²⁹ Edæ botö do eñémopa. Babæidi gawæi ecate ade cænäni amïnipa. Edæ botö émö cæte gobo ate waodäni incæ babæidi cædäni mïni abaï adobaï wénæ wénæ cædinque mïni pönencabo iñomînîte ata cæpodämäi incædänimpæ. Tömënäni babæ wapiticæ änäni eñéninque mïni cabø incæ pancadäniya eñenämäi badinque wadæ godäni wæcæmïnimpa. ³⁰ Ayæ tömëmïni mïni pönencabo incæ pancadäniya, Mönitö

miñæ poncæmïnimpa, ante cædinque babæ wapiticæ odömoncædänimpa cæmïnii. ³¹ Edæ wææ cædäni. Botö, Mänömaï bacæimpa, ante wadepo mënepoga go adodepoque ïñonte itædë incæ woyowotæ incæ ñimpø cædämaï inte Ca ca wædinque mïnitö tömämïni ïmïnite apænebo ëñenömïnimpa. Mänömaïnö ante pönëedäni,” ante Pabodo apænecä ëñenänitapa.

³² Änique tömengä, “Íñänäni, botö mïnitö ïmïnite Wængonguï nempo ñöwo ëmö cæte gobo tamëñedäni. Tömengä waadete nänö pönö cædïnö ante möni apænedö ante ëñente ëwocamïni ïñomïnite tömengä mïnitö ïmïnite godongämæ cæcä ate tæi piñænte bacæmïnimpa. Ayæ Wængonguï quïmöni tömämöni töön mïnitö adocabomïni bayömïnite tömengä eyepæ da pönongä ate mïnitö mönitö töön godongämæ æncæmïnimpa. ³³ Botö ïñomö aebänö quëwëmoï aedäni. Edæ wacä quï tiguitamö incæ oodo incæ weocoo incæ, Botö quï bacæimpa, ante cöwë æinënämaï ïnömoimpa. ³⁴ Edæ tömëmo önompoca botö cædïnö beyænque quïëmë aenguënëmo ante eyepæ æninque quëwëñomoimpa. Ayæ botö töön godongämæ cædäni näni aenguënëno ante adinque adobai botö tömëmo önompoca cædïnö beyænque æninque tömënäni ïnänite da godö da godö cæbo æninque quëwëñönänimpa. Mänömaï botö cædïnö ante do ëñemïnipa. ³⁵ Mönö Awënë Itota incæ ïimaï ante apænegacäimpa. ‘Mäinc oo æninque mönö wædænque tomompa. Wæætë wacä ingante pædæ godöñinque mönö nanguï toquinque impa.’ Ante Itota nänö apænegaïnö ante pönëninque

botö, Mänömaïi mönö önompoca nanguï cædinque æninque wadäni né ænguënënäni ïnänite mönö pædæ godongæimpæ, ante münitö ïmînite cöwë odömonte apænebo ëñëmînitapa.”

³⁶ Mänömaïnö ante iïnque apænedinque Pabodo tömënäni tönö da guicapodinque Wængonguï ingante apænecantapa. ³⁷ Ayæ tömënäni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongämæ goto pöinque tömengä ingante yaagö yaagö cædänitapa. ³⁸ Tömengä nänö, Botö ïmote æmæwo amïnipa, nänö änïnö beyæ godömenque nanguï wædänitapa. Ayæ tömengä ingante ñænæ wipo ganca ænte mäodäni gogacäimpæ.

21

Pabodo Eedotadëë gocampa

¹ Mönitö tönïñadäni tönö godongämæ wægöninque Pabodo tönö möni goquincabo ïñömö, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Ñöwo gomönipa, ante tömënäni ïnänite èmö cæte godinque mänimpodë go guiidinque mönitö töingä wogaa godinque Coto näni quëwëñömö ponte tömæwæ æite monte ate ïmö ate Ododata gomönique go Patada näni quëwëñömö pontamönipa. ² Patada ïñömö pö ti wæænte ayömöni, Wipo ñænæmpo Pénitia goquimpo impopa, ante adinque mänimpodë go guiidinque wogaa gotamönipa. ³ Wogaa godinque dipæmæ ïnö gomö ayömöni wää tëiwænë Tipidebæ a ongö adinque tæcæpæ ïnö wodo tebæ wogaa gomönique go Tidiabæ pontamönipa. Ayæ ñænæmpo möni goimpo Tido

iñömö mäinc oo öwääquü impa, ante eñeninque mönitö mäniñömö adobai ti wææntamönipa.

⁴ Ti wææninque mönitö tömänäni quëwëñömö ponte ayömöni Itota ingante në tee empote quëwënäni a ongönäni adinque mönitö önompo æmæmpoqe go mëonaa iñonte tömänäni tönö godongämæ quëwentamönipa. Tömänäni guiquenë, Wængonguü Tæiyæ Waëmö Önöwoca apænecä eñeninäni inte Pabodo ingante, Bitö wæquinque Eedotadëe iñömö gocæ cæbipa, ante wææ änänitapa. ⁵ Mänömai ante wææ änäni eñemöni incæte mönitö, Mänimpoönæque quëwenguëñemöni intamönipa, ante adinque wadæ gotamönipa. Iñinque tömänäni näni quëwëñömö yabæ iñö tömänäni näni wencabo tömänäni ænte mäodäni godinque mönitö ëmönaiya pöninque godongämæ da guicapodinque Wængonguü ingante apænetamönipa. ⁶ Apænete ate mönitö, Gomönipa, äninque go ñænæ wipodë adopodë guiidinque wogaa gocæ cæyömönite tömänäni wæætë, Waa goedäni, äninque ocæ ëmænte tömänäni oncö godänitapa.

⁷ Mönitö iñömö Tido iñömö wadæ tao wogaa godinque Todëmaida iñömö pö tömæwæ æidinque mäniñömö näni pönencabo ïnänite adinque mönitö, Pömönipa, äninque tömänäni tönö adoönæque quëwentamönipa. ⁸ Iïmö ate wadæ godinque Tetadea näni quëwëñömö pöninque Pedipe oncöñë pö guuite quëwentamönipa. Wëenëñedë Itota näñö në ëmiñænäni, Mönö pönencabo beyæ ante në cædäni tiæte ganca ïnäni incædänimpaa, ante näni Tiæte änönäni iñönäni adocä Pedipe

tömänäni näni pönencabo beyæ ante nẽ cæcä ïnongä inte Codito waa pöni näno pöno cægaïnö ante nẽ apænecä ïnongäimpa. ⁹ Tömengä wënäni baquedänique mengää go mengää iñönänite Wængongui Önöwoca pöno cæcä ate tömänäni Wængongui beyæ nẽ apænedäni ïnönänimpa. ¹⁰ Mönitö Pedipe weca tæönæ quëwëmöni ate wacä onguïñængä tömengä èmöwo Agabo Wængongui beyæ nẽ apænedongä inte Oodeabæ quëwente wææ pongantapa. ¹¹ Mönitö weca pöninque tömengä Pabodo pacadeyænta æninquem nämä önompo goti wimpote wæi önöwa goti wëwadinque iïmaï ante apænecantapa.

—Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca botö ïmote æbänö ante apænecää, ante apænebo èñeedäni. Oodeoidi Eedotadëe nẽ quëwënäni iñömö iï pacadeyænta nẽ èadingä ingante mänömaï goti wïnique oodeoidi ïnämaï ïnäni nempo pædæ godönäni æncædänimpa, ante do apænecä èñëmopa, ante Agabo apænecantapa.

¹² Mänömaï apænecä èñeninque mönitö Tetadea quëwënäni tönö Pabodo ingante wææ wææ apænedinque, Eedotadëe godämäi ïmawe. ¹³ Ante wææ äñömönite Pabodo wæætë,

—Minitö iñæmpa Ca ca wæmïni èñente wædinque wætawente awædö. Edæ Eedotadëe goyomote bæi ongonte goti wïnäni incæte wænönäni wæmo incæte botö iñömö ñimpo cædämäi inte mönü Awënë Itota èmöwo beyænque cöwë gocæboimpa.

¹⁴ Ante mänömaï apænecä èñeninque mönitö ancaa wææ äñömönite Pabodo, Cöwë gocæboimpa, ante ñimpo cædämäi inte angä wædinque mönitö

wæætë edæ, Wængonguï nänö änö baï bacæimpa,
ante adinque mönitö ee ate pæ wëënetamönipa.

15 Ìnique mänimpoönæ mäniñömö quëwëninque,
Ñöwo mönö Eedotadëe gocæimpa, ante cædinque
Pabodo tönö godongämæ ee gotamönipa.
16 Goyömöni Tetadea iñömö quëwënäni inte Itota
ingante në tee empote quëwënäni pancadäniya
mönitö tönö godongämæ godinque, Näatöö oncönë
owocæmünimpa, ante mäninganca ænte mämönäni
pö guiitamönipa. Tömengä iñömö wää tëïwænë
Tipidebæ në quëwëningä inte dobæyedë Itota
nänö në èmifñængä badingä inte quëwënongäimpa.

Tantiago weca Pabodo èñacæ gocampa

17 Tömengä oncönë pö guii mömönique go
Eedotadëe pöñömöni mäniñömö quëwente në
pönënäni iñömö, Waa pöminí amönipa, ante
todänitapa. **18** Ayæ ïimö ate Pabodo tönö
godongämæ möni poncabo Tantiago weca
èñacæ gotamönipa. Tömengä weca pöñömönite
në pönënäni ïnärite në aadäni në Picænäni
tömänäni adoyömö pönänitapa. **19** Adinque Pabodo,
Waa quëwëmïni, änique godömenque ïimaï ante
apænecantapa. Mëmöidi èñeedäni, änique,
Botö oodeoidi ïnämaï ïnäni weca gote cæyömote
Wængonguï ïmaï godongämæ waa cæcantapa, ante
Wængonguï nänö cædïnö ante tömengä adodö
adodö ante apænecä èñenänitapa. **20** Èñenique
në aadäni Picænäni guiquënë, Wængonguï, Bitö
waa pöni cæbitapa, ante godongämæ watapæ
apænedänitapa. Ayæ Pabodo ingante wæætë
apænedinque,

—Biwī ëñëmi. Oodeoidi æpodö müido ganca ïnäni ñöwo do pönente badäni abitapa. Tömänäni ïñömö Wængongui nänö wææ angaïnö ante tömänäni ëñente cöwë cædäni abitawo. ²¹ Ayæ edæ bitö Pabodobi wënæ wënæ cædämaï ïñömite wadäni bitö ïmitedö ante babæ wapiticæ godö oodeoidi ïnänite iïmaï ante tedewänäni ëñenänipa. Tömänäni, Pabodo wayömö wayömö godinque oodeoidi wabæca quëwänäni ïnänite bee tente odömöninque iïmaï ante apænecampa, ante tedewänäni. Pabodo, Minitö wënäni ïnänite eö togænämäï ïedäni, änique, Dodäni näni angaïnö müni ëñenö ante ñimpo cædäni, ante änewengampa, ante tedewänäni. Ayæ godömenque änique, Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante wido cædäni, ante Pabodo änewengampa töö. Ante tömänäni bitö ïmitedö ante babæ ante tedewänäni. ïñæmpa bitö mänömaïnö ante änämäï ïñömite tömänäni oodeoidi ïnänite babæ ante apænedäni ëñenänipa cæbii. ²² ïnique, Pabodo do pongäimpa, ante oodeoidi do ëñenguïnäni ïnäni, ante pönente wædinque mönitö ñöwo, Æbänö cæte wææ cæquïi, ante wæmönipa. ²³ ïnique, Pabodo nö cæcä iñongante wadäni babæ wapiticæ tededänipa, ante oodeoidi ëñencædänimpa, ante wææ cædinque bitö iïmaï cæcæbiimpa ämönipa.

“Pabodo ëñëmi, änänitapa. Mönitö weca onguïñænäni mengää go mengää ïnäni ñöwo ongöninque, Wængongui beyænque ante cöwë cæcæmönimpa, ante né änänäni inte tömänäni näni änïnö baï iïnque cæquïnäni ïnäni. ²⁴ Tömänäni, Mönitö änïnö ante do iïnque cædïmöni inte wentamö mongænämäï ïmöni acædänimpa, ante

cædinque, Wængonguï qui, ante godoncæ cædänipa. Ìninque bitö iñömö mänänäni ìnänite ænte godinque tömänäni tönö godongämæ, Wængonguï qui, ante godöe. Ayæ bitö eyepæ pædæ godömi æninque tömänäni näni godonguënencoo godonte æninque, Wængonguï qui, ante godöninque tömänäni ocagüi tömanguï ocää pöni ëö tocate incædänipa. Bitö mänömaï tömänäni tönö iñacabo cædinque Möitee wodi näno angaïnö baï cæbi adinque oodeoidi wæætë, Æ, Pabodo nö cæcä iñongante wadäni iñömö babæ wapiticæ tededänipa, ante èñencædänipa,” ante në Picænäni änänitapa.

25 “Ayæ oodeoidi ìnämaï ìnäni guiquenë në pönänäni badinque æbänö cæquenënäni ìnänipa, ante pönente wædinque mönitö do godongämæ pönëninqe tömänäni ìnänite üimaï ante yewæmontamönipa. Wadäni, Wængonguïdi qui, ante cængüi näni cönönincoo ante münitö cænämaï gomö aedäni. Wepæ owemöingä adinque cæningä ñë wimencate wæningä adinque cænämaï iedäni. Ayæ nänoogængä ìnämaï iñongante münitö godö guëa mönämaï iedäni, ante do yewæmontamönipa,” ante në aadäni Picænäni Pabodo ingante apænegadänipa.

Wængonguï oncönë Pabodo ingante bæi ongönänipa

26 Ìmö ate ñäö bayonte në aadäni Picænäni näni änïnö baï èñente cædinque Pabodo mengää go mengää ìnäni ìnänite ænte mäocä gote cæyönäni tömengä näno tæiyæ waëmö baquinque ante tömänäni tönö Möitee wodi näno wææ angaïnö ante èñente cæcantapa. Mänömaï

cædingä inte tömengä Wængonguü oncö ñænæncö yabæcönë go guiidinque mäniñömö cædäni ïnänite apænedinque, Mönitö adoque Wængonguü itædë go ate Möitee wodi nänö angaïnö ïnque cæmöni ate ïnäni iñömö, Wængonguü qui, ante baö pædæ pönönäni æninque tancæmïniimpa, ante Pabodo töménäni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ önompo æmæmpoque go mëönaa nänö änimpooñæ wodo ïnque ba ate oodeoidi Atiabæ quëwente né pöninäni guiquenë Wængonguü oncö ñænæncö yabæcönë ponte ayönäni Pabodo a ongongä. Adinque mäniñömö önonque ongönäni ïnänite, Mönö püinte cæcæimpa, ante änäni eñeninque ïnäni wæætë ænguü badänitapa. Ayæ Pabodo ingante bæi ongonte, ²⁸ aa pedinque tömengä ingante né pünte änäni iñömö, “Idægoidi cöwä aedäni” ante, “Iingä ingampa cæmïni. Pö godongämæ cædäni. Tömengä inguipoga tömão godinque tömämæ quëwénäni ïnänite mäo apænedinque ïimaïnö ante tedewengampa. Idægoidi wënæ wënæ cædäni ïnänipa, ante cöwë ännewengampa. Wængonguü oncö ñænæncö incæ önonconque impa, angampa. Ayæ Wængonguü nänö wææ angaïnö ante mönö eñenämaï ingæimpa, ante tömengä ännewengampa töö. Ayæ iñömö oncö tæiyæ waëmö oncö iñonte tömengä wæætë guidiegoidi ïnänite ænte mämö iincönë guiidinque otænë öñö baï cæcantapa cæmïni,” ante püñänitapa.

²⁹ Do edæ wacä Todopïmo iñömö Epeto iñömö quëwëningä inte Eedotadëe pöninque Pabodo töö cægöna ïnönäimpa. Mänömaï guëa cægöna adinque oodeoidi, Æ, iingä oodeocä ïnämaï iñongante Pabodo do Wængonguü oncö ñænæncö

yabæcönë ænte mämongä wääñë guibaingampa, ante wawique pönënique mäninö ante wapiticæ apænedänitapa.

³⁰ Mänömaï ante änewënäni ëñënique Eedotadëe quëwënäni tömäo ïñömö Yæ yæ änique pogodo pönänitapa. Ponte Wængonguü oncö ñænnæncö yabæcönë mäo pö guiidinque Pabodo ingante bæi ongonte änique oncodö wëä mantao godinque odemö do tee mönedänitapa. ³¹ Ayæ godömenque, Wænongæimpa, ante tæcæ cæyönäni adocanque mæi odömäno tontadoidi awënë cömantante ingante apænecantapa. Eedotadëe tömäo Yæ yæ änique pogodo pönänipa cæbii. ³² Ante mæi angä èñente wædinque awënë cömantante ïñömö tontado capitäöidi tontadoidi ïnänite, Pöedäni, änique në Yæ änäni weca pogodo wææ do pönänitapa. ïnique awënë cömantante tönö tontadoidi do wæænte pönänipa, ante adinque wadäni wæætë Pabodo ingante në tæi tæi päninäni inte ñöwo ñimpo cædinquæ ee adänitapa. ³³ Pabodo weca pöninque awënë cömantante angä èñënique tontadoidi wæætë Pabodo ingante bæi ongöninque yaëmengö mémëña goti wïnänitapa.

Awënë cömantante ïñömö, Aæcänö ingäi, ante ayæ, Quïnö wënæ wënæ cæcäi. ³⁴ Äñongante pancadäniya, ïimaï cæcantapa, änönäni wadäni wæætë, Wïi ïimaï wadö cæcantapa, änique wææ wææ änönänite tontadoidi awënë cömantante ïñömö, Nöingä ante æbänö cæte ëñenguimoo, ante wædinque tontadoidi ïnänite angä èñënique Pabodo ingante tömänäni wææ cæte ïñömö ænte mæicæte ante cædänitapa. ³⁵ Aente godinque tewaimpa ganca tæcæ pöñongante godongämæ

ongönäni godömenque ænguï badinque wïwa cæcæ cædäni wædinque tontadoidi wæætë Pabodo ingante wææ cædinque önonancapæ ængö cædinque adilmongä næænte mæidäni tewaimpaæ icantapa.
36 Ayæ tömänäni edæ tee empote pönäni iñömö Yæ yæ äninquæ, “Cöwë wido cæcæimpa,” ante ancaa änänitapa.

Pabodo nämä wææ apænecampa

37 Wææ cætiñömö tæcæ mangui guiicæte ante cæyonäni Pabodo iñömö tontadoidi awënë cõmantante ingante apænedinqe,

—Bitö Ao ämi eñente ate botö adodeque bitö ïmite apænecæboimpa.

Äñongante,

—Iñæmpa bitö guidiego tededö tedebi ïmitawo. **38** Bitö iñæmpa equitobi iñomi inte edæ doyedë, Wido cæcæimpa, ante cædinque në, Wænongæimpa, ante näni änincabo iñönänite coatodo müido ganca iñäni iñänite önomæca ænte mäobi godänitapa. Botö ayömo bitö adobi ïmitapa töö.

39 Äñongante Pabodo wæætë,

—Iñæmpa botö waobo eñagaïmo inte oodeobo iñomo ïmopa. Botö wii önoñömonque eñagaïmo ïmopa. Tiditiabæ Tadoto näni nanguï quewëñömö eñagaïmo ïmopa cæbii. Ao ämi ate botö iñäni iñänite apænebo eñemañänipa.

40 Äñongante Ao angä ate tewaimpaæ adiyæ gongæninque godongämæ ongönäni iñänite Pabodo, Apocænë iedäni, ante baï cædinque compo compo cæcä. Adinque tededämaï ongönäni ate

tömengä ebedeoidi näni tededö tededinque iïmaï ante apænecä ëñenänitapa.

22

¹ “Botö töniñamäni ïmäni ëñeedäni. Botö wæmpomäni ïmäni botö nämä wææ apænebo ëñeedäni.”

² Ante Pabodo ebedeo tededö apænecä ëñeninqe tömänäni, Æ mönö tededö apænecampa, ante wædinque godömenque ëamonca nöwæ ongöñönäni tömengä iïmaï ante apænecantapa.

³ “Botö iñömö oodeobo ingaïmo ïmopa. Tiditiabæ Tadoto iñömö ëñagaïmö inte botö Eedotadëe ponte pægaboï aedäni. Iñömö pædinque Gämadiedo næ odömongä weca adïmo inte botö mönö mæmæidi näni wææ angaïnö ante aðæmö ëñeninqe adodö ante ëñente cæte pægaboimpa. Minitö, Wængongui beyæ ante mönö cöwë cæcæimpa, ante ñöwoönæ cæminipa. Minitö cæmäni baï botö adobaï Wængongui beyæ ante cæcæte ante cöwë nanguï cædinque quëwengaboimpa. ⁴ Ìnique, Itota öönædë godö Taadö baï ingampa, ante næ pönënäni ïnänite botö, Pämo wæncædänimpa, ante togænte pangaboimpa. Onguiñænäni incæ onquiyænäni incæ tömänäni ïnänite bæi ongöñinqe botö wadäni nempo pædæ godömo æninqe tömänäni wæætë næ pönënäni ïnänite mäo tee mönedäni wægadänimpa.”

⁵ “Mänömaï cædinque botö, Godömenque Daämaco iñömö godinque botö, Taadö, ante næ pönënäni ïnänite bæi ongonte goti winte adodö Eedotadëe iñömö ænte mämö pædæ godömo æninqe awënëidi wæætë tömänäni ïnänite

pänäni wæcædänimpa, ante cætabopa. Mänömaï cæcæte ante cæbo adinque, Wængonguï quiï, ante në godongä ñænængä pöni ïnongä tönö në aadäni näni Picæncabo tönö Ao änique, Mönitö töniiñadäni Daämaco iñömö quëwëñäni acædänimpa, ante cadota ante yewæmönäni ænte gotabopa. Ìnique, Botö æbänö cæboo, ante në agaïnäni inte awënëidi incæ edæ, Pabodo näwangä angampa, ante ñöwo në apænequëñenäni ïnänipa,” ante Pabodo angantapa.

*Botö wëenë pönëwengaïnö ante ñimpo cædinque
wadö ante pönëmopa, ante Pabodo apænecampa
(Näni Cægaïnö 9.1-19, 26.12-18)*

⁶ Änique Pabodo, ïimaï cægaboimpa, ante godömenque apænecantapa, “Botö taadö godinque tæcæbæcä iñonte Daämaco obo ponte ayömote öönædë iñontobæ ñäö botö weca pö godongämæ guïnæ gongæ ate wædinque,⁷ botö guidömëmæ tæ go wææntabopa. Ayæ ëñëñömote, ‘Taodo, Taodo. Botö ïmote quïnante togænte pämii.’⁸ Äñongante, ‘Awënë, æbidö iñomi ïmii.’ Ante wæyömote tömengä, ‘Itota Näatadeta quëwëñimo inte mänümodö bitö në togænte pänömo ïmopa,’ ante apænecantapa.
⁹ Mänömaï apæneyongä botö tönö godongämæ godäni guiquënë ñäö gongænque adinque botö ïmote në apænecä nänö tededö ante ëñenämaï ïnänitapa.¹⁰ Botö iñömö, ‘Awënë, quïnö cæquëñëmo ïmoo, ante ämi ëñëmoe.’ Äñömote mönitö Awënë wæætë, ‘Bitö ængæ gantidinque Daämaco iñömö goe. Botö, Taodo ïimaï cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daämaco iñömö në quëwengä ingante do apænebo ëñengampa cæbii. Bitö Daämaco iñömö

gote ongöñömi tömengä wæætë bitö ïmite apænecä ëñente cæcæbiimpa,’ angantapa. ¹¹ Ayæ ñäö gongæ adinque botö bee wodömonte baï bayömote botö tönö godongämæ godinäni wæætë töö æmænte Daämaco iñömö mäodäni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

¹² Mänömaïnö ante apænedinque Pabodo godömenque apænecantapa. “Mäniñömö gote ongöñömo wacä tömengä ëmöwo Änäniya botö weca pongantapa. Tömengä iñömö Wængongui ingante guïñente wædongä inte dodäni näni wææ angaïnö ante cöwë ëñente cæcä ïnongäimpa. ïnique oodeoidi mäniñömö quëwënäni tömänäni tömengä ingante waa adönänimpa. ¹³ Tömengä iñömö botö weca pö næ gongæninque, ‘Taodo, bitö botö biwi ìmi, ñöwo waa bamonte ae.’ Tæcæ äñongante botö æmö adinque tömengä ingante waa atabopa. ¹⁴ Tömengä ayæ apænedinque, ‘Mönö mæmæidi Wængongui incæ, Botö æbänö cæquimo ïmoo, ante botö pönente angaïnö ante bitö ëñencæbiimpa, ante cædinque bitö ïmite apænte ængampa. Ayæ, Mönö nö cædongä ingante tömëmi acæbiimpa. Adocä apænecä ëñencæbiimpa, ante cædinque Wængongui bitö ïmite do apænte ængampa. ¹⁵ ïnique në adimi inte në ëñëmi inte bitö iñömö edæ bitö adinö ante bitö ëñeninö ante, Näwangä impa, ante tömämæ quëwënäni ïnänite mäo apænebi ëñencædänimpa. ¹⁶ Ñöwo iñömö quïnante a ongomii. Ængæ gantidinque Itota ëmöwo apænedinque, Wënæ wënæ botö cædö pönö ñä mënongabi quëwëmoe, äñique æpænë guïie.’ Ante Änäniya angä ëñeninque botö æpænë guïtabopa,” ante

Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodö Eedotadëe pontabopa. Ayæ Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guiidinque Wængongui ingante apænedinque botö ate baï cæwënente ayömö, ¹⁸ mönü Awënë botö ïmote iïmaï ante apænecantapa. ‘Bitö botö ïmote ante nö apænebi incæte iïnäni ëñenämäi iïnäni inte Baa anguïnäni iïnänipa cæbii. Ñöwo Eedotadëe quingæ wodii tao gobäwe.’ ¹⁹ Äñongante botö, ‘Awënë ëñëmi, antabopa. Oodeoidi odömöincönë wacönë wacönë go guiidinque botö bitö ïmite në pönënäni iïnänite mäo tee mönedinque tæi tæi pänimo ïmopa. Mänömaï impa, ante iïnäni do ëñenänipa. ²⁰ Ayæ, Itota incæ näwä Awënë ïnongä ingampa, ante në apænecä iïnongante Etebä wodi ingante wænönäni wæñongä botö edæ Ao änique në wænönäni weocoo aate a ongontabopa, ante tömënäni do agaïnäni inte botö ïmote waa aquïnäni iïnänipa.’ ²¹ Ante wææ apænebo incæte Wængongui Awënë wæætë, ‘Ñöwo goe, ämopa, angantapa. Gobæ oodeoidi iïnämaï iïnäni weca bitö ïmite da godömo gocæbiimpa,’ ante da godongä gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo tontadoidi awënë cõmantante weca on-gongampa

²² Pabodo, Oodeoidi iïnämaï iïnäni weca angä gotabopa, ante nänö apænedi ganca godongämæ ongönäni ëñëe gönänitapa. Wæætë mänïne apænecä ëñente wædinque tömänäni yedæ änique, “Oodeoidi iïnämaï iïnäni weca godingä iïnömö edæ

quëwënämaï inguënengä awædö. Tömengä ingante mönö wo ëwengæimpa.”²³ Äninque tömenäni godömenque ænguü badinque Yæ yæ änique nämä weocoo yabæcooque gäni tadongadinque wancæ wancæ cædinque onguipo guidimö ö änique wo ñæntodö wo ñæntodö ancaa cædänitapa.²⁴ Mänömaï ænguü bate wënæ wënæ cædåni adinque tontadoidi awënë cömantante angä èñenique Pabodo ingante wææ cæte iñomö manguidäni guiicantapa. Ayæ, Quïnö wënæ wënæ cæcäi ante piïnte änänii, ante èñencæte ante tontadoidi iñänite apænedinque, Minitö cöwë cædinö baï cædinque tæi tæi pämïni caate wædinque Pabodo tömää tömengä cædinö edonque poni apænecä èñencæboimpa, angantapa.²⁵ Èñenique tömengä ingante pancæte ante ñæmontaimenca tæcæ goti wïnique ñö cæyonäni Pabodo iñomö tontado awënë capitää mäniñomö ongongä ingante apænedinque,

—Iñæmpa apænte änämaï iñönäni botö odömäno onguïñæmo iñomote quïmæ pâwemïii. Mänömaïnö cædinque minitö awënëidi näni wææ angainö ante dicæ èñente cæminiyaa.

²⁶ Äñongä capitää wæætë awënë cömantante weca godinque,

—Iingä iñomö odömäno onguïñængä iñongä ingä ataque. Nöwo æbänö cæquimii.²⁷ Angä èñente wædinque cömantante iñomö Pabodo weca poniisque tömengä ingante,

—Bitö näwangä odömäno onguïñæmi iimitawo.

Äñongante Pabodo,

—Ao, bitö ä baï botö mänïmodö ïmopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apænecä ëñëninque cömantante wæætë,

—Botö guiquënë odömäno ïnämaï ëñagaïmo inte mänïnö bacæte ante cædinque nanguï godömo ñenique odömänoidi wæætë botö ïmote, Odömänobi ïmipa, ante yewæmönäni bagaboimpa.

Apænecä ëñëninque Pabodo wæætë,

—Botö guiquënë odömänobo ëñagaïmo inte edæ odömänobo ïnömo ïmopa, ante apænecantapa.

²⁹ Mänömaï apæneyongä në pancæ cædïnäni guiquënë do tömengä ingante ëmö cæte wadæ godänitapa. Ayæ cömantante ïñömö, Pabodo odömäno onguïñængä ïñongante botö ämo yaëmengonca goti wïnänipa töö, ante guïñente wædinque, Botö awënëidi pünnäni wæcæ wæ, ante wægacäimpa.

Oodeoidi näni Apænte Äincabo weca Pabodo on-gongä

³⁰ ïmö ate cömantante ïñömö, Quïnö Pabodo wënæ wënæ cæcäi ante oodeoidi püinte änänii, ante ëñencæte ante Pabodo ingante äñecä ta pongantapa. Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi tömënäni näni në Apænte Äincabo ïnänite äñete godongämæ ponter ongöñönäni Pabodo ingante ænte mawæ tömënäni weca gö cæcä gongængantapa.

23

¹ Pabodo ïñömö oodeoidi näni në Apænte Äincabo ïnänite gomö adinque,

—Botö mëmöidi ëñeedäni. Botö mëmö entawente nämä apænte cædinque Wængonguï beyæ botö cæquënënö ante wëenëñedë ïnque cædinque cöwë ñöwo ganca adobaï cædinque quëwëmopa.

² Ante mänömaï apænecä ëñente wædinque, Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pönüi ïnongä Änäniya guiquënë Pabodo gäänë ongönäni ïnänite apænedinque, Önöneca tæi tæi tadeedäni, angantapa. ³ Äñongä Pabodo wæætë,

—Bitö ïñæmpa botö ïmote apænte ancæte ante Möitee wodi nänö wææ angaïnö ante cæbitawo. Incæte adode nänö wææ angaïnö ante ëñenämaï inte bitö edæ, Tæi tadeedäni, ante pönüö ämi awædö. Bitö weocoo waëmoncoo ëñabi incæte mëmö wentamö entawëninque cæyomite Wængonguï bitö ïmite näämæ tæi tadecæcäimpa töö.

⁴ Ante apænecä ëñeninque Pabodo gäänë ongönäni wæætë,

—Bitö ïñæmpa, Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pönüi ïñongante quimæ tedewëmii.

⁵ Äñönänite Pabodo wæætë,

—Botö tönïñadäni ëñeedäni. Botö, “Waodäni awënë iñongante tömengä ingante wënæ wënæ tededämaï incæbiimpa,” ante do wææ yewæmongatimpa, ante do ëñemopa. ïnique botö, iñömö ongongä, Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pönüi ïnongä ingampa, ante ëñenämaï inte botö mänömaïnö ante apænetabopa.

⁶ Ante apænedinque Pabodo, iñäni pancadäniya Tadoteoidi iñönänite pancadäniya Paditeoidi

ïnänipa, ante adinque tömënäni näni në Apænte Äincabo ïnänite aa pedinque,

—Botö mëmöidi ëñeedäni. Botö Paditeo wëmo në ëñagaïmo inte botö mæmpo Paditeo nänö ingaï baï botö adobaï Paditeobo ïnömo ïmopa. Mänimodö ïnömo inte botö, Mönö ñäni ömæmonte watapæ quëwengæimpa, ante pönémopa. ïninque mänïne botö pönënö beyænque botö ïmote apænte änique mimitö pancæ cæmïni awædö, angantapa.

⁷ Pabodo mänömaïnö ante apænecä ëñente wædinque Paditeoidi tönö Tadoteoidi dodäni näni pönengaïnö ante wæætedö wæætë ãnewëninqu Paditeoidi nänëne Tadoteoidi nänëne näni cabö nänï cabö badänitapa. ⁸ ïmaï impa. Tadoteoidi guiquenë, Mëwoga waomö ëwocamö inte mönö ñäni ömæmongæimpa, ante, Babæ ancædö, ante Baa änique, Önöwocaidi tönö anquedoidi Wængongui weca owodänipa, ante adobaï edæ Baa änäni ïnönänimpa. Paditeoidi guiquenë mënea ante pönëninqu Ao änäni ïnönänimpa. ⁹ ïninque wadö wadö tedete ogæ tedeyönänite Paditeoidi tömënäni në odömönäni pancadäniya ængæ gantidinque,

—ïngä ïñömö mimitö ayömöni wënæ wënæ cædämaï ingampa töö. Wæætë edæ anquedo incæ wacä Önöwoca incæ Wængongui weca owocä ïnongä inte tömengä ingante apænecä ïmaingampa ãnewëmïnii.

¹⁰ Ante nanguï ogæ tedeyönäni tömänäni godömenque Yæ yæ änäni ate wædinque tontadoidi awënë cõmantante ïñömö, Pabodo ingante æmæmæ ïnö töö godö æmæmæ ïnö töö godö cædinque æi guïñænäni wæmaingampa. Ante

pönente guïñente wædinque tontadoidi ïnänite angä wæænäni ate, Pabodo ingante bæi ongonte ö ænninque wææ cæte iñömö ænte mæi tee möneedäni, angä èñente tee mönedänitapa.

11 ïimö ate woyowotæ mönö Awënë iñömö Pabodo weca ponte apænecantapa. “Pabodo, Guïñente wædämaï incæbiimpa. Bitö doyedë Eedotadëe iñömö botö imotedö ante apænedinque, Nwä Awënë ïnongä ingampa, ante apænebitawo. Ñowo iñömö do bitö apænedö baï Odömä iñömö godinque adobaï apænecæbiimpa,” angantapa.

Pabodo ingante wænongæimpa, ante cædänipa

12 Ñäö bayonte Oodeoidi pancadäniya guiquenë godongämæ pönéninque ïimaïnö ante Ao änänitapa. Cænämaï bedämaï iñimo inte mönö Pabodo ingante wænongæimpa, ante cædinque, Pabodo mii quëwëñongante mönö cabø incæ æcänö cæna æcänö beda mäningä nänö wænguinque cæcampa.

13 Onguïñænäni né änäni iñömö coadenta ganca ïnäni ayæ godömenque nanguï ïnäni godongämæ pönéninque mänömai änewëninque cædäni ïnänitapa.

14 ïinäni iñömö, Wængonguï quï, ante né godönäni ñænænäni töñö né aadäni näni Picæncabo weca godinque ïmaï ante apænedänitapa.

—Mönitö godongämæ Ao änique, Pabodo ingante wænongæimpa. Edæ mii quëwëñongante æcänö cæna æcänö beda nänö wænguinque, ante ämönipa cæminii. **15** Minitö töñö wadäni mïni Apænte Äincabo iñomïni inte mïnitö iñömö, Pabodo æbänö cæcäi, ante ædæmö èñencæte ante wæte baï apænedinque tontado awënë cömantante ingante babæ ante ämïni èñeninque

tömengä wæætë Pabodo ingante münitö weca ænte poncæ cæcæcæimpæ, ämönipa. Mänömaï babæ ämïni ëñente cædinque cömantante wæætë Pabodo ingante mäwængä tæcæ wææñongante mönitö guiquenë taadö wææ wänöningue bæi ongonte edæ wænömöni wæncæcæimpæ ämönipa.

16 Äñönäni Pabodo nänöwää iñömö edæ do ëñengantapa. Ëñenique tömengä tontadoidi näni wææ cæte iñömö do go guiidinque Pabodo ingante apænecä. **17** Ëñenique Pabodo wæætë tontadoidi awënë capitäö ingante apænedinque,

—İngä edëningä ingante münitö awënë cömantante weca ænte mangubi guicæ. Tömengä cömantante ingante adodeque apænecæcæimpæ.

18 Angä Ao änique capitäö wæætë mäningä edëningä ingante ænte guiidinque cömantante ingante apænecantapa.

—Pabodo mönü në tee mönedongä iñömö botö ïmote aa pedinque üimaï angantapa. İngä edëningä ingante awënë cömantante weca ænte mäobi guiidinque tömengä awënë ingante adodeque apænecæcæimpæ, angantapa.

19 Ante apænecä ëñenique cömantante iñömö edëningä ingante töö æmænte nänënë mäocä goyongante,

—Botö ïmote æbänö apænecæte ante pömii.

20 Äñongante,

—Awënë ëñëmi. Oodeoidi godongämæ pönëningue üimaï babæ cæcæte ante cædänipa. Tömänäni, Pabodo æbänö cæcäi, ante aedæmö ëñencæte ante baï apænedinque bitö ïmite babæ ante apænecæ cædänipa. Bitö ümö ate Pabodo

ingante tömënäni näni nē Apænte Äincabo weca ænte poncæbiimpa, ante cædinque babæ cæcæte ante cædänipa. ²¹ Tömënäni iñömö, Pabodo müngä quëwëñongante æcänö cæna æcänö beda nänö wænguinque, ante nē änönäni inte edæ, Wænongæimpa, äninqüe cædänipa. Adodäni näni cabø incæ coadenta ganca onguiñænäni wænoncæte ante taadö do wææ wänöninque edæ, Wænömö wæncæcäimpa, ante edæ a ongönänipa cæbii. Tömënäni, Bitö æbänö Ao anguïmi, ante ëñencæte ante ponte änewëñönäni bitö iñömö wæætë tömënäni näni änö baï cædämaï incæbiimpa ämopa.

²² Ante edëningä apænecä ëñeninque cõmantante iñömö, Bitö, Awënë ingante ante mänömaï apænetabopa, ante wacä ingante apænedämaï pæ wëënecæbiimpa. Ñöwo edæ goe, angantapa.

Pedique weca Pabodo ingante œnte mäodäni go-campa

²³ Edëningä ingante mänömaï angä gocä ate cõmantante wæætë awënëna capitäöna mënna iñate aa pecä pöñonate tömëna iñate iñmaï angantapa. Mïnatö ñöwo tontadoidi önöwa nē godäni dotiento ganca iñäni tönö cabayo mongænte nē godäni tetenta ganca iñäni ayæ tapa nē næßänäni dotiento ganca iñäni tönö mänimpodäni iñänite iñmaï ancæmïnaimpa. Mïnitö ñöwoonæ eyepæ cædinque wantæ wantæ guïñongä wadæ godinque Tetadea ganca goedäni, ante da godömïna tao gocædänimpa. ²⁴ Ayæ Pabodo beyæ cabayoidi ämi ænte gocædänimpa. Tömengä ingante wææ aadinque pancabaa awënë gobedönadodo Pedique weca

ämïna ænte mäodäni cabayo mongænte adïmangä gocæcäimpa. ²⁵ Äninque awënë cömantante iñömö cadota ante iïmaï ante yewæmongantapa.

²⁶ Pedique ëñëmi.

Bitö acæbiimpa, ante botö Codaodio Ditia iñomo inte ñöwo yewæmömopa. Bitö në gobedönadodo awënë iñomi inte waëmö pönü ïmipa, ämopa. Waa quëwencæbiimpa, ämopa.

²⁷ Íngä ingante oodeoidi bæi ongonte wænoncæ cæyönänite botö wæætë, Íñæmpa iingä iñömö odömäno onguïñængä ingampa, ante do ëñente wædïmo inte tontadoidi tömö godinque tömengä ingante gä pe æmpote ö ænte wææ aatabopa. ²⁸ Ayæ oodeoidi, Pabodo wënæ wënæ cæcäi, ante quïnante piïnte änäni. Ante ëñencæte ante cædinque botö tömengä ingante tömënäni näni në Apænte Äincabo weca ænte gotabopa. ²⁹ Änte gote ëñëñömo tömënäni dodänique näni angaïnonque ante, Pabodo ëñenämaï cæcampä, ante piïnta änäni wætabopa. Íninque botö ayömote tömënäni, Pabodo nänö wænguinque nänö tee mönequinque wënæ wënæ cæcampä, ante piïnque önonquedö ante cædänipa, ante awædö. ³⁰ Ñöwo iñömö, Íngä onguïñængä ingante wænoncæte ante oodeoidi awëmö cædänipa, ante tededäni eñenïmo inte botö tömengä ingante bitö weca do da godömo gocampa. Tömengä ingante në piïnta änäni iñänite bitö weca adobaï da godömo godänipa. Mäninque ante yewæmömopa.

Ante cadota ante yewæmöninque, Awënë gobedönadodo Pedique acæcäimpa, ante tontado

awënë cömantante da godongä ænte godänitapa.

³¹ Ìnique cömantante näno änïnö ëñente cædinque tontadoidi woyowotæ tao godinque Pabodo ingante Antipati ganca adimongä mäodäni gocantapa. ³² Ìmō ate, Cabayo mongænte næ godäni tönö Pabodo adimongä gocæcäimpa, änique tömënäni nempo èmö cæte godinque önöwa næ godänique tömënäni näni cæte quëwencönë ocæ èmænte godänitapa. ³³ Cabayo mongænte næ godäni wæætë Pabodo ingante godömenque ænte godinque Tetadea iñömö pöninque awënë gobedönadodo ingante cadota pædæ godöninque Pabodo ingante awënë nempo pædæ godönäni aengantapa. ³⁴ Awënë gobedönadodo iñömö cadota ænte adinque, Bitö æbædö ëñagabiimpa. Äñongä Pabodo, Tiditiabæ ëñagaboimpa. ³⁵ Ante apænecä èñeninque gobedönadodo wæætë,

—Bitö ìmite næ piiinte änïnäni pönäni ate mäniñedë ate botö, Bitö æbänö apænequümi, ante èñencæboimpa.

Änique wææ wänönäni ïnänite apænedinque, Minitö Awënë Edode wodi nänö apænte angaincönë Pabodo ingante ænte gote wææ wänöedäni, ante gobedönadodo angä ænte godänitapa.

24

Pedique weca ongöninque Pabodo näma wææ apænecä

¹ Önompo æmæmpoque ïïönæ go ate, Wængongui quï, ante næ godongä ñænængä poni ïnongä Änäniya iñömö Eedotadëe quëwëninque wææ

Tetadea gocantapa. Ayæ wacä tömengä ëmöwo Tedetodo tömënäni näni wææ angaïnö ante ædæmö adingä inte wadäni beyæ ante në wææ apænecä ïnongä inte në abogado näni änongä ïnongäimpa. Tömengä tönö oodeoidi në aadäni näni Picæncabo pancadäniya adobaï Änäniya tönö godongämæ godänitapa. Godinque pancabaa awënë gobedönadodo weca ponte apænedinque, Pabodo në wënæ wënæ cædongä ingampa töö, änänitapa. ² Pabodo ingante äñete mämönäni pongä ate në abogado Tedetodo ïñömö gobedönadodo Pedique weca ongöninque apænecantapa.

—Awënë gobedönadodo ëñëmi. Bitö nempo quëwëninque mönitö wantæpiyæ wæætedö wæætë cædämaï inte godongämæ piyænë cæte waa quëwëmönipa. Ayæ bitö në aabi ïnömi inte, Æbänö cæcæimpa, ante do ëñëninque mönitö ömæ ïñömö waa cæbi ate mönitö godömenque waa poni quëwëmönipa. ³ Awënë Pedique, bitö waëmö poni ïnömi inte imæca tömäo waa cæbi æninque mönitö bitö imite cówë waa ate pönëninque waa apænemönipa. ⁴ Incæte, Botö wantæpiyæ apænebo baï bitö wæcædömiimpa, ante pönente wædinque botö, Ao ämi ate wantæ ïñö apænebo pönö ëñëe, ante abogado Tedetodo angantapa.

⁵ Ayæ, “Mönitö ayömöni ïñömö ongongä ïñömö në wënæ wënæ cædongä inte tömäo godinque wapiticæ apænecä ëñëninque oodeoidi ængui badinque Yæ yæ änäni wæmönipa. Edæ Näätatädënöidi wapiticæ näni cæcabo ïñönänite üngä ïñömö adocä ïnongä inte në angä ingampa töö. ⁶ Ayæ Wængongui oncö ñænæncö incæ önonconque

baï baquinque tömengä wënæ wënæ cæcä adinque mönitö tömengä ingante bæi ongontamönipa. Ayæ mönitö mæmmæidi näni wææ angaïnö ante Pabodo æbänö ëñente cæcäi, ante mönitö apænte ancæte ante cætamönipa. ⁷ Mänömaï ante tæcæ cæyömöni tömengä mönitö nempo ongöñongante cömantante Ditia iñömö mämö gä pe æmpote ö ængantapa. ⁸ Ayæ mönitö adocä Pabodo ingantedö ante næ piunte ämöni iñömönite adocä cömantante Ditia angä ëñeninqe bitö weca ponte ongömöni ae. Bitö Pabodo ingante ämi ëñeninqe tömengä, Æbänö cæboï, ante nämä wææ apænecæcäimpa. Tömengä mänömaï wææ apænecä ëñeninqe bitö, Mönitö æbänö näwangä ämönipa, ante do ëñencæbiimpa."

⁹ Ante Tedetodo mänömaïnö ante apæneyongante oodeoidi godongämæ apænedinqe, Tedetodo näwangä angampa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingampa töö, ante adoyömö ante apænedänitapa. ¹⁰ Gobedönadodo Pedique guiquenë Pabodo gämænö opo cæpoyongante Pabodo wæætë iïmaï apænecantapa.

—Awënë Pedique ëñemi. Tæiyæ wadepo iñonte bitö iïmæca næ apænte angaïmi inte mõni oodeocabo æbänö cæmöni iïmönii, ante do ëñemipa, ante adinque botö, Bitö weca ponte nämä beyæ wææ apænecæboimpa, ante tobopa. ¹¹ Bitö iñömö ëñencæte ante cæbi iñinque iïmaïnö ante do ëñenguïmi iïmaïmipa. Botö önompo tipæmpoga go mëönaa mänimpooñæque iñonte Wængongui weca ædæ wææninque tömengä ingante waa apænecæte ante Eedotadëë æitabopa. ¹² Mäniñömö æi pöningue botö tömënäni ayönäni quïnö wënæ wënæ cæboï ae. Botö Wængongui oncönë ñænæncö

yabæcönë go guiibo incæ, oodeoidi odömöincönë go guiibo incæ taadö gobo incæ wadäni tönö guéadö guéa püinte ämo dicæ adäniyaa. Botö ædömë godinque Yæ yæ ämo dicæ ëñenäniyaa. ¹³ Ìnique töménäni näni, Pabodo wënæ wënæ cæcampa, ante näni püinte änewënö ante edæ, Nåwangä impa, ante quïnö impa odömonguinänii. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nämä wææ apænecantapa.

¹⁴ “Incæte mönitö, Quëwenguünö Taadö impa, ante möni pönënönö ante oodeoidi wæætë, Wapiticæ goquïnö impa, ante pünnänipa. Ìnique, Pabodo mänïnönö ante pönengampa, ante iïnäni nö ante apænedänipa. Nåwangä impa, ante bitö ïmite ämopa. Botö mänïnönö ante pönëninquë mönitö mæmæidi Wængonguï ingante waa ate cædinque quëwémopa. Ayæ Möitee wodi nänö wææ angainö ante botö Ao änique Wængonguï beyæ né apænedäni näni yewæmongaïnö ante adobaï Ao änique quëwémopa. ¹⁵ Wængonguï angä ate mönö waocabo edæ nö cæmö incæ wïwa cæmö incæ tömämö wænte ate ñäni ömæmöninquë mönö quëwengæimpa, ante iïnäni pönënänipa. Botö töménäni näni pönënö baï adobaï ante pönente tobopa. ¹⁶ Mänömaï beyæ botö, Wængonguï ayongä incæ waodäni ayönäni incæ botö nämä apænte botö pönënö tæiyæ waëmö entawencæboimpa, ante cöwë nanguï cæbopa.”

¹⁷ Änique Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wayömö gote tæiyæ wadepo quëwente ate tömëmo ömæ adodö pöninquë, Ömæpodäni wæwënäni quï, ante ænte pöninquë botö guiidënäni oodeoidi ïnänite wæætë pædæ

godömo ãenänitapa. Ayæ, Wængonguï qui, ante baö paedæ godontabopa. ¹⁸ Mänömaï cæyömo ayönäni botö iñömö tæiyæ waëmö bacæte ante Möitee wodi nänö angainö baï do eyepæ cædimo inte Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë pö guiidinque, botö, Wængonguï qui, ante godömo adänitapa. Wiï nanguï inäni töönö cædinque botö Yæ yæ änämaï inte cæbo adänitapa. ¹⁹ Incæte botö imotedö ante näni piïnte änönö näwangä i baï wadäni guiquenë oodeoidi incæ Atiabæ quëwente pönäni iñömö, tömënäni wæætë bitö weca do ponte anguënënäni inänipa. ²⁰ Botö oodeoidi näni né Apænte Äincabo weca ongöñömote, Pabodo æbänö nö cædämaï ingää, ante apænte äñönänite bitö weca ñöwo ongönäni guiquenë mäninö ante né eñenäni inänipa. Inique wadäni dæ änäni adinque iñäni wæætë edæ tömënäni näni eñeninö ante né anguënënäni inänipa. ²¹ Botö awenëidi weca ongöninque yedæ äninquenque, ‘Mönö wænte ate ñäni ömæmongæimpa, ante botö apænedö beyænque mïnitö ñöwoönæ botö imote apænte äninquenque piïmïnipa,’ ante apænetabopa. Inique iñömö ongönäni wabänö adobaï adode botö änönö beyænque piïnte änänipa,” ante Pabodo nämä wææ ante iñique apænecantapa.

²² Pabodo mäninganca apænecä eñeninque Pedique, Taadö ante né quëwënäni æbänö ante pönënänii, ante do eñëningä inte, Idæwaa, äninquenque tömënäni inänite,

—Cömantante Ditia pongä ate wæætedö wæætë mïni änönö ante apænte ancæboimpa.

²³ Äninquenque tontadoidi capitääö ingante

apænedinque, Pabodo ingante tee mönedämaï inte wææ wänöedäni. Ayæ tömengä quiëmë ante ænguënengä ingä adinque tömengä æmigoidi ponte pædæ pönönäni ængä ïnique münitö ee amïni æncæcäimpa, angantapa.

²⁴ Tæönæ go ate Awënë Pedique tömengä nänöogængä Dodotida tönö näna gæncaya pönatapa. Tömengä nänöogængä oodea onquiyængä ïnongäimpa. Pedique ïñömö Pabodo ingante äñete mämönäni pöninque Pabodo wæætë, Codito Itota ingante mönö wede pönente quëwengæimpa, ante apænecä ëñëe cönatapa. ²⁵ Ayæ Pabodo godömenque apænedinque, Mönö nö cæte quëwengæimpa, änique, Mönö nämä wææ aate waa cæte quëwengæimpa, angantapa. Ayæ, Wængongui Awënë nänö apænte anguïönæ oo baquïnö anguënë, ante apænecä ëñënique Pedique wæætë guiñente wædinque, Idæwaa, änique,

—Ñöwo gobäwe, angantapa. Waönæ ate botö eyepæ ïmo inte ämo bitö ïmite äñete mämönäni ponte apænebi ëñëmaïmopa, angantapa.

²⁶ Mänömaï änique tömengä, Pabodo wabänö, Ñimpø cæbi gocæboimpa, ante cædinque godonte æinta pönömaingampa, ante pönengantapa. ïnique tömengä wantæ wantæ ïñö Pabodo ingante angä pöñongä guëa tededadapa. ²⁷ Mänömaï ancaa cæyongä wadepo mënepoga ba ate Pedique gob-edönadodo awënë ïnque bayongante wacä Pontio Peto näni änongä pöninque wæætë awënë gob-edönadodo bacantapa. ïnique Pedique ïnque awënë bayedë, Botö ïïmaï cæbo ate oodeoidi botö

ïmote waa acædänimpa, ante pönente cædinque Pabodo ingante tee möneincönë oncodo tadönämaï ee adinque wadæ gogacäimpa.

25

Gobedönadodo Peto weca Pabodo ongonte apænecampa

¹ Peto iñömö pancabaa awënë gobedönadodo tæcæ badingä inte mänimæ pöninque Tetadea näni quëwëñömö mëönaa go adoönæque quëwëninque Eedotadëe go æicantapa. ² Eedotadëe iñömö ponte ongöñongante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi awënëidi tömengä weca pöninque, Pabodo üimaï wënæ wënæ cæcantapa töö, ante apænedäni ëñengantapa. ³ Tömänäni doyedë adoyömö pönëninque, Gobedönadodo Peto ingante ämö ate tömengä wæætë Pabodo ingante Eedotadëe iñömö da pönongä pöñongante mönü taadö wææ wänonte ö ænte wænongæimpa. Ante në pönëwënäni inte tömänäni ñöwo Peto weca pöninque üimaï änänitapa. Gobedönadodo Peto ëñëmi, Bitö Ao ante möni ämaï pönü cæquümi. Bitö Pabodo ingante ämi Eedotadëe iñömö ænte mämönäni pongæ, ante ancaa änäni. ⁴ Ëñëninque Peto wæætë tömänäni ïnänite edæ, Pabodo iñæmpa Tetadea iñömö tee mönete ongongantawo. Botö tömëmo edæ oo adoyömö wæi gocæboimpa. ⁵ Äninque,

—Mänömaï beyæ mïnitö mïni cabö iñömïnite në änäni pancadäniya ïnänite da godomïni botö

tönö godongämæ Tetadea wæi gocædänimpa. Pabodo wënæ wënæ cæcä ingä ïnique tömänäni mäniñömö pöninque ancædänimpa.

6 Änique tömänäni tönö wodo önompo tipæmpoga iiönæ godömenque quëwënenque Peto wadæ godinque Tetadea wæi gocantapa. Pöninque tömengä ïmö ate awënëidi apæncæte ante näni contaimpaa tæ contadinque angä ate Pabodo ingante ænte mämönäni pongä. **7** Ate oodeoidi Eedotadëe quëwente ñöwo wææ pönänäni inte pö godongämæ gongæninque, Pabodo mänömaïnö wiwa cæcampaa, wadö wiwa cæcampaa, ïmaïnö wiwa cæcampaa, ante ancaa änewënänitapa. Incæte Petoidi ïnänite, Nåwangä ante apænemönipa, ante odömoncæte ante tömänäni quïnö impa ante odömonäni aquïnänii. **8** Pabodo ïñömö nämä wææ apænedinque,

—Oodeoidi näni wææ angaïnö ante Baa änämaï ïnömo inte botö ëñente cæte quëwënímo ïmopa. Wængongui oncö ñænæncö waa adinque botö mänincöne yabæcönë guiite wënæ wënæ cædämaï intabopa. Odömänoidi tæiyæ awënë Tetædo nänö änö ante ëñente cædinque wadö ante cöwë cædämaï intabopa.

9 Äñongante Peto, Oodeoidi tömänäni näni änïnö bai cæbo ate botö ïmote waa acædänimpa, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botö Eedotadëe go æibo ate adinque bitö botö weca pöñömi ïnäni pünte näni änïnö ante apænte ancæboimpa. Bitö Ao ante, Gocæboimpa, ämitawo.

10 Äñongante Pabodo wæætë,

—Botö iñæmpa odömäno tæiyæ awënë Tetædo nänö Apænte ante Contaimpaagäänë ñöwo incæ ongömo ae. Minitö iñömö Tetædo beyæ ante në apænte ämini iñomini inte edæ botö imote në apænte anguënämäni iminitapa töö. Bitö tömëmi iñömö edæ, Pabodo oodeoidi iñänite wënæ wënæ cædämäi iñingä ingampa, ante edæ do eñämipa. ¹¹ Iñinque wënæ wënæ cædinque botö tente wænguenëmo imo baï botö edæ Baa änämäi inte edæ dobæ wæncædömoimpa. Wæætë edæ, Wënæ wënæ cæbipa, ante iñäni oodeoidi näni änewënö guiquenë Önonquedö ante iñinque waocä æcämenque incæ aedö cæte tömënäni nempo pædæ godonguenengä ingää. Iñinque botö, Odömäno tæiyæ awënë Tetædo ingante ämo botö imote pönö apænte ancæcäimpa, angantapa.

¹² Pabodo mänömaï angä eñente wædinque Peto tömengä tönö godongämäi në apænte änäni tönö, Æbänö cæquimöö, ante adoyömö pönënäni ate tömengä Pabodo ingante,

—Ao ämönipa. Tæiyæ awënë Tetædo incæ apænte ancæcäimpa, ante do änimi inte bitö Tetædo weca edæ gocæbiimpa, angacäimpa.

Awënë odehye Agodipa ingante Peto apænecampa

¹³ Tæönæ go ate wacä awënë odehye Agodipa tönö onquiyængä Bedenite iñömö gobedönadodo awënë Peto ingante, Bitö iñmæca waa pömi amönapa, ante apænecæte ante Tetadea iñömö pöninque Peto weca eñacæ pönatapa. ¹⁴ Pöninque tæönæ quëwëna ate awënë Peto guiquenë awënë

odeye Agodipa ingante, Pabodo ingante iïmaï cætamönipa, ante apænedinque,

—Gobedönadodo awënë Pedique wodi nänö në tee mönete ëmō cæte godingä iñömö onguïñængä adocanque ayæ a ongongampa. ¹⁵ Ìnique botö Eedotadëe æite quëwëñömote, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi ïnänite në aadäni näni Picæncabo guiquenë botö ïmote änique, Mäningä iñömö wïwa cæcä ingä adinque bitö tömengä ingante apænte änique ämi wænönäni wæncæcäimpa, änänitapa. ¹⁶ Ëñëninque tömänäni ïnänite botö wæætë iïmaï antabopa. Waocä nämä beyæ apænedämaï iñongante mönitö möni odömänocabo iñömö në pänäni ïnänite pædæ godönämä ïmönipa. Wæætë wadäni, ïngä iïmaï cæte wënæ wënæ cæcampä, ante piïnte änäni ëñente wædinque mönitö mäningä tönö në piïnäni ïnänite ämöni godongämæ pönänipa. Ponte awincadö awinca adinque wæætedö wæætë äñönänite mönitö iñömö, Tömänäni näni piïnte äñinö ante tömengä æbänö nämä wææ apænecää, ante ædæmö ëñente ate nöingä ante apænte ämönipa. Mänömaïnö ante botö tömänäni ïnänite apænetabopa, ante awënë Peto apænecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mänömaï ante apænebo ëñëninque në piïnte änäni botö tönö wææ Tetadea iñömö godongämæ pönänitapa. Ìnique botö a ongönämäï do möni apænte äimpaa iïmö ate go tæ contadinque, Mäningä ingante ænte pöedäni, ämo ænte pönänitapa. ¹⁸ Botö iñömö, Pabodo wadäni ïnänite wïwa cæcampä, ante piïnguïnäni iïmaïnäni, ante pönentabopa. Incæte në piïnte änäni ængæ

gantite apænedinque edæ botö ante pönënänö baïi wii piünänitapa. ¹⁹ Wæætë edæ wadö ante piünäni ëñente wætabopa. Wængongü ingante æbänö cæte waa aquii, ante tömënäni Pabodo tönö wæætedö wæætë piünänitapa. Ayæ tömënäni mæmæidi näni wææ angaïnö ante tömënäni, Pabodo ëñenämaï ingampa töö, ante piünänitapa. Ayæ adocanque Itota wodi do wængaingä incæte Pabodo, Miingä quëwengampa, ante tedecampa töö, ante piünänitapa. ²⁰ Ìnique botö, Quiëmë baï änewënäni, Æbänö cæte nö ëñente apænte anguumoo, ante wædinque botö Pabodo ingante iimai antabopa. Tömënäni näni piïnte änänö ante bitö Ao äninqe Eedotadëe gote ongöñomite botö apænte ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Äñömö tömengä wæætë, Botö ïmote ee wææ wänöñömïni, Botö æbänö cætawoo, ante tæiyæ awënë Empedadodo mönö änongä apænte ancæcäimpa, ämopa. Angä ëñeninqe botö, Æyedëmë eyepæ i ate Pabodo ingante tæiyæ awënë Tetædo weca da godömo gocæcäimpa, ante pönëninqe, Tömengä ingante mänimpoga wææ wänöedäni, antabopa,” ante Peto apænecantapa.

²² Mänömaï apænecä ëñeninqe awënë Agodipa wæætë,

—Íngä onguïñængä æbänö apænecää, ante tömëmo ëñëinente wætabopa.

Äñongante Peto,

—Íimö ate tömengä apænecä ëñencæbiimpa, angantapa.

²³ Íimö ate awënë odehy Agodipa tönö Bedänite iñömö waëmö poni weocoo wëñate mongæninque

töménäni näni ëñëincönë ñænæncönë pöninque, Mönatö awënämöna iñömönate waa aedäni, ante bai cædinque wæñee da da pö guiidatapa. Ayæ ton-tadoidi tæiyæ awënëdi tönö mäniñömö quëwënäni awënëdi ñænænäni tönö tömëna miñæ dao dao pönänitapa. Ayæ Peto angä ëñëninque në wææ wänönäni wæætë Pabodo ingante ænte mämönäni pö guuite ongöñongante, ²⁴ Peto iñömö,

—Awënë odehye Agodipa ëñëmi, angantapa. Iñömö ongomüni tömämüni edæ ëñeedäni. Iingä ingante amünii. Tömengä ingante änique Eedotadëe quëwënäni incæ iñömö quëwënäni incæ oodeoidi tömänäni botö imote yedæ änique, Iingä në wënæ wënæ cæcä inte godömenque wii quëwenguënengä ingampa cæbii, änique, Bitö apænte ancæbiimpa, ante wædänipa. ²⁵ Iñinque, Adocä Pabodo nänö wænguinque wënæ wënæ cæcantawoo, ante botö cöwä ayömo edæ dæ antapa. Ante wæyömo tömengä guiquenë, Tæiyæ awënë empedadodo incæ botö imote apænte ancæcäimpa, angä ëñente pönëninque botö, Ao, tæiyæ awënë Tetædo weca da godömo gocæbiimpa, antabopa. ²⁶ Incæte, Iingä nänö cædïnö ante tæiyæ awënë aquïnö ante botö ædö cæte yewæmonguumoo, ante wæbopa. Mänömaï beyæ botö, Minitö tömämüni apænte ämini ëñencæboimpa, antabopa. Ayæ, odehye Agodipa bitö tömëmi apænte ämi nö ëñente ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque botö ñöwo Pabodo ingante ænte mämömo ponte a ongongä aedäni. ²⁷ Iñæmpa botö, Mönö në tee mönete ongongä wënæ wënæ nänö cædïnö ante yewæmönämaï inte mönö ædö cæte da godonguii,

ante awædö, ante Peto apænegacäimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nämä wææ apænecampa

¹ Awënë odehye Agodipa wæætë Pabodo ingante,
—Bitö ñöwo nämä beyænque wææ
apænecæbiimpa, ämopa.

Angä eñëninqwe Pabodo compo compo cædinque nämä beyænque ante wææ apænecæ cæcantapa.

² “Awënë odehye Agodipa, eñëmi. Oodeoidi näni pünte änön tömänö ante nämä beyænque wææ apænedinqwe botö bitö awënë ïmi weca ongonte apænebopa, ante adinqwe botö waa edæ tobopa.

³ Möni oodeocabo dodäni näni cægaï baï möni cæinö ante bitö iñömö edæ do eñëmipa, ante tobopa. Ayæ adobaï, Oodeoidi ñöwodäni æbänö ante wæætedö wæætë ante tededänii, ante do eñëmi iñomi inte bitö botö wææ apænedö ante edonque eñengüimi ïmipa, ante pönëninqwe botö godömenque tobopa. Iñinque bitö Ao ante ee ongöninqwe eñencæbiimpa, ämopa.”

Iïmaï quëwengaboimpa, ante Pabodo apænecampa

⁴ Ante apænedinqwe, “Botö ñöwo ganca æbänö quëwëmoï, ante oodeoidi tömänäni do eñënänipa. Edæ do wëñæmoyedë botö eñagaïmæ quëwente pædinque botö edëñimoyedë ñöwo ganca æbänö Eedotadëë iñömö quëwengaboï, ante do eñënänipa.

⁵ Möni oodeocabo incæ pancadäniya Wængongui ingante wædænque eñente quëwëñönäni möni Paditeocaboque wæætë, Dodäni näni wææ angaïnö ante mönü eñente cæcæimpa, ante eñente

quëwëmönipa. Botö iñömö Paditeobo ïnömo inte mäninö ante cöwë Ao ante godömenque nanguï cæte quëwentabopa. ïnique oodeoidi do agaïnäni ïnönäni inte Ao ante baï, Nåwangä Pabodo ëñente quëwengampa, ante apænecædönänimpa. ⁶ Mönitö mæmæidi ïnänite apænedinqe Wængonguï, Minitö beyæ cöwë pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angaïnö baï cæcæ beyænque mönö watapæ bacæimpa, ante botö pönémopa.”

“Ñöwo iñömö mänïne botö pönënö beyænque ïinäni, Pabodo ingante apænte ancæmïnimpa, ante ænte mämönäni pöninque botö mïnitö weca a ongömo aedäni. ⁷ Wængonguï, Minitö beyæ pönö waa cæcæboimpa, ante nänö angaïnö ante ïnique bacæimpa, ante möni pönënö beyænque möni oodeo pægaincabo önompo tipæmpoga go mencaboga mänimpomöni ïmöni iñömö woyowotæ itædë, Wængonguï ingampa, ante tömengä beyæ cæte quëwëmönipa. Incæte awënen odehyebi, ëñëmi. Wængonguï, Cöwë cæcæboimpa, ante nänö angaïnö ante möni pönënö beyænque oodeoidi incæ botö ïmote, Wiwa cæbipa töö, ante piñänipa. ⁸ Minitö ïmïnite ämo apænemïni ëñëmoedäni. Do wænïnäni ïñönänite Wængonguï, Botö pönö cæbo ate ñäni ömæmoncædänimpa, angacäimpa. Minitö iñæmpa, Wængonguï ædö cæte mänömaï cæquingää, ante pönente wædinque quïnante Baa änewëmïnii,” ante Pabodo angacäimpa.

Pabodo, Coditoidi ïnänite togænte pantabopa, angampa

⁹ Änique Pabodo godömenque apænecantapa. “Botö wëenëñedë edæ oodeoidi näni pönëwënö

baï pönengaboimpa. Mäniñedë botö Itota wodi Näätadeta quëwengaingä ëmöwo ante näni pönënö ante piiñte cædinque nanguü wido cæquënëmo ïmopa, ante pönëwentabopa. ¹⁰ Ìnique botö Eedotadëë iñömö quëwëninque mäninonque ante cægaboimpa. Mäniñedë edæ, Wængonguü qui, ante næ godönäni ñænænäni ïnänite antabopa. Ämo Ao ante tömënäni næ änäni inte yewæmonte pædæ pönönäni æninque botö Wængonguü Awënë quïnäni nanguü ïnäni ïnänite bæi ongonte æninque næ tee mönebo ingaboimpa. Ayæ tömënäni ïnänite wænoncæ cæyönäni botö cöwë godö Ao angaboimpa. ¹¹ Botö wayömö wayömö godinque oodeoidi odömöincönë wantæ wantæ iñö go guiidinque, Wængonguü Awënë quïnäni tömengä ingante godö wënæ wënæ ante piiñcædänimpa, ante cædinque pædäni, ante nanguü ämo pangadänimpa. Ayæ tömënäni ïnänite nanguü piiñinque godömenque ænguü badinque botö tömënäni ïnänite pancæte ante wabæca näni quëwëñömö wabæca näni quëwëñömö incæ togænte gogaboimpa,” ante Pabodo wææ apænecantapa.

Wadö ante pönente babopa, ante Pabodo adodö angampa

(Näni Cægaïnö 9.1-19, 22.6-16)

¹² Ante apænedinque Pabodo godömenque, “Mänömaï wabæca go wabæca go cædömo inte Daämaco iñömö gocæte ante cætabopa. Cæyömö, Pabodo üimaï cæcæcäimpa, ante Ao ämönipa, ante, Wængonguü qui, ante næ godönäni ñænænäni næ änäni ïnönäni inte botö beyæ cadota ante

yewæmöninque pædæ pönönäni ænte gotabopa.
 13 Awënë odehyebi, ëñëmi. Mänömaï gote idömæ goyömo tæcæ bæcä pöni bayonte nænque näno näwä baï godömenque näwä öönædë ïnö botonga möni godongämæ gocaboga pö tömäo guïnæ gongæ. 14 Ate wædinque tömämöni guidömëmæ go go wææñömöni adocanque möni ebedeo tededö tedete öönædë apænecä botö adoboque ëñentabopa. ‘Taodo. Taodo ämo. Botö ìmote quïnante togænte pämii. Ìñæmpa wagada päintoca baï bitö nämä iñæ ðwate cowate baï bitö caate wæquinque cæbipa,’ angacäimpa.’

15 “Angä ëñente wædinque botö, ‘Awënë, æbidö ïnömi ìmii.’ Ante ëñente wæyömote, ‘Botö Itota ïnömo inte bitö në togænte pänïmo mänïmodö ïmopa cæbii. 16 Nöwo edæ ængæ gantidinque adiyæ næ gongæmi ämopa. Botö beyæ në pönö cæbi ämo edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botö ìmote æbänö abii, ante bitö adinö ante në apænebi ämo bayömite botö lincayæ ate godömenque odömömo ate bitö aquïnö ante bitö në apænebi ämo bacæbiimpa. Mänömaïnö ante ämo bacæbiimpa, ante apænecæte ante botö bitö weca ponte a ongömopa. 17 Ayæ bitö guiidënäni oodeoidi incæ wadäni wabæca quëwënäni incæ bitö ìmite wënæ wënæ cæcæ cæyönäni ate botö bitö ìmite gä pe æmpote wææ gompobo beyænque bitö wæætë quëwencæbiimpa. Tömënäni weca botö bitö ìmite da godömo gocæbiimpa. 18 Tömënäni botö ìmote wede pönënäni ate botö wënæ wënæ näni cædinö ante godö ñimpø cæbo ate tömënäni do botö tæiyæ waëmö badongaïnäni tönö adocabodäni baï badömo badinque quëwencædänimpa, ante cæbopa. Mänömaïnö cæcæte ante botö, Bitö Taodobi

iñömö tömënäni awinca wi æmonte baï cædinque apænebi èñeninque tömënäni wæætë edonque adinque ñäo ïnö gämänö poncædänimpa, ante cæbopa. Tatäna nempo quëwëñönänite bitö wæætë gä pe æmpote baï cædinque odömonte apænebi èñeninque tömënäni wæætë edæ ocæ èmænte pöninque Wængongui nempo quëwencædänimpa, ante bitö ïmote da godömo gocæbiimpa.' Ante Awënë Itota botö ïmote angä èñente gotabopa," ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo, Öönædë apænecä èñente cætabopa, angampa

¹⁹ Mänömaï apænedinque Pabodo godömenque, "Awënë odehyebi Agodipa, èñëmi. Botö wüimonte baï ayömo öönædë ïnö né angä nänö angainö ante botö ædö cæte èñenämaï cæquimoo. Edæ do cætabopa. ²⁰ Täno Daämaco iñömö quëwënäni ïnänite apænedinque botö ayæ Eedotadëe iñömö godinque mäniñömö quëwënäni ïnänite apænedinque Oodeabæ quëwënäni ïnänite go apæneboque go wayömö oodeo ïnämai ïnani ïnänite mäo apænedinque ïimaïnö ante apænebo èñenänitapa. Minitö wënæ wënæ mïni cædö ante, Ancaa wæwente awædö, ante ñimpø cædinque Wængongui gämänö edæ pöedäni. Ayæ pöninque mïnitö, Mäninö wënæ wënæ botö cædïnö edæ æmæwo ñimpø cæbopa, ante edonque acæimpa, ante cædinque waa cæte quëwëedäni, ante ämo èñenänitapa."

²¹ "Ininque botö mänömaï cæbo beyænque Wængongui oncö ñænæncö boyæ ongöñömote oodeoidi botö ïmote bæi ongöninque edæ

wæñoncæ cædänitapa. ²² Mänömaï wënæ wënæ cædäni incæte Wængonguï ñöwoönæ ganca botö tönö cöwë godongämæ cæcampa. Ìnique botö, Wængonguï Awënë æbänö cæcää, ante guïñenämaï inte næ gongæninque awënëidi ïnänite önönänique ïnänite apænedinque apæneboi aedäni. Möitee wodi tönö wadäni Wængonguï beyæ në apænegaïnäni tönö, Æbänö baquïi, ante apænegadänimpa, ante apænebopa. Mänïne tömënäni näni apænegaïneque adodö ante apænedinque botö godömenque apænedämaï ïmo inte edæ ïimaïnö ante apænebopa. ²³ Möiteedi ïñömö, Mönö Codito cöwë caate wæquingä ingampa, ante apænegadänimpa. Ayæ, Wænte ate tömengä tänocä në ñäni ömæmöningä ïnongä inte, Acædänimpa, ante cædinque ñää tica ënente baï tömengä guiidënäni ïnänite wadäni ïnänite edæ odömoncæcäimpa, ante yewæmongadänimpa. Botö ïñömö, Möiteedi näni angaïnö do edæ ïnque batimpa, ante apænedinque wadö ante apænedämaï ïmopa,” ante Pabodo apænegacäimpa.

Agodipa, bitö Codito ingante pönenguënëmi ïmipa, angä

²⁴ Pabodo mänömaï nämä beyænque tæcæ wææ apæneyongante awënë Peto do ogæ tededinque,

— Ìñæmpa Pabodo ocai ömæcabí inte tedebi awædö. Nanguï wantæpiyæ dibodo adïmi inte idiquibæ pönente babiimpa töö.

²⁵ Ante wææ tedecä ëñeninque Pabodo,

— Awënë Peto bitö waa pöni awënë gobedönadodo ïmi incæte botö wii bitö änö baï ïmopa. Botö wii idiquibæ pönëmo inte töingä

pönëninquē näwangä ante apænebopa. **26** Awënë odehye Agodipa guiquenë tömengä mäninö botö apænedö ante tömää ëñengä iñongante tömengä ingante edonque apænebo ëñengampa. Edæ mäninö botö änünö wii awëmö cætimpä, ante pönëninquē botö, Awënë odehye incæ do adingä inte ædö cæte ëñenämaï inguingää, ante awædö. **27** Awënë odehyebi Agodipa, ñöwo bitö imite apænebo ëñëe. Wængonguï beyæ näni apænegaïnö ante bitö pönëmitawo. Do pönëmi imitapa, ante ëñëmopa.

28 Äñongante Agodipa wæætë,

—Iñæmpa bitö botö imote wantæ iñö tededinque, Agodipa bitö Codito ingante do pönencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

29 Äñongä Pabodo wæætë,

—Wantæ iñö apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitö botö baï pönëmi waa tobaïmopa. Edæ bitö tönö godongämæ ëñëe cönäni tönö mïnitö tömämïni botö baï entawencæmïnimpa, ante botö Wængonguï ingante apænebopa. Incæte, Botö baï baedäni, äninquē botö, Yaëmengoncoo empocæmïnimpa, ante apænedämaï intabopa.

30 Ante Pabodo mänömaï apænecä ëñeninquē awënë odehye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awënë Peto, Bedänite, godongämæ ongönäni adobaï tömengä tönö ængæ gantidinque, **31** mänincönë tao godinque iïmaï ante tededänitapa.

—Iñä Pabodo wënæ wënæ cædämaï iñongante quïnante wææ wänonguï. Quïnante apænte wænonguï. Edæ wënæ wënæ nänö cædinö dæ ampa.

32 Ante tedeyönäni Peto ingante Agodipa apænecantapa.

—Tetædo incæ botö ïmote apænte ancæcäimpa, ante Pabodo wii angä baï botö edæ tömengä ingante do ñimpo cæcædömoimpa, angacäimpa.

27

Pabodo ingante Odömä ïñömö da godönäni go-campa

1 Mänömaïnö ante wædinque mänimæ awënëidi, Pabodoidi ïnänite ñöwo Itadiabæ ämö wogaa gocædänimpa, ante godongämæ Ao änänitapa. Mäniñömö tontadoidi ïñömö tæiyæ awënë empedadodo beyænque näni wææ wänoncabo ïnönäni inte Empedadodoidi näni änoncabo ïnönänimpa. Tömänäni capitää Codio nempo Pabodo tönö wadäni né tee mönete ongöninäni ïnänite pædæ godönäni ö æninque ænte gocantapa. Ayæ botö Odocabo né yewæmomo tönö wadäni adobaï Pabodo tönö godongämæ gotamönipa.

2 Gåwapæntibæ wedeca gote ayömöni wipo ñænæmpo Adadämitio wäi wocænte näni ænte pönimpo inte ñöwo Atiabæ godinque wayömö go ti wææ wayömö go ti wææ näni goquimpo adinque mönitö mänimpodë go guuite gawapæntibæ wogaa gotamönipa. Ayæ wacä Aditadoco Mäatedöniabæ Tetadönica ïñömö quëwëningä inte mönitö tönö pö äampodenque gocantapa. **3** ïimö ate Tidöö näni quëwëñömö pö wäi wocæñömöni Pabodo ingante capitää Codio waa cædinque pönö apænecantapa. Bitö æmigoidi weca quiëmë bitö ænguënëno ante gote ænte pöe, änrique ee acä tömæwæ gote eñadinque ænte pongantapa. **4** Ayæ mänii

Tidöö iñömö ëñate wogaa goyömönite möni në gocæ cædö woboyæ betamonca pæmæ ate wædinque mönitö wää tœiwænë Tipidebæ näni äniwænë wææ cæteinö wogaa gotamönipa. ⁵ Wää tœiwænë go wodo tebæ gomönique go tæcæpæ pöni wogaa godinque Tiditiabæ wodo tebæ pömönique go Pampidiabæ wodo tebæ pömönique go Ditiabæ godinque Müda näni quëwëñömö pö wäi wocæntamönipa.

⁶ Mäniñömö wacä wipo ñænæmpo Adecantodia näni ænte pönimpø adinque capitæö Codio, Itadiabæ goquimpo impa, änique mönitö ïmönite angä godongämæ guiite wogaa gotamönipa. ⁷ Tæönæ ïñonte wæñee godinque mönitö, Æiquedö goquimönii, ante ancaa cæmönique go Gönido näni quëwëñömö go wodo tebæ gotamönipa. Ayæ woboyæ cöwë mönitö gocæ cædö ïnö nanguï pöni pö ate wæmönique go wää tœiwænë Tadamöne wodo tebæ godinque wawænë Cædetæ näni änöwænë yaatænque gotamönipa. ⁸ Mäniwænë wææ cæteinö yæwedecaque ancaa cædinque wæñee godinque mönitö Datea wëmonca wodöiñömö näni Waa Wodöiñömö näni äniñömö pontamönipa. Mäniñömö pömöni ate wipodë në cædäni ïñömö, Wipo ñænæmpo wäi wocæñompø nämä godämaï ingæimpa, ante cædinque teëmenca gæguincamë inte näni ñä cæcadodinca guitodönäni näñe ñongæ ate wipo godämaï wäi wocæntapa.

⁹ Mäniñömö wäi wocænte owodinque mönitö, Quingæ pongamö incæ wæñee pömompa, ante wædinque mönitö, Woboyæ nanguï pæmæ tedæ baquinque mönitö Wængonguï beyæ ante mönö cænämaï eönæ do ïnque batimpa, ante

pönentamönipa. Ìninque mönitö, Ñöwo mönö wænguinque wipodë godömenque gomompa, ante wæyömöni wipo ñænæmpo në ænte godäni ìänite Pabodo nö pönënique wææ angantapa.

10 — Ìñänäni, botö ayömo mönö ëwente wæquinque godömenque gomompa. Mäincoo mïni ænte go-coo wido cæquinque wipo nä tobæ go ate mönö becadote wænguinque impa cæmïnii.

11 Äñongä wipo ñænæmpo në ëacä töönö wipo capitää wadö ante apænedä ëñënique tontado capitää Codio ïñömö Pabodo nänö änïnö ante ëñënämäi cæcantapa. **12** Wæætë edæ, Ìñömö ponte mönö wodöiñömö woboyæ pæmæ tedæ ïñonte wii owoïnente wæmompa. Ante wædinque wodo tömänäni, Pénite näni wëmonca wodöiñömö nænque tamönö ìmætæ ïnö ongönique woboyæ ante wææ cæte impa cæmöö. Ñöwo wadæ god-inque Pénique näni wëmonca wodöiñömö go ti wæænte quëwëninque woboyæ pæmæ tedæ ïnque pæmænte go ate mönö gomonga gocæimpa, ante adoyömö änänitapa.

Wini cai pompa

13 Mänömaïnö, Gocæimpa, änönäni ñænæ wipo goquinque woboyæ dipæmæ ïnö betamonca wædænque pæmæ ate wædinque, Mönö änïnö baï ñöwo mönö waa goquinque impa, ante todänitapa. Ayæ wipo ñænæmpo wäi wocæñö teëmenca näni guitodöninca ñöwo gæguincamenca quingæ ïñæ ñænö ñænæ wipodë cö cædäni ate mönitö wogaa go Cædetä näni änöwænë yæwedecaque gotamönipa.

14 Mänïnö tæcæ gocæ cæyömöni do woboyæ wïni cai Yodocodöno näni änö wäi tëiwænë

ayaënämää ïnö mämö pæmæ pöninque, ¹⁵ wipo ñænæmpo mämö ö ænimpa. Mönitö, Mönö wodöïñömö adodö gocæimpa, ante cædinque woboyæ pönö gämænö ædö cæte wiya wénente goquii. Ante wædinque mönitö ee amöni woboyæ betamonca ïnö quingæ mämö dadi wénente da godö mäo gotamönipa. ¹⁶ Wää tœiwænë guiyawænë Caoda näni änöwænë dipæmæ ïnö yæwedeca woboyæ wææ cæteïnö godinque mönitö guiyampo möni wëä wëä ænte pönimpø ante, Tobænämäi impacæimpa, ante pæ pagænte ancaa cædinque wëä pönonte pæ mantamönipa. ¹⁷ Ayæ né cædäni guiyæmpo gæguincamenca wëä æænonte ñænæmpodë da wénänitapa. Guiyæmpo da wénente ate tömënäni, Ñænæmpo awæmpacoo wïi bede wænecæimpa, ante cædinque ñænæ wipo incæ gæguincamenca wïni wïni cæte goto wïnänitapa. Ayæ, Önætamö Tidite näni änontamö impa, ante adinque tömënäni, Æ quingæ gomö baï mönö wænguinque Tidite ëmönaiboga go näñe ñongæncædönipa. Ante pönente guïñente wædinque wæñee gocæte ante cædinque weocoo ñænæmpodë pæmænte mäo näni gocoo incæ wëä wænonte ñö cædinque ee adäni woboyænque wæñee mäo gotamönipa.

¹⁸ Wini cai iñömö godömenque woboyæ pæmæninque æpæ mængonta mængonta ante cæ wædinque wipo ñænæmpo incæ æmætæ dadiimæ æmætæ dadiimæ go wætamönipa. ïnique iñömö ate tömënäni, Wipo ömædë bate wodæi bacæimpa, ante cædinque mäincoo ñænæmpodë ongönincoo incæ æpænë edæ wido wido cædäni

gotapa. ¹⁹ Waönæ bayonte tömënäni, Ñænæ wipo quincoo, ante näni cæincoo incæ nämä önompoca pancacooga æpænë wido cædäni gotapa. ²⁰ Ayæ tæönæ iñonte nænque edæ tamönämaï némö tamönämaï i ate mönö, Ædömë gomompa, ante èñenämaï inte edæ wætamönipa. Ayæ woboyæ godömenque mämö pæmæñö æpæ nanguï mængonta mængonta cæ wædinque mönitö, Ñöwo quëwenguünämaï imompa, ante edæ pönéninque wætamönipa.

²¹ Mäninäni wantæpiyæ cænämaï iñäni adinque Pabodo tæcæguedë ængæ gantidinque tömämöni ayömöni tömënäni iñänite iñmaï apænecantapa.

—Iñänäni, botö ämo èñeninque Cædetä näni änöwænë emö cæte pönämaï inte ee owoquénemini iñimitapa. Edæ mänömaï ee ongomini baï wipo tobænämaï iñonte münitö mäinc oo èwënämaï inte wædämaï incædöminimpa. ²² Ñöwo guiquenë guïñenämaï piyænë cæte quëweedäni. Ñænæ wipo mönö goimpo incæ tobænte bacæimpa. Nåwangä impa. Incæte waomö iñömö wænämaï tömämö müimö quëwenguimö imompa. ²³ Botö iñömö edæ Wængongui quïmo iñomo inte botö, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæbopa. Ñöwoönæ woyowotæ tömengä anquedo botö weca pöninque, ²⁴ botö imote apænecä èñentabopa. “Pabodo, guïñenämaï ie. Tæiyæ awenë Tetædo weca bitö cöwë gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitö beyæ waadete pönö cædinque Wængongui bitö tönö adopodë godongämæ godäni iñänite do angä quëwencædänimpa.” ²⁵ Ante mänömaï pönö apænecä èñenimo inte botö wæætë münitö iminite,

Guïñënämaï ïmïni inte pönencæmïnimpa, ämopa. Tömengä nänö apænedö baquïnö anguënenë, ante botö Wængonguï ingante në wede pönëmo inte ämopa. ²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wää tëïwænë wawænë godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ Ìnique mëa Wængonguï itædë ïñonte woboyæ ayæ pæmæ mao godinque mönitö Adodiaticopæ näni änömää wadö wadö wogaa gotamönipa. Mänimpooñæ ïnique go ate woyowotæ ayaönænëña ïñonte wipo ñænæmpodë në cædäni ïñömö, Onguipoiya obo pömompa, ante pönënänitapa. ²⁸ Tömënäni, Ægancadö ii, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todëinta i tei mëetodo impa, ante adinque ayæ godömenque godinque pædæ guidonte adinque tömënäni, Ñöwo edæ pönömenque bæintitiæte mëetodo impa, ante wædänitapa. ²⁹ Dicaboga pönü edæ gomö tamëñedäni, ante guïñente wædinque, Ñænæ wipo wäi wocængæimpa, ante teëmenca näni guitodöninca menca go mencaa yæmïñæmpo ïnö edæ guitodönänitapa. Ayæ, Ñäö ba waa tobaimpa, ante Wængonguï ingante apænedinqüe edæ wäi wocænte a owotamönipa. ³⁰ Wipo ñænæmpo në cædäni guiquenë, Mönö wodii wïnongæimpa, ante awëmö cædinque waca näni guitodöninca yæcadopo ïnö guitodoncæte ante cæte baï babæ cædinque, Mönö awëmö goquimpo, ante guiyä wipo incæ pædæ wæænoncæ cædänitapa. ³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænöñönäni Pabodo ïñömö tontado capitäö tönö tontadoidi ïnänite angantapa.

—Ìnäni wipo ñænæmpo në cædäni inte ñænæ

wipodë ongönämäï ïnäni baï münitö ædö cæte nämä cæte quëwenguïmïnii.

³² Angä ëñente wædinque tontadoidi guiquénë ñäenæ wipo në cædäni näni awëmö gocæ cædimpo gæguincamë aa wiyænäni ïnique guiyæmpo tæi guiiite æmæwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pönente iñonte Pabodo iñömö, Tömämïni cænguü cæedäni, ante nanguï äninque,

—Ñöwo mëa Wængonguü itædë iñonte münitö ancaï guïñente wædinque ee ate cænämäï quëwëmïni abopa. ³⁴ Ñöwo iñömö münitö ïmïnite, Cæedäni, ämopa. Cænte quëwenguënë cæmïnii, ämopa. Münitö æcämenque incæ tömämïni wænämäï incæmïnimpa.

³⁵ Äninque tömänäni waa ayönäni Pabodo päö æninque Wængonguü ingante, Waa pönömi cæmönipa. Ante apænedinque ao mænte cængä.

³⁶ Adinque tömänäni, Mönö quëwengæimpä, ante gancæ pönente wædinque tömänäni cænänitapa.

³⁷ Wipodë möni adopodë gocabo iñömö dotiento tetenta i tei mänipomöni intamönipa. ³⁸ Mänömaï cædinque tömänäni eyepæ cænäni ate edæ, Wipo teëmë ëmiñänte önætamö iñömö gobaimpa, ante guïñente wædinque, Wodæï bacæimpä, ante cædinque mönitö cænguü tömëmö incæ æpænë gäwapænë wido cægadänimpa.

Wipo ñænæmpo incæ goyæ guipa

³⁹ Mänïi ñäö bayö ömæ adinque ñænæ wipo në cædäni iñömö, ïimæ quïmæmë impa, ante èñenämäï ïnäni ïnänitapa. Wæætë cówä ayönäni, Æpæ wedeca togaa paodämæ iñömö ëmönai impa, ante adinque, Eyepæ ïmö ïnique mönö ëmõnaiboga wipo näñe ñongæimpä. ⁴⁰ Ante

cædinque teëmenca näni guitodönincacoo ëmö cæte gocæte ante gæguincamë aa wiyaëninque ñimpo cædäni tadömengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tömënäni wäi wocæñedë yæmiñæmpoya ïnö näni goti wînimpa incæ ñöwo wæætë edæ, Wipo töö gocæimpa, ante ñi cædinque æpænë wæætë pædæ guidönänitapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte mäo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cædäni ate ëmönaiboga toga paodämæ ïñömö töingä mäo gotamönipa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyömöni ñonætamö ïñömö näñe ñongæntapa. Wipo yæcado näñe ñongæ adinque mönitö, Mönö ædö cæte goquïi, ante wæyömöni æpæ nanguï mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nä tobæninque panguimæ panguimæ æmæwo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñö tontadoidi guiquenë, Në tee mönete ongönäni wii tæi tæi pante wodii wînonguïnäni, ante wææ cædinque tömënäni ñänite wænoncæ cædänitapa. ⁴³ Adinque tontado capitää ïñömö, Pabodo cöwë quëwencæcäimpa, ante cædinque tömënäni näni cæcæ cædinö ante wææ angä ëñente ñimpo cædänitapa. Ayæ mönitö ïmönite, Në ipo cæmïni ïñömö tåno æpænë tæi guiidinque önompoca compo compo go tömæwæ ömaa goedäni, angä ëñente gotamönipa. ⁴⁴ Wadäni ipo cædämaï ñäni ñänite tömengä, Minitö guiquenë awæmpaa incæ wipopa tobænimpaa incæ näñe ñongæninque wiycæ wiycæ goedäni, angä ëñente godänitapa. Mänömaï ëñente cædinque mönitö edæ tömämöni æpæmpo becadote wænämaï inte ömaa edæ tömæwæ pongamönipa.

28

Wää tēiwænē Mänatabæ Pabodo ponte quëwengampa

¹ Æpæmpo becadote wænämaï inte tömämöni ömaa taote eñeñömönite, Wää tēiwænē iïwænē Mänatabæ impa, ante apænedäni eñentamönipa.

² Mäniömæ quëwénäni iñömö wii wadäni baï cædinque mönitö imönite waadete cædänitapa. Cöönæ ayæ nanguü cæ ate yoguite wæyömönite töménäni gonga tänöningue, Pö ootoedäni, änäni gonga tömämöni bæcocyömö oototamönipa.

³ Pabodo iñömö önompoca gæte tñewæ bacoo ænte mämö ñö cæyongä gonga ocoi ä wædinque tæntæ gongapamö manta Pabodo önempo æo pocænte ñinga cædämaï ee engate owo wæcä.

⁴ Adinque iñömö quëwénäni wæætë näni cabonämäneque tededinque, “Iingä iñömö waocä ingante né wæningä ingä awædö. Tömengä æpæmpo becadote wænämaï iñongante edæ mönö nö cæte pänongä incæ tömengä ingante ata cæpodämaï inte angä ate ñöwo quëwenguïnämaï incæcäimpa.”

⁵ Ante wapiticæ ante pönente tedeyönänite Pabodo iñömö pongadämaï ingä inte pipa cæcä tæntæ ñingacæ gongapamö togodo guite gonga gonte wængantapa. ⁶ Adinque töménäni, Tincadö pæncæ pæncæ mempoquingää, ante ayæ, Tincadö iñontobæ tæi go wæænte wænguingää, ante acæte ante wantæpiyæ cöwä ayönäni, Ayæ dæ pongadämaï i inque ingampa, ante adinque töménäni wæætë edæ, Æ iingä wacä wængonguü iñongä

inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pönénänitapa.

⁷ Ayæ mäniwænë awënë Pobidio iñömö tömengä quincodë möni ömaa pöñömö eyequeï intapa. Tömengä, Oncönë pö guiite quëwëedäni, angä pö guiite mönitö mëönaa go adoönæque quëwëñömöni tömengä waadete pönö cæcä ate waa quëwentamönipa. ⁸ Pobidio mänömaï waa cæcä quëwëñömöni, Tömengä mæmpo wepæ tönö gömæ cæte daicawo gawænte möimoga a öñongampa. Ante apænedäni wædinque Pabodo tömengä weca guiidinque Wængongui ingante apænedinque gampocä ate waa bacantapa. ⁹ Pabodo mänömaï cæcä adinque mäniwænë tömäo gode änäni eñente wædinque në wënæ wënæ ïnäni ïnänite Pabodo weca ænte mämö ænte mämö cæyönäni tömänäni Wængongui cæcä waa badänitapa. ¹⁰ Mänïñömö quëwënäni mönitö ïmönite wæætë pönö waa apænedinque cöwë waa cædänitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmöni adinque quiëmë möni ænguënënö ante adinque tömänäni, Minitö ænte goqui, ante eyepæ poni ænte mämö da wënäni ænte gotamönipa.

Odömä iñömö Pabodo pongampa

¹¹ Ayæ mönitö Mänatabæ iñömö mengää go adocanque mämonque quëwëninque gocæte ante cædinque, Äancadënaquepo, Adecantodia iñömö quëwënäni näni pemonte änimpodë go guittamönipa. Tömänäni wængonguïna Catodo tönö Podoco awinca baï ante badöninque tömänäni ñænæ wipocado gö cædinque wipo ñænæmpo ëmöwo, Äancadënaquepo impopa,

ante pemönänimpä. Mänimpo Mänatabæ wëmonca wodöiñömö do pöninque pæmæ tedæ wäi wocæ adinque mönitö iñömö mänimpodë go guiidinque wogaa gotamönipa. ¹² Godinque Tidacota iñömö näni wëmonca wodöiñömö pö wäi wocæninque mönitö mëönaa go adoönæque quëwentamönipa. ¹³ Ayæ wadæ godinque Odeguiö näni quëwëñömö pontamönipa. Iimö ate dipæmæ gämænö woboyæ betamonca wædænque pæmæ wædinque mönitö wadæ godinque waönæ ate Poteodi quëwënäni näni wëmonca wodöiñömö æmæwo pö ti wææninque tömæwæ gotamönipa.

¹⁴ Tömæwæ godinque Poteodi näni quëwëñömö ponte ayòmöni në pönänäni näni cabø ongönäni atamönipa. Tömänäni, Adoque Wængongü itædë mönitö tönö ee owoedäni, änäni Ao ante mönitö tömänäni näni änimPGA mäniñömö quëwentamönipa. Ayæ ate Odömä taadonque gotamönipa. ¹⁵ Odömä iñömö quëwente në pönänäni iñömö, Pabodoidi oo pönänipa, ante do eñänäni inte doönæ tadinque mönitö imönite bee tencæte ante pönänitapa. Pancadäniya iñömö Apio näni godonte æiñömö ganca pöninque mönitö imönite mämö bee tënäni ate godongämæ gotamönipa. Godinque, Cæincö, ante Menconga go Adoconque, näni änömö mäniñömö pöñömöni wadäni mämö bee tënänitapa. Mänänäni iñänite adinque Pabodo iñömö, Nöwo iñömö wampo pönémopa, änique Wængongü ingante waa ate pönäninque apænecantapa. ¹⁶ Ayæ odömänoidi näni nanguï quëwëñömö Odömä näni änömö pöñömöni tontado capitää iñömö

në tee mönedïnäni wadäni ïnänite tömengä awënë nempo pædæ godöningue Pabodo ingante tee mönedämaï ingantapa. Wæætë wacönë nänënë ænte mäodäni quëwëñongante tontado adocanque tömengä ingante wææ wänönongäimpa.

Odömä iñömö Pabodo quëwengampa

¹⁷ Mäniñömö ponte ate Pabodo möönaa go adoönæque ate oodeoidi næ änäni ïnänite äñecä godongämæ pönäni ate tömänäni ïnänite,

—Botö töniñamïni, eñeedäni. Mönö guiidënäni ïnänite wënæ wënæ cædämaï inte botö dodäni näni angaïnö ante wido cædämaï iñömote oodeoidi incæ Eedotadëe iñömö botö ïmote bæi ongöningue æninque odömänoidi nempo pædæ godönäni gotabopa. ¹⁸ Odömänoidi guiquenë botö ïmote apænte äninque, Æbänö cæcantawo, ante ancaa ante adinque, Pabodo dicæ tömengä nänö wænguinque wënæ wënæ cæcää, ante adinque botö ïmote ñimpø cæcæte ante cædänitapa. ¹⁹ Odömänoidi botö ïmote ñimpø cæcæte ante cæyönäni oodeoidi wæætë ancaa Baa änäni eñente wædinque botö iñömö edæ, Odömänoidi tæiyæ awënë Tetædo incæ botö ïmote apænte anguënengä ingampa, antabopa. Mänömaï äñimo incæte botö awënë Tetædo weca ongöningue, Botö guiidënäni wënæ wënæ cædänitapa, ante wæætë plïnte änämaï incæboimpa. ²⁰ Mänömaï beyæ minitö ïminite apænecæte ante botö, Pöedäni, antabopa. Ñöwo apænebo eñeedäni. Mönö idægocabo iñömö, Mönö næ ponguingä Codito pönö cæcää beyænque watapæ bacæimpa, ante mönö pönemompa. Mäninö mönö pönengaïnö beyænque botö daagömë ñänoncapoïmo a ongömo aedäni.

21 Ante apæneyongante tömënäni wæætë Pabodo ingante apænedinque,

—Oodeabæ quëwënäni bitö ïmite ante yewæmöninque cadota pædæ pönönäni dicæ æmöniyaa. Mönitö tönïñadäni Oodeabæ quëwente pöninque bitö ïmitedö ante dicæ wïwa änäniyaa. Bitö wïwa cædinö ante yewæmöninque odöömönämaï ïnönänimpa. **22** Mänömaï i incæte wayömö wayömö tömämæ quëwënäni, Mäninäni Coditoidi iñömö wënæ wënæ cædäni ïnänipa, ante püinte tededäni do ëñemöni ïnique mönitö, Bitö ayömi Coditoidi æbänö cædäni ïnäni. Æbänö pönemii, ante ëñencæte ante wæmönipa.

23 Änique tömënäni, Iïönæ godongämæ bee tënique ëñengæimpa, änique wadæ godänitapa. Ayæ wæætë mäniönæ näni änïönæ iinque ba ate ocæ ëmænte pöñönäni tæiyænäni bee tënique Pabodo weca godongämæ pönänitapa. Pönäni adinque Pabodo iñömö baänæ contadingä gäwadecæ pöni apænedinque, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö quëwengæimpa, ante apænecantapa. Ayæ, Möitee wodi tönö Wængongui beyæ né apænegaïnäni, Mönö Codito ponte cæcæcäimpa, ante näni angaïnö baï Itota iñömö ñöwo ponte tömänö ante do iinque cægacäimpa. Nåwangä impa, ante botö apænebo ëñëmaïmipä, ante Pabodo oodeoidi ïnänite apænecantapa. **24** Angä ëñenique pancadäniya, Pabodo nåwangä angampa, änänitapa. Pancadäniya guiquënë, Wïi pönëinente awædö, änänitapa. **25** Näni cabo incæ mänömaï wæætedö wæætë apænete wadæ gocæ cæyönänite Pabodo wæætë æmæwo apænecantapa.

—Wængongui Tæiyæ Waëmō Önöwoca apænecä
ëñeninque Itaiya wodi doyedë mïnitö mæmæidi
ïnänite näwangä ante apænegacäimpa.

²⁶ “Itaiya ëñëmi, bitö oodeoidi weca godinque iïmaï
ante apænebi ëñencædänimpa.

Mïnitö önömoncaque ëñeninque ëñenämäi
incæmïnimpa.

Awincaque adinque cöwë adämaï incæmïnimpa,
ante apænebi ëñencædänimpa.

²⁷ Iïnäni edæ mïmō ömædënäni inte wii ëñëinente
wæwædö,
äninque ædö cæte ëñenguïnänii.

Awinca wii aïnente awædö, änäni inte ædö cæte
aqlïnänii.

Edæ mïmō ënënäni inte baï tömënäni awinca wi
æmonte adinque

önömonca wi æmoncate ëñencædönänimpa.

Edæ mïmō nö pönëninque dadi ëmænte botö
gämænö pönäni baï

botö do godö cæbo waa bacædönänimpa.”

Ante Itaiya wodi mïnitö mæmæidi beyæ ämotamïni
ante baï yewæmongacäimpa. ²⁸ Iñinque mïnitö
oodeoidi iñomïni inte ëñenämäi ïmïni adinque
Wængongui ñöwo wæætë, Botö pönö æmo
beyænque quëwencæmïnimpa, ante oodeo iñämäi
iñäni iñänite do apænecæ cæcamp. Tömënäni
guiquenë ædæmö waa ëñenguïnäni iñänipa,
ante apænebo ëñëmaïmïnipa, ante Pabodo
apænecantapa.

²⁹ Mänömaï apænecä ëñente wædinque oodeoidi
näni cabø nanguï pönï wæætedö wæætë äninquæ
wadæ godänitapa. ³⁰ Pabodo iñömö oncö ænte
quëwencæte ante tömënäni näni godonte æinta

pædæ godöninque wacä oncö incæ tömengä oncö baï bayö mänincönë wadepo mënepoga quëwengantapa. Ayæ, Æcänö ëñacæ pöinëna cöwë botö weca waa ponguümïni, ante quëwëninque tömengä në pönäni ïnänite apænecä ëñenönänimpa.

³¹ Ayæ në wææ wänönäni cöwë Baa änämaï ïnönäni tömengä guïñenämaï apænedinque, Wængongui Awënë Odeye nempo mönö quëwengæimpa, ante apænedinque, Mönö Awënë Itota Codito æbänö cægacäi, ante edonque odömonte apænecä ëñengadänimpa.

**Wængongui nänö Apænegaïnö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690